

۷ ریاضی، ریاضی ۳،

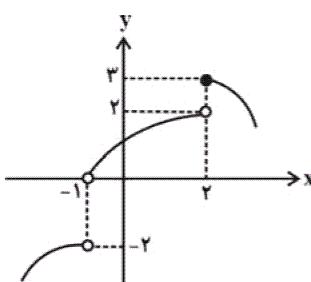
$$\lim_{x \rightarrow 3} f(x), \text{ حاصل کدام است؟}$$

اگر $\cos \pi x = -92$

۱) صفر   ۲) -1 ۳) $+ \infty$ ۴) 1

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) + \lim_{x \rightarrow (\frac{1}{\pi})^-} f(x), \text{ حاصل چقدر است؟}$$

-۹۴- اگر به ازای هر x داشته باشیم $f(x) = \frac{x-1}{g(x)}$ در $0 < x \leq g(x)$ حد تابع $2 - x^2$ است؟

۹۵- اگر نمودار تابع f به صورت مقابل باشد، حاصل $\lim_{x \rightarrow -\infty} f(1-x)$ کدام است؟

$$\lim_{x \rightarrow \frac{\pi}{2}} \frac{1 - \sin x}{\cot^2 x} = 96$$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x - \sin x}{x^3}$$

۹۸- در نمودار ساقه و برگ داده‌های دو رقمی زیر، میانگین داده‌های کمتر از چارک دوم و بزرگ‌تر از مد کدام است؟

ساقہ	برگ					
۲	۰	۱	۱	۱	۷	۸
۳	۲	۴	۶	۸	۸	۹
۴	۱	۵	۵	۶	۶	

۹۹- اگر میانگین داده‌های جدول زیر برابر باشد، آن‌گاه درصد فراوانی نسبی دسته‌ی سوم کدام است؟

حدود دسته	۱-۵	۶-۹	۹-۱۳	۱۳-۱۷
فرآوانی	۲	۷	X	۴

18/75 (7) 18/25 (1)
18 (F) 18/5 (3)

۱۰۰- جدول زیر مقادیر انحراف از میانگین داده‌های آماری دسته‌بندی شده را مشخص می‌کند، فراوانی مطلق دسته‌ی ششم چقدر است؟

انحراف از میانگین	-۴	-۲	-۱	۰	۱	۲	۳
فراوانی مطلق	۵	۱۱	۹	۴	۸	x	۳

15 (2)	14 (1)
17 (5)	16 (3)

✓ ریاضی ، ریاضی پیش‌دانشگاهی ،

۱۰۱ - در یک خانواده‌ی ۴ فرزندی اگر خانواده حداقل دو پسر داشته باشد، احتمال آن که تعداد فرزندان پسر و

دختر برابر باشند، چقدر است؟

$\frac{3}{8}$

$\frac{3}{5}$

$\frac{1}{2}$

$\frac{6}{11}$

۱۰۲ - دو تاس سالم را با هم پرتاب می‌کنیم تا برای اولین بار هر دو عدد رو شده زوج باشند. با کدام احتمال، حداکثر در سه پرتاب این نتیجه حاصل می‌شود؟

$\frac{39}{64}$

$\frac{19}{32}$

$\frac{37}{64}$

$\frac{27}{64}$

۱۰۳ - در کیسه‌ای ۲ مهره‌ی سفید و k مهره‌ی سیاه داریم. دو مهره به تصادف پشت سرهم و با جای‌گذاری از کیسه انتخاب می‌کنیم. اگر احتمال غیرهمزنگ بودن مهره‌ها 48 درصد باشد، k کدام است؟

۵ (۴)

۴ (۳)

۳ (۲)

۲ (۱)

۱۰۴ - از نوعی بذر 80 درصد آن‌ها جوانه می‌زند. اگر سه بذر از این نوع کاشته شود، با کدام احتمال لاقل دو بذر جوانه می‌زند؟

۰/۸۹۶ (۴)

۰/۷۸۴ (۳)

۰/۷۸۴ (۲)

۰/۵۱۲ (۱)

۱۰۵ - مجموع طول نقاط تقاطع نمودار تابع با ضابطه‌ی $f(x) = 2x^3 + mx - 4x^2$ با نیمساز ربع دوم و چهارم برابر با $1/5$ است. کمترین مقدار تابع f کدام است؟

-۶ (۴)

۶ (۳)

-۳ (۲)

۳ (۱)

۱۰۶ - بیشترین مقدار تابع با ضابطه‌ی $f(x) = ax^3 + 4x + 9$ برابر 9 است. معادله‌ی محور تقارن این تابع کدام است؟

x = ۴ (۴)

x = ۳ (۳)

x = ۲ (۲)

x = ۱ (۱)

۱۰۷ - در صورتی که منحنی تابع $y = 2x^3 + ax + a - \frac{3}{2}$ ، محور x را در طرفین محور y ها قطع کند، آن‌گاه حدود تغییرات a چگونه است؟

$a > \frac{3}{2}$ (۴)

$a < \frac{3}{2}$ (۳)

$2 < a < 6$ (۲)

$a < 2$ یا $a > 6$ (۱)

۱۰۸ - یکی از ریشه‌های معادله‌ی $|x+2| + |x+4| = a$ عدد یک است. ریشه‌ی دیگر آن کدام است؟

-۸ (۴)

-۷ (۳)

۸ (۲)

۷ (۱)

۱۰۹ - اگر رابطه‌ی $|x+y+z| \leq |x| + |y| + |z|$ به رابطه‌ی تساوی تبدیل شود، الزاماً سه عدد غیر صفر x ، y و z چگونه‌اند؟

۴) منفی

۳) مثبت

۲) هم علامت

۱) مساوی با هم

۱۱۰ - مجموعه جواب نامعادله‌ی $|x-1| < |x-3|$ کدام است؟

x > ۰ (۴)

x < ۰ (۳)

x < ۲ (۲)

x > ۲ (۱)

✓ ریاضی ، ریاضی ۲ ،

۱۱۱- از تساوی $\log_x^{(x^r+f)} = 1 + \log_x^f$ ، مقدار لگاریتم x در پایه‌ی ۲، کدام است؟

- ۲) ۴ $\frac{3}{2}$) ۳ $\frac{1}{2}$) ۲   -۱) ۱

۱۱۲- لگاریتم عددی در پایه‌ی ۴ برابر $\frac{15}{4}$ است. لگاریتم مجذور معکوس این عدد در پایه‌ی ۸ کدام است؟

- ۵) ۴ $\frac{3}{2}$) ۳   -۳) ۲ $\frac{5}{2}$) ۱

۱۱۳- نمودار تابع به معادله‌ی $y = 2 - \log_{10}^{(x+10)}$ ، محور x را با طول x و محور y را با عرض y قطع می‌کند، حاصل $x+y$ کدام است؟

- ۱۰۱) ۴   ۱۰۰) ۳   ۹۱) ۲   ۹۰) ۱

۱۱۴- اگر $\log \sqrt{b} - \log(2-a) = 1$ و $9^a = 27\sqrt{3}$ کدام است؟

- ۲۵) ۴   ۲/۵) ۳   ۴/۵) ۲   ۶/۲۵) ۱

۱۱۵- اگر $\log_a^x = 1 - 2 \log_a^3$. آن‌گاه لگاریتم x در مبنای $\frac{\sqrt{a}}{3}$ کدام است؟

- $\frac{1}{2}$) ۴ $\frac{\sqrt{2}}{2}$) ۳   ۲) ۲   ۱) ۱

۱۱۶- اگر نمودار تابع $f(x) = a(b)^x$ و $g(x) = \log_{\frac{1}{2}}^x$ از دو نقطه‌ی $A(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2})$ و $B(1, 11)$ بگذرد، کدام است؟

- $\frac{3}{4}$) ۴ $-\frac{1}{4}$) ۳ $-\frac{1}{2}$) ۲ $-\frac{3}{4}$) ۱

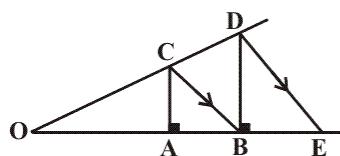
۱۱۷- نمودارهای دو تابع با ضابطه‌های $f(x) = \log_{\frac{1}{2}}^x$ و $g(x) = \log_x^{\frac{1}{2}}$ نسبت به هم چگونه‌اند؟

- ۱) $f(x)$ بالاتر
۲) $g(x)$ بالاتر
۳) منطبق‌اند
۴) فقط در یک نقطه متقاطع

۱۱۸- در ذوزنقه‌ای به قاعده‌های ۶ و ۹ واحد و ارتفاع ۳ واحد امتداد ساق‌ها در نقطه‌ی A متقاطع‌اند. فاصله‌ی نقطه‌ی A از قاعده‌ی بزرگ‌تر چند واحد است؟

- ۱۰/۵) ۴   ۱۰) ۳   ۹) ۲   ۸) ۱

۱۱۹- در شکل زیر، $CB \parallel DE$ و پاره‌خط‌های CA و DB بر OE عمودند. کدام رابطه، همواره درست است؟

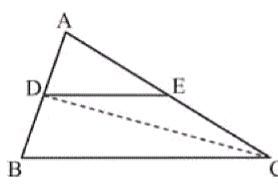
$$OA^r = AB \times BE \quad (1)$$

$$OB^r = AB \times OE \quad (2)$$

$$OA^r = BE \times OB \quad (3)$$

$$OB^r = OA \times OE \quad (4)$$

۱۲۰- در شکل مقابل $DE \parallel BC$ و $\frac{AD}{AB} = \frac{3}{7}$. مساحت مثلث ADE چند درصد مساحت مثلث DEC است؟

- ۷۰) ۱
۷۵) ۲
۷۸) ۳
۸۴) ۴

۷ زیست‌شناسی، زیست‌شناسی و آزمایشگاه ۲ ، ،

۱۲۱- اگر یک مولکول DNA که هر دو رشته‌ی آن رادیواکتیو است در محیط حاوی نوکلئوتیدهای غیر رادیواکتیو همانندسازی کند...
 ۱) پس از دو نسل همانندسازی، ۴ مولکول رادیواکتیو در محیط دیده می‌شود.
 ۲) پس از سه نسل همانندسازی، رشته‌های رادیواکتیو ۷ برابر رشته‌های طبیعی است.
 ۳) پس از n نسل همانندسازی، در محیط تنها دو مولکول DNA با یک رشته رادیواکتیو وجود دارد.
 ۴) پس از n نسل همانندسازی، در محیط 2^n مولکول DNA فاقد نوکلئوتید رادیواکتیو است.

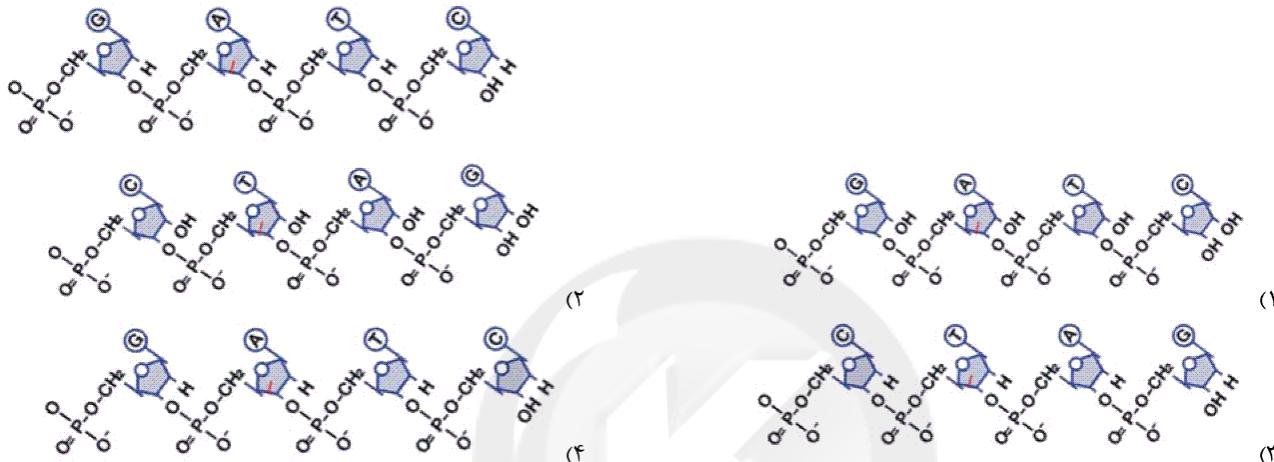
۱۲۲- در یک رشته‌ی DNA دارای قطبیت، بین دو .....نمی‌تواند ..... وجود داشته باشد.

۱) گروه فسفات- یک پنتوز- یک گروه فسفات

۲) پیوند هیدروژنی- پیوند فسفودی‌استر- یک نوکلئوتید

۳) باز آلی- پیوند هیدروژنی
 ۴) باز آلی- پیوند فسفودی‌استر- یک نوکلئوتید

۱۲۳- اگر شکل زیر یکی از رشته‌های DNA باشد، رشته‌ی مکمل آن کدام است؟

۱۲۴- طبق اصل چارگف در ماده‌ی زنتیک استرپتوکوکوس نومونیا، تعداد ... بیش تر از سایرین است.

۱) بازهای پورینی
 ۲) حلقه‌های آلی

۳) پیوندهای قند- فسفات
 ۴) دئوکسی ریبووزها

۱۲۵- اگر تعداد پیوندهای فسفودی‌استر در یک مولکول DNA با تعداد پیوندهای قند- باز برابر باشد، در این مولکول ...

۱) هر دو رشته‌ی پلی‌نوکلئوتیدی موجود در آن دارای قطبیت هستند.

۲) تعداد پیوندهای قند- فسفات دو برابر تعداد گروههای فسفات است.

۳) تعداد پیوندهای قند- فسفات برابر تعداد قندهای پنج کربنی است.

۴) تعداد پیوندهای فسفودی‌استر دو عدد از تعداد نوکلئوتیدها کمتر است.

۱۲۶- کدام نادرست است؟ «در طی تقسیم میتوز سلول جانوری، ...»

۱) تعداد کروموزوم‌ها، دو برابر می‌شود.
 ۲) کروموزوم‌های مضاعف، متراکم می‌شوند.

۳) کروموزوم‌ها درون سیتوپلاسم حرکت می‌کنند.
 ۴) در حالت طبیعی کروموزوم‌ها بین دو سلول به‌طور مساوی تقسیم می‌شوند

۱۲۷- در سلول $2n = X$ ...

۱) قطعاً X عددی زوج است.

۲) کروموزوم‌های مضاعف، متراکم می‌شوند.
 ۳) تعداد DNA حداکثر $2X$ خواهد بود.

۱۲۸- چه تعداد از جملات زیر، نادرست می‌باشند؟

الف- هر جانور دیپلولئید، از هر دو کروموزوم همتا یکی را از پدر خود دریافت می‌کند.

ب- امکان بروز جهش مضاعف شدن بین کروموزوم‌های جنسی جانوران نر وجود ندارد.

ج- در بین سلول‌های پیکری انسان، هر سلول دارای کروموزوم Y متعلق به مردان و هر سلول فاقد آن، متعلق به زنان می‌باشد.

د- هر جهش کروموزومی که منجر به جدا شدن کامل قطعه‌ای از کروموزوم شود، باعث فقدان برخی از زن‌ها در سلول جدید می‌شود.

۱) ۱۲۸- چه تعداد از جملات زیر، نادرست می‌باشند؟

۲) ۱۲۹- اگر یک مولکول DNA که هر دو رشته‌ی آن رادیواکتیو است در محیط حاوی نوکلئوتیدهای غیر رادیواکتیو همانندسازی کند...
 ۱) پس از دو نسل همانندسازی، ۴ مولکول رادیواکتیو در محیط دیده می‌شود.
 ۲) پس از سه نسل همانندسازی، رشته‌های رادیواکتیو ۷ برابر رشته‌های طبیعی است.
 ۳) پس از n نسل همانندسازی، در محیط تنها دو مولکول DNA با یک رشته رادیواکتیو وجود دارد.
 ۴) پس از n نسل همانندسازی، در محیط 2^n مولکول DNA فاقد نوکلئوتید رادیواکتیو است.

- ۱۲۹- در گیاه اطلسی، پس از آنکه کروماتیدهای زیگوت حداکثر فشردگی را پیدا نمودند، ...
۱) غشای هسته شروع به محو شدن می نماید.
۲) جفت سانتریولها در قطبین سلول مستقر می شوند.
۳) کروموزومهای همتا از یکدیگر جدا می شوند.

۱۳۰- تعداد سانترومرهای کروموزومهای اتوزوم هر سلول ..... و ..... برابر است.

- الف) پوششی روده ملخ ماده در پایان آنافاز میتوز
ب) مغز استخوان انسان در پایان G_1
ج) پوست شامپانزه در متافاز میتوز
د) مغز استخوان مرغ در پایان G_1
۱) الف و ب
۲) ب و ج
۳) ج و د
۴) الف و د

۱۳۱- کدام فرآیند در میتوز سلول پیکری گل ناز، قبل از ایجاد حداکثر فشردگی در کروماتیدهای هر کروموزوم، رخ می دهد؟

- ۱) کوتاه شدن رشته های دوک
۲) ناپدید شدن پوشش هسته

- ۳) دور شدن جفت سانتریولها از هم
۴) اتصال ریز رشته به سانترومر

۱۳۲- در انسان سالم و بالغ، در هر سلولی که کروموزوم ... وجود داشته باشد قطعاً ...

- ۱) کروموزوم X هم وجود دارد.
۲) ۲۲ نوع کروموزوم اتوزوم هم وجود دارد.
۳) همتا- آن سلول ۲۳ نوع کروموزوم دارد.
۴) مضاعف- دو جفت سانتریول وجود دارد.

۱۳۳- در طی ...

۱) تلفاز هر تقسیمی، کروموزومها غیرمضاعف هستند.

۲) پروفاز هر سلولی، با دور شدن سانتریولها از هم، دوک ایجاد می شود.

۳) میتوز هر سلولی، زمانی که کروموزومها حداکثر تراکم را دارند، مضاعفاند.

۴) بروفاراز میوز I سلول، می توان کروموزومی را یافت که در ایجاد تتراد شرکت نکند.

۱۳۴- زنبور عسلی که طی لفاح به وجود می آید، قطعاً ...

- ۱) با تکمیل تولید می کند.
۲) با تقسیم میتوز گامت تولید می کند.
۳) سلول های پیکری حاوی دو مجموعه کروموزومی دارد.
۴) با تقسیم میتوز گاندار کلون تولید می کند.

۱۳۵- چند مورد عبارت زیر را به طور صحیحی تکمیل نمی کند؟ «در یک گونه از جانداران، امکان ندارد که .....»

الف- فردی با تعداد کروموزومهای زوج، توانایی تشکیل تتراد نداشته باشد.

ب- در یک تقسیم طبیعی، تعداد کروموزومهای سلول در پروفاز II و I برابر باشد.

ج- در فردی سالم با تعداد کروموزومهای فرد، جهش مضاعف شدن رخ دهد.

د- یک فرد دارای سلول هایی با تعداد کروموزومهای متفاوت باشد.

- ۱) ۱
۲) ۲
۳) ۳
۴) ۴

۱۳۶- کدام عبارت در مورد نشانگان داون نادرست است؟

۱) احتمال تولد فرزند مبتلا به داون در مادران جوان تر از ۳۰ سال، نصف مادران ۳۰ تا ۳۵ سال است.

۲) امکان آسیب به DNA تخمک هایی که پس از ۳۵ سالگی در زنان بالغ می شوند، افزایش می یابد.

۳) در کاریوتیپ کروموزومی سلول های افراد مبتلا به سندروم داون، ۹۴ کروماتید دیده می شود.

۴) این جهش هم می تواند در آنافاز I و هم در آنافاز II برای کروموزومهای همتای ۲۱ رخ دهد.

۱۳۷- نوع تکثیر غیرجنسی کدام دو جاندار شبیه هم است؟

- الف) هیدر
ب) آمیب
ج) اسپرورژیر
د) مخمر نان
۱) الف، ج
۲) الف، د
۳) ج، د
۴) الف، ب

۱۳۸- تولید مثل، ... پروکاریوت ها و ... از یوکاریوت ها منجر به تولید افراد کلون می شود.

- ۱) همهی- بسیاری
۲) بسیاری از- بعضی
۳) بسیاری از- بسیاری

۱۳۹- زلایه ..... زجاجیه .....

- ۲) همانند- در تماس مستقیم با عدسی قرار دارد.
۴) برخلاف- از مویرگ های قرنیه ترشح می شود.

۱۴۰- هورمون ها ..... انتقال دهنده های عصبی، .....

- ۱) برخلاف- از سلول های عصبی ترشح نمی شوند.
۲) همانند- وارد مایع بین سلول ها می شوند.
۳) برخلاف- تحت تأثیر تنظیم عصبی قرار نمی گیرند. ۴) همانند- دارای اثرات سریع هستند.

۷/ زیست‌شناسی ، زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی ،

۱۴۱- کدام گزینه، عبارت مقابل را به طور نادرستی تکمیل می کند؟ « نوع پیوند تشکیل شده بین کدون و آنتی کدون، ... »

- ۱) در بعضی از مولکول های حاصل از رونویسی وجود دارد.
۲) در مراحل آغاز و ادامه ترجمه تشکیل می شود.
۳) در مراحل ۲ و ۳ رونویسی پروکاریوت ها، شکسته می شود.
۴) به منظور حذف رونوشت های اینترون شکسته می شود.

۱۴۲- زمانی که آغازگر در جایگاه P ریبوزوم با مولکول mRNA پیوند دارد، ممکن نیست ...

- ۱) دو آنتی کدون درون ریبوزوم وجود داشته باشد.
۲) کدون مربوط به آمینواسید دوم وارد جایگاه P شود.
۳) تشکیل پیوند پیتیدی بین متیونین و آمینواسید دوم مشاهده شود.
۴) توالی سه نوکلئوتیدی UAA در جایگاه A ریبوزوم وجود داشته باشد.

۱۴۳- کدام عبارت صحیح است؟

- ۲) هر آنتی کدون مربوط به یک نوع آمینواسید است.
۴) هر آنتی کدون ۳ جفت باز دارد.

۱۴۴- چند مورد از موارد زیر، به طور معمول در ادار افراد سالم وجود ندارد؟

- (الف) هموجنتیسیک اسید
(ب) آمونیاک
(ج) گلوکز
(د) اوره

۱) ۴ ۲) ۳ ۳) ۲ ۴) ۱

۱۴۵- کدام موارد عبارت مقابل را به درستی تکمیل می کند؟ « در سلول مورد مطالعه کامیلوگلری، ..... سلول مورد مطالعه بیدل و تیتو م ..... »

- (الف) برخلاف- نوکلئیک اسیدی که ترجمه می شود، محصول آنزیم سازنده کدون است.
(ب) همانند- مولکول حاوی رمز آمینواسیدها، پس از سنتز اولیه، ممکن است کوتاه شود.
(ج) برخلاف- ژن RNA ریبوزومی و ژن پروتئین ریبوزومی توسط یک نوع RNA پلی مراز رونویسی می شوند.
(د) همانند- در ساختار پرمانتد رونویسی یک ژن، همهی ریبونوکلئیک اسیدهای ریبونوکلئیک اسید شده، تولید شده، توسط یک نوع آنزیم سنتز می شوند.

۱) الف و ج ۲) ب و ج ۳) الف و د ۴) ب و د

۱۴۶- اگر در پایان فرآیند ترجمه، تعداد ۵۰ tRNA از جایگاه A به جایگاه P وارد شده باشند، ...

- ۱) ۴۹ بار جایه جایی روی داده است.
۲) پلی پیتید حاصل ۴۸ پیوند پیتیدی دارد.
۴) پلی پیتید حاصل ۵۰ آمینواسید دارد.

۱۴۷- در ارتباط با ژن های یوکاریوتی می توان گفت که هر مولکول ...

- (۱) tRNA، درون سلول شکل فضایی خاصی پیدا می کند.
(۲) RNA ای پیک، قبل از خروج از هسته در ساختار خود اینترون دارد.
(۳) RNA، برای بالغ شدن نیاز به کوتاه شدن دارد.

۱۴۸- کدام، عبارت را به درستی کامل نمی کند؟ « در فرآیند ..... »

- (۲) رونویسی، همهی اگزون های هر ژن رونویسی می شوند.
(۴) ترجمه، همهی بخش های رونوشت اگزون ترجمه می شوند.

۱۴۹- درون هسته، قطعه ای از DNA به عنوان الگو در یک فرایند مورد استفاده قرار گرفته است. اگر در این فرایند...

۱) هر دو رشته‌ی DNA الگو باشد، می‌توان انتظار فرایند پرایش در رشته‌ی الگو را نیز داشت.

۲) تک رشته‌ی DNA الگو باشد، می‌توان انتظار تولید mRNA چند زنی داشت.

۳) تک رشته‌ی DNA الگو باشد، می‌توان انتظار تولید محصولی دارای جایگاه آغاز رونویسی را نیز داشت.

۴) هر دو رشته‌ی DNA الگو باشد، می‌توان انتظار تولید محصولی دارای توالی افزاینده را نیز داشت.

۱۵۰- کدام عبارت نادرست است؟ «در ژل الکتروفورز، همواره .....

۱) مولکولی که زودتر به قطب مثبت می‌رسد، پیوند فسفودی استر کمتری دارد.

۲) مولکول‌های هم اندازه با بار الکتریکی یکسان، در یک ردیف قرار می‌گیرند.

۳) حرکت مولکول‌ها به‌واسطه‌ی عبور میدان الکتریکی از درون ژل امکان پذیر است.

۴) بین تنوع مولکول‌ها براساس اندازه و تعداد نوارهای ایجاد شده بر روی ژل رابطه‌ی مستقیم وجود دارد.

۱۵۱- هر ژن یوکاریوتی ..... هر ژن پروکاریوتی .....

۲) برخلاف- گستته است.

۱) همانند- تحت کنترل یک راهانداز قرار دارد.

۴) برخلاف- دارای یک جایگاه شروع رونویسی است.

۳) همانند- دارای یک جایگاه شروع رونویسی است.

۱۵۲- چند مورد در ارتباط با مراحل کلون شدن ژن انسولین به روش مهندسی ژنتیک صحیح است؟

الف- قبل از غربال کردن باکتری‌ها، بیان برخی از ژن‌های DNA نوترکیب ضروری است.

ب- برای اتصال دو انتهای چسبنده حضور آنزیم لیگاز ضرورت دارد.

ج- دستگاه همانندسازی باکتری می‌تواند همزمان سبب روش شدن ژن انسولین و سایر ژن‌های پلازمیدی شود.

د- در مرحله‌ی اول این روش ضرورت دارد آنزیم EcoRI، ۶ پیوند فسفودی استر را بشکند.

۴

۳

۲۲

۱)

۱۵۳- در حالت عادی و بدون استفاده از روش‌های مهندسی ژنتیک، ...

۱) انتقال ماده‌ی ژنتیک غیر باکتریابی به درون سلول‌های باکتری می‌تواند به وقوع پیوندد.

۲) قرار داشتن ژن عامل دیستروفی عضلانی دوشن بر روی کروموزوم X قابل تعیین نیست.

۳) پلازمیدهای باکتری‌ها نمی‌توانند از غشاء سلولی سلول‌های یوکاریوتی عبور کنند.

۴) کلون کردن با استفاده از سلول‌های جانوری با قابلیت تقسیم، امکان پذیر نیست.

۱۵۴- اولین ژن درمانی در انسان در سلولی صورت گرفت که ...

۱) برای پذیرنده‌ی آثیوتانسین II و نسخه‌ی ژنی داشت.

۲) دچار نقص ژنی در ژن رمز کننده‌ی یک پروتئین مهم دفاعی بدن بود.

۳) از بافت پیوندی استخراج شد که ماده‌ی زمینه‌ای آن دارای پروتئین‌های فیبرینوژن بود.

۴) فاقد ژن رمز کننده برای ساخت پروتئین هموگلوبین بود.

۱۵۵- عامل مالاریا ...

۱) ویروسی است که معمولاً در برابر آن حفاظت مؤثری وجود ندارد.

۴) برای ساخت پروتئین‌های خود فاقد اپران است بنابراین mRNA چند ژنی ندارد.

۱۵۶- کدام گزینه جمله‌ی مقابل را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در کاربردهای مهندسی ژنتیک، .....

۱) واکسن‌های به وجود آمده می‌توانند دو نوع اسید نوکلئیک داشته باشند.

۲) پروتئین‌های پیچیده را با جانوران تراژنی می‌توان تولید کرد.

۳) می‌توان نسل بعد سلول‌های دارای نسخه‌ی ناقص ژنی را نیز اصلاح کرد.

۴) در HGP می‌توان علاوه بر ژن‌های هسته‌ای، ژنوم دو اندامک دو غشایی را نیز به دست آورد.

۱۵۷- ژن‌های موجود در هسته‌های سلول‌های پیکر دالی منشا از ....

۱) سلول‌های هاپلولید و دیپلولید دارد.

۳) سلول‌هایی دارد که با شوک الکتریکی با هم ادغام شدند.

۱۵۸- کدام، جمله را به درستی کامل می‌کند؟ «..... جاندار تراژنی نیست.»

۱) گوجه فرنگی که از طریق تفنگ ژنی اصلاح شده است.

۲) انسانی که ژن سازنده‌ی یک پروتئین دفاعی را دریافت کرده است.

۳) سویه‌ی برنجی که توانایی تولید میزان بالای بتاکلروتون را کسب کرده است.

۴) انسانی که برای درمان دیابت، انسولین تولید شده در باکتری‌ها را تزریق می‌کند.

۱۵۹- هر سلول دارای ... قطعاً...

۱) اپران- فاقد ریبوزومهای با اندازه های متفاوت است.

۲) اپران- دارای دیواره سلولی است.

۳) بیش از یک نقطه شروع همانندسازی در ژنوم خود- فاقد اپران است.

۴) mRNA ی تک ژنی- فاقد اپران است.

۱۶۰- در حالت طبیعی ممکن نیست.....

۱) انتهای چسبنده حاصل از دو آنزیم محدود کننده متفاوت، مشابه هم باشد.

۲) تعداد نوکلئوتیدهای یک انتهای چسبنده از تعداد نوکلئوتیدهای جایگاه تشخیص آنزیم محدود کننده کمتر باشد.

۳) جایگاه تشخیص یک آنزیم محدود کننده مورد رونویسی قرار گیرد.

۴) انتهای چسبنده ی حاصل از عمل یک آنزیم محدود کننده دارای پیوند هیدروژنی باشد.

✓ زیست‌شناسی ، زیست‌شناسی و آزمایشگاه ۱ ، ،

۱۶۱- چند مورد عبارت را به درستی کامل می‌کنند؟ «هر جانوری که ...»

الف) حلق دارد، معده دارد.

ب) معده دارد، حلق دارد.

ج) دهان دارد، موی دارد.

د) چینه‌دان دارد، روده دارد.

۳ (۳)

۴ (۴)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۲- ممکن نیست در مخاط لوله گوارش ...

۱) چینهای ریزی وجود داشته باشند تا سطح تماس با مواد غذایی را افزایش دهند.

۲) بافت پوششی یک لایه‌ای یا چند لایه‌ای وجود داشته باشد.

۳) سلول‌های پوششی جذب کننده مواد و نیز سلول‌های ترشحی دیده شوند.

۴) نوع از سنگین‌ترین بافت بدن مهره‌داران وجود داشته باشند.

۱۶۳- کدام عبارت جمله را به طور نادرستی تکمیل می‌کند؟ «در دستگاه گوارش ملخ ... کرم خاکی ...»

۱) همانند- هر محلی که در گوارش شیمیایی دخالت دارد، مواد غذایی را هم جذب می‌کند.

۲) برخلاف- هر محلی که در گوارش شیمیایی دخالت دارد، محل ذخیره موقتی غذا نیز می‌باشد.

۳) برخلاف- هنگامی که ماده‌ی غذایی از آخرین محل ذخیره موقتی غذا عبور کند، دیگر جذب نمی‌شود.

۴) همانند- پس از ذخیره موقتی غذا، گوارش مکانیکی شروع می‌شود.

۱۶۴- جاندارانی که برای گوارش مواد غذایی در درون خود واکوئل‌های خاصی دارند...

۱) قطعاً تکسلولی اند.

۲) می‌توانند فقط گوارش درون سلولی داشته باشند.

۳) قطعاً پرسلولی اند.

۴) می‌توانند فقط گوارش برون سلولی داشته باشند.

۱۶۵- چند مورد صحیح است؟

الف) هر موج دودی مری سبب شدن ماهیچه‌های حلقوی کاردهای می‌شود.

ب) حرکات دودی معده در پایان گوارش معده کاهش می‌یابد.

ج) برخلاف گرفتن لقمه‌ی غذایی، دندان‌ها در خردکردن غذا نقش اصلی را دارند.

د) ماهیچه‌ی طولی روده برخلاف ماهیچه‌ی حلقوی با لایه‌ی پیوندی تماس دارد.

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

۱۶۶- بلع در انسان، قطعاً ...

۱) بهوسیله‌ی مراکز عصبی آن شروع می‌شود.

۲) با تحریک گیرنده‌های مکانیکی گلو شروع می‌شود.

۳) با توقف تنفس همراه است.

۴) در معده‌ی انسان غده‌های مجاور پیلور و غده‌های بالاتر از پیلور در داشتن چند مورد زیر مشترک‌اند؟

ب- سلول درون ریز

د- سلول موکوزی

۴ (۴)

۳ (۳)

۲ (۲)

۱ (۱)

الف- سلول حاشیه‌ای

ج- سلول پیتیک

۱۶۸- ماهیچه های دیواره‌ی لوله‌ی گوارش ...

- ۱) همگی از نوع صافاند.
۲) همگی از نوع مخطط‌اند.
۳) در گوارش مکانیکی نقش دارند.

۱۶۹- در گوزن محلی که غذا از مری وارد آن می‌شود، ممکن نیست از نظر ... نقش مشابه ... داشته باشد.

- ۱) جذب آب - روده‌ی ملخ
۲) گوارش مکانیکی - سنجکان ملخ
۳) ذخیره‌ی مواد - چینه‌دان گنجشک

۱۷۰- کدام نادرست است؟

- ۱) آنزیم هیدروولیز کننده‌ی کازئین، به عنوان مایه‌ی پنیر استفاده نمی‌شود.
۲) صفرای خارج شده از کبد غلیظ است و در کیسه‌های صفراء می‌تواند ذخیره شود.
۳) هر ویتامین محلول در چربی پس از جذب توسط ریزپرزها از راه لنف وارد گردش خون می‌شود.
۴) پروتئازهای پانکراس همانند پروتئازهای معده، پس از ورود به دوازده فعال می‌شوند.

۱۷۱- در چلچله، حین عمل ...

- ۱) بازدم، هوای تهویه شده از همه‌ی کیسه‌های هوادر، به مجاری تنفسی منتقل می‌شود.
۲) بازدم، هوای موجود در همه‌ی کیسه‌های هوادر، تحت فشار بیشتری قرار می‌گیرد.
۳) دم، هوای تهویه‌نشده به داخل همه‌ی کیسه‌های هوادر وارد می‌شود.
۴) دم، هوای همه‌ی کیسه‌های هوادر، از سطوح تنفسی عبور می‌کند.

۱۷۲- در حشرات ممکن نیست ...

- ۱) سطح بدن در ورود و خروج گازهای تنفسی نقش داشته باشد.
۲) سطح تنفسی درون بدن تشکیل شده باشد.
۳) انتقال گازها بین شش‌ها و سلول‌های بدن با کمک سیستم گردش مواد انجام پذیرد.
۴) تبادل گازهای تنفسی در سطح تنفسی از طریق انتشار باشد.

۱۷۳- هوای ...

- ۱) مرده بخشی از هوای جاری دمی نیست.
۲) جاری بخشی از هوای مکمل است.
۳) باقی مانده بخشی از ظرفیت حیاتی نیست.
۴) مکمل بخشی از هوای ذخیره‌ی دمی است.

۱۷۴- در بیماری آسم، ...

- ۱) حجم هوای مرده کاهش می‌یابد.
۲) هر انسداد پس از نای تنگ می‌شود.
۳) انقباض در حلقه‌های غضروفی سبب دشواری تنفس می‌شود.
۴) ترشح سورفاکtant کاهش می‌یابد.

۱۷۵- اگر محلول برم تیمول بلو در معرض گازهای تنفسی موجود در ... قرار گیرد، زودتر به رنگ ... در می‌آید.

- ۱) کیسه‌های هوادر پیشین پرنده در هنگام دم - زرد ۲) کیسه‌های هوادر عقبی پرنده در هنگام بازدم - شیری
۳) نای پرنده در هنگام دم - زرد ۴) نای پرنده در هنگام بازدم - شیری

۱۷۶- به طور طبیعی لوله‌های تنفسی در دستگاه تنفس انسان سالم، الزاماً ... دارند.

- ۱) غضروف
۲) غشای موکوزی مژه‌دار
۳) سلول‌های ترشح کننده‌ی سورفاکtant
۴) بافت پوششی سنگفرشی تک لایه

۱۷۷- تکلم تحت تأثیر ... مرکز عصبی و ... دستگاه تنفس انجام می‌شود.

- ۱) چند- با دخالت ۲) چند- بدون دخالت ۳) یک- با دخالت ۴) یک- بدون دخالت

۱۷۸- چند مورد عبارت زیر را به درستی کامل می کند؟ «پرده‌ی کامل دیافراگم ...»

الف- تنها در مهره‌داران ساکن خشکی وجود دارد.

ب- با حرکت خود به پایین و بالا به ترتیب در دم و بازدم طبیعی نقش دارد.

ج- در تنفس شدید هیچ نقشی ندارد.

د- در هنگامی که جناغ به طرف جلو حرکت می کند، فضای حفره‌ی شکمی را کاهش می دهد.

۴) ۴

۳) ۳

۲) ۲

۱) ۱

۱۷۹- سلول‌های پوشاننده سطح ...

۱) لوله‌های تنفسی همانند هر یک از سلول‌های پیکر و لوکس دارای وسیله‌ی حرکتی با منشأ سانتریولی هستند.

۲) درون مری همانند بافت پوششی پوست توسط لایه‌ای ضخیم از سلول‌های مرده پوشیده شده‌اند.

۳) داخل لوله‌ی گوارش برخلاف بافت پوششی لوله‌های نفرون فاقد غشای پایه در زیر خود می‌باشند.

۴) اتفاق‌های هوایی شش‌ها برخلاف بافت پوششی سطح درونی رگ‌های خونی موکoz ترشح می‌کنند.

۱۸۰- هر سلول گیاهی ...

۱) دارای صفحه‌ی غربالی، فاقد هسته است.

۲) دارای نقش حفاظتی، پروتوبلاسم دارد.

۳) دارای دیواره‌ی دومین، فاقد پروتوبلاسم است.

سایت کنکور

✓ فیزیک ، فیزیک ۳ ،

۱۸۱- از سیمی شدت جریان $6/4$ آمپر عبور می‌کند. در یک دقیقه چند الکترون از مقطع سیم عبور می‌کند؟

$$(e = 1/6 \times 10^{-19} C)$$

$$4 \times 10^{31} \quad (2)$$

$$2/4 \times 10^{31} \quad (1)$$

$$2/4 \times 10^{30} \quad (4)$$

$$4 \times 10^{30} \quad (3)$$

۱۸۲- ابعاد یک سیم مکعبی به صورت $2\text{cm} \times 4\text{cm} \times 20\text{cm}$ می‌باشد. وقتی دو وجه موازی این سیم را به اختلاف پتانسیل ثابت V وصل کنیم،

نسبت بیشینه‌ی شدت جریان عبوری از سیم به کمینه‌ی جریان عبوری از آن کدام است؟

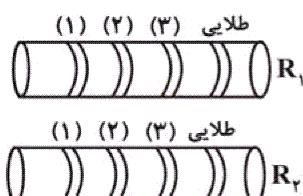
$$100 \quad (2)$$

$$40 \quad (1)$$

$$16 \quad (4)$$

$$80 \quad (3)$$

۱۸۳- در شکل زیر، حلقه‌های ۱، ۲ و ۳ در مقاومت کربنی R_1 آرایشی از رنگ‌های قرمز، بنفش و قهوه‌ای و در مقاومت کربنی R_2 آرایشی از رنگ‌های خاکستری، قرمز و آبی است، اگر $R_2 = 4R_1$ باشد، رنگ حلقه‌ی شماره ۲ در مقاومت‌های R_1 و R_2 به ترتیب از راست به چپ کدامند؟

قهوه‌ای، ۷ ≡ بنفش

خاکستری، ۲ ≡ قرمز، ۶ ≡ آبی

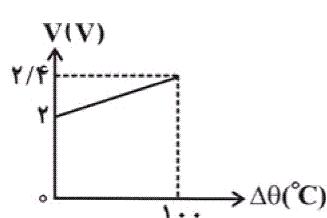
(1) قهوه‌ای-آبی

(2) بنفش-قرمز

(3) بنفش-خاکستری

(4) قرمز-آبی

۱۸۴- نمودار اختلاف پتانسیل دو سر یک مقاومت فلزی بر حسب تغییر دمای آن مطابق شکل زیر است. اگر جریان عبوری از مقاومت مقدار ثابتی باشد، ضریب دمایی مقاومت در SI کدام است؟

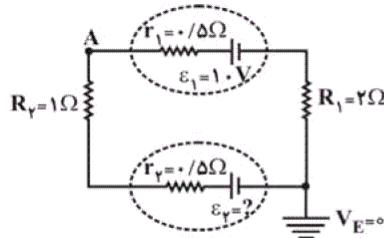
$$2 \times 10^{-3} \quad (1)$$

$$4 \times 10^{-2} \quad (2)$$

$$4 \times 10^{-3} \quad (3)$$

$$2 \times 10^{-4} \quad (4)$$

۱۸۵- در مدار شکل زیر، اگر پتانسیل الکتریکی نقطه‌ی A، برابر با $+5$ ولت باشد، E_2 برابر با چند ولت است؟

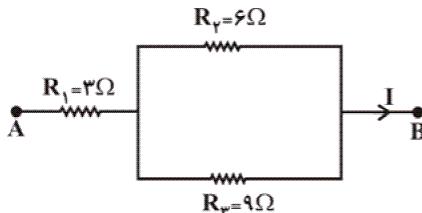
$$2(1)$$

$$18(2)$$

$$6(3)$$

$$8(4)$$

۱۸۶- در شکل زیر، توان الکتریکی مصرفی در مقاومت R_1 چند برابر توان الکتریکی مصرفی در مقاومت R_3 است؟

۲۷
۱۳ (۱)

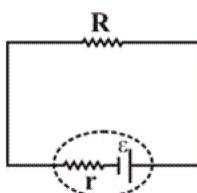
۲۵
۱۸ (۲)

۲۵ (۳)

۲۵
۱۲ (۴)

۱۸۷- در مدار شکل زیر، اگر افت پتانسیل در مقاومت داخلی مولد برابر با ۰/۲۵ ولت و اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R برابر با ۱ ولت باشد،

نیروی محرکه‌ی مولد چند ولت است؟

۱/۲۵ (۱)

۱/۵ (۲)

۲/۵ (۳)

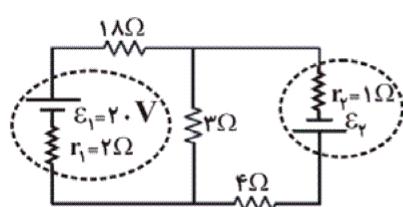
۳ (۴)

۱۸۸- دو مولد و یک لامپ به صورت یک مدار تک حلقه به هم متصل هستند. اگر قطب‌های یکی از مولدها را برعکس کنیم، شدت جریان عبوری

از مدار سه برابر می‌شود. در این صورت نیروی محرکه‌ی یکی از آن‌ها ... برابر دیگری است. (مقاومت لامپ ثابت است.)

(۱) یک
۲) دو

۳) سه
۴) چهار

۱۸۹- اگر در مدار رو به رو، از مقاومت ۳ اهمی جریانی عبور نکند، ۴ چند ولت است؟

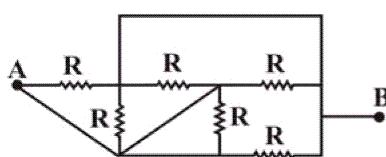
۲۵ (۱)

۲۰ (۲)

۱۰ (۳)

۵ (۴)

۱۹۰- در شکل زیر، مقاومت معادل بین دو نقطه‌ی A و B برابر با چند اهم است؟ (تمام مقاومت‌ها مشابه و مقدار آن‌ها برابر با ۶Ω است.)

۱/۲ (۱)

۲/۴ (۲)

۲ (۳)

۳ (۴)

۱۹۱- بردار مکان یک متحرک که در صفحه‌ی xy در حرکت است در SI به صورت $\vec{r} = (10t)\vec{i} - (2/5t^2 - 4)\vec{j}$ می‌باشد. چند ثانیه بعد از شروع حرکت، زاویه‌ی بین بردار سرعت و بردار شتاب متحرک برابر با 45° می‌شود؟

۱) $1/5$ ۲) $1/2$ ۳) $2/5$ ۴) $1/4$

۱۹۲- متحرکی با سرعت اولیه‌ی $\vec{v}_0 = 4\vec{i} + 6\vec{j}$ و شتاب $\vec{a} = 2\vec{i} - \frac{3}{2}\vec{j}$ در SI از مبدأ مختصات در صفحه‌ی xy شروع به حرکت می‌کند. این متحرک در لحظه‌ی $t = 2s$ از مبدأ مختصات قرار دارد؟

۱) 21 ۲) 15 ۳) $\sqrt{281}$ ۴) 21

۱۹۳- معادله‌ی حرکت دو بعدی جسمی در SI به صورت $\begin{cases} x = t^3 \\ y = t^2 + 12t \end{cases}$ می‌باشد. در لحظه‌ای که بزرگی سرعت متحرک به $20 \frac{m}{s}$ می‌رسد، بردار

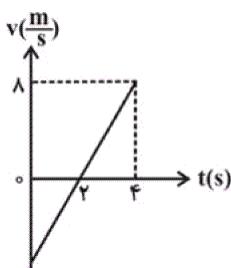
شتاب آن در SI کدام است؟

۱) $10\vec{i} + 2\vec{j}$ ۲) $2\vec{i} + 10\vec{j}$ ۳) $12\vec{i} + 2\vec{j}$ ۴) $2\vec{i} + 12\vec{j}$

۱۹۴- دو متحرک A و B از یک نقطه بر روی خط راست و با سرعت ثابت شروع به حرکت می‌کنند. متحرک A مسافتی را با سرعت $76 \frac{km}{h}$ در مدت ۴ ساعت طی می‌کند. اگر متحرک B همان مسافت را ۱۲ دقیقه کم‌تر طی کند، سرعت متحرک B چند کیلومتر بر ساعت است؟

۱) 80 ۲) 78 ۳) 82 ۴) 90

۱۹۵- نمودار سرعت-زمان متحرکی که بر روی خط راست حرکت می‌کند و در مبدأ زمان از مکان $x = 5m$ عبور می‌کند، در شکل زیر نشان داده شده است. معادله‌ی مکان-زمان این متحرک در SI کدام است؟

۱۹۶- معادله‌ی مکان-زمان متحرکی که در مسیری مستقیم حرکت می‌کند در SI به صورت $-3t^3 + 3t^2 - 3t + 5$ است. کدام گزینه در مورد لحظه‌ی $t = 1s$ درست است؟

- ۱) سرعت برابر با صفر است و متحرک تغییر جهت می‌دهد.
۲) سرعت برابر با صفر است و متحرک تغییر جهت نمی‌دهد.
۳) سرعت مثبت است و متحرک تغییر جهت نمی‌دهد.
۴) سرعت مثبت است و متحرک تغییر جهت می‌دهد.

۱۹۷- در شرایط خلا، گلوله‌ای را در لحظه‌ی $t = 0$ از سطح زمین و در راستای قائم به طرف بالا پرتاب می‌کنیم. اگر مسافت طی شده توسط گلوله تا

$$\text{لحظه‌ی } t = 4s \text{ برابر با } \frac{1}{9} \text{ ارتفاع اوج گلوله باشد، ارتفاع اوج چند متر است? } (g = 10 \frac{m}{s^2})$$

۱) 40 ۲) 45 ۳) 48 ۴) 54

۱۹۸- جسمی را روی یک سطح افقی که دارای اصطکاک است، به صورت افقی به سمت راست پرتاب می‌کنیم. کدام یک از گزینه‌های زیر نیروهای وارد بر جسم را در ضمن حرکت روی سطح، به درستی نشان می‌دهد؟

۱۹۹- در شکل زیر، اصطکاک بین وزنه‌ی M با سطح افقی ناچیز و ضریب اصطکاک ایستایی بین دو وزنه برابر با $1/25$ است. کمترین مقدار نیروی

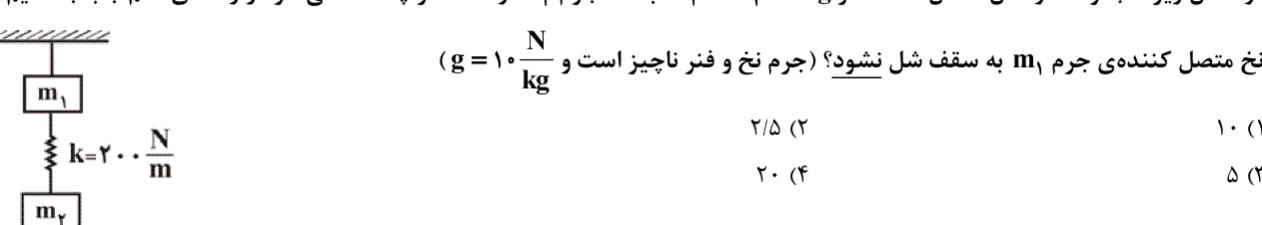
$$\text{افقی } F \text{ برای آن که دو وزنه در آستانه‌ی لغش روی یکدیگر قرار گیرند، چند نیوتون است? } (g = 10 \frac{N}{kg})$$

۱) 50 ۲) $12/5$ ۳) 10 ۴) $7/5$

۲۰۰- در شکل زیر، مجموعه در حال تعادل است. اگر $m_1 = m_2 = 1kg$ باشد، جرم m_1 را حداقل چند سانتی‌متر در راستای قائم جابه‌جا کنیم تا

$$\text{نخ متصل کننده‌ی جرم } m_1 \text{ به سقف شل نشود؟ (جرم نخ و فنر ناچیز است و } g = 10 \frac{N}{kg})$$

۱) $2/5$ ۲) 10 ۳) 20 ۴) 5

- ۲۰۱- اگر سرعت اتومبیلی 20 m/s درصد افزایش یابد، انرژی جنبشی آن چند درصد افزایش می‌یابد؟
 (۱) ۲۰ (۲) ۴۰ (۳) ۴۴ (۴) ۱۴۴
- ۲۰۲- شخصی کتابی را در ارتفاع 2 m از سطح زمین در حال سکون نگه داشته است. این شخص بعد از مدتی خسته می‌شود، زیرا:
 (۱) کار انجام می‌دهد. (۲) انرژی مصرف می‌کند.
 (۳) کار انجام می‌دهد و انرژی مصرف می‌کند. (۴) زمین روی او کار انجام می‌دهد.
- ۲۰۳- چکشی به جرم 10 kg با سرعت $\frac{\text{m}}{\text{s}}$ 10 به میخی برخورد می‌کند و باعث می‌شود میخ به اندازه 2 cm درون چوبی فرو رود. نیروی متوسط وارد شده از طرف چوب بر میخ در این جایه جایی چند نیوتون است؟ (چکش بعد از ضربه ساکن می‌شود و از اتلاف انرژی صرف نظر شود.)
 (۱) 2000 (۲) 2500 (۳) 2000 (۴) 2500
- ۲۰۴- یک موتور الکتریکی با توان مصرفی 2 kW باری به جرم 45 kg را از سطح زمین در مدت زمان 5 ثانیه با سرعت ثابت تا ارتفاع 20 متری سطح زمین بالا می‌برد. بازدهی این موتور چند درصد است؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)
 (۱) 75 (۲) 90 (۳) 80 (۴) 65
- ۲۰۵- انرژی جنبشی جسمی به جرم m که با سرعت 7 m/s بر ثانیه حرکت می‌کند، برابر با 16 J است. اگر $\frac{m}{s}$ به مقدار سرعت جسم اضافه شود، انرژی جنبشی جسم 36 J می‌شود. 7 چند متر بر ثانیه است؟ ($v > 0$)
 (۱) 11 (۲) 22 (۳) 33 (۴) 44
- ۲۰۶- جسمی در هوا سقوط می‌کند. کدام گزینه درست است؟
 (۱) انرژی مکانیکی آن ثابت می‌ماند.
 (۲) افزایش انرژی جنبشی آن، بیشتر از اندازه کاهش انرژی پتانسیل گرانشی آن است.
 (۳) افزایش انرژی جنبشی آن، کمتر از اندازه کاهش انرژی پتانسیل گرانشی آن است.
 (۴) افزایش انرژی جنبشی آن، برابر با اندازه کار نیروی مقاومت هوا است.
- ۲۰۷- چتریازی که مجموع جرم او و چترش 140 kg است، از ارتفاع 600 متری سطح زمین با سرعت ثابت سقوط می‌کند. کار نیروی مقاومت هوا بر روی چتر و شخص از لحظه‌ی سقوط تا لحظه‌ای که به سطح زمین می‌رسد، چند کیلوژول می‌باشد؟ ($g = 10 \frac{\text{N}}{\text{kg}}$)
 (۱) 640 (۲) 840 (۳) -840 (۴) -140
- ۲۰۸- جسمی به جرم 2 kg را با سرعت اولیه v_0 بر روی یک سطح افقی پرتاپ می‌کنیم. اگر از لحظه‌ی پرتاپ تا لحظه‌ای که جسم متوقف می‌شود، نیروی اصطکاک به اندازه 64 کار بر روی جسم انجام دهد، v_0 چند متر بر ثانیه است؟
 (۱) $9/6$ (۲) 20 (۳) $4/8$ (۴) 8
- ۲۰۹- گلوله‌ای را با سرعت اولیه v_0 از سطح زمین در راستای قائم به سمت بالا پرتاپ می‌کنیم. اگر مقاومت هوا ناچیز باشد، نمودار انرژی جنبشی گلوله (K) بر حسب انرژی پتانسیل گرانشی آن (U) از لحظه‌ی پرتاپ تا لحظه‌ای که گلوله به حداقل ارتفاع خود از سطح زمین می‌رسد، مطابق کدام گزینه است؟ (سطح زمین را مبدأ انرژی پتانسیل گرانشی در نظر بگیرید.)
-

- ۲۱۰- در شکل زیر، سیستم از حال سکون رها می‌شود و بعد از 2 متر جایه جایی، مجموع انرژی جنبشی وزنه‌ها به 8 J می‌رسد. ضریب اصطکاک سطح افقی چه قدر است؟ ($g = 10 \text{ m/s}^2$ و جرم نخ و قرقه و اصطکاک آن‌ها ناچیز است).
 (۱) $0/1$ (۲) $0/2$ (۳) $0/3$ (۴) $0/4$

۳ ، شیمی ، شیمی

۲۱۱- کدامیک از مطالب زیر در مورد واکنش‌های داده شده نادرست است؟

- ۱) برای واکنش (گرما + $\text{CO(g)} + 2\text{H}_2\text{(g)} \rightarrow \text{CH}_3\text{OH(g)}$) در سیلندری با پیستون متحرک، رابطه $\Delta H = \Delta E - w$ برقرار است.

۲) در واکنش $\text{NH}_3\text{(g)} + \text{HCl(g)} \rightarrow \text{NH}_4\text{Cl(s)}$ تغییر انرژی درونی با مبادله گرما و انجام کار همراه است.

۳) در واکنش $\text{C}_2\text{H}_4\text{(g)} + 5\text{O}_2\text{(g)} \rightarrow 2\text{CO}_2\text{(g)} + 4\text{H}_2\text{O(g)}$ علامت W منفی خواهد بود.

۴) برای واکنش $\text{SiCl}_4\text{(l)} + 2\text{Mg(s)} \rightarrow \text{Si(s)} + 2\text{MgCl}_2\text{(s)}$ ΔH بزرگ‌تر از ΔE می‌باشد.

۲۱۲- اگر میانگین آنتالپی پیوند $N-H$ در مولکول آمونیاک، برابر ۳۱۴ کیلوژول بر مول در نظر گرفته شود، ΔH کدام واکنش بیشتر است؟

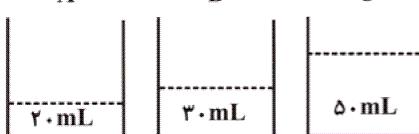

۲۱۳- عبارت نوشته شده در کدام گزینه، درست است؟

$$\Delta H^\circ_{\text{نوب}}(\text{CO}_2\text{(s)}) = \Delta H^\circ_{\text{نوب}}(\text{CO}_2\text{(l)}) + \Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{CO}_2\text{(l)}) \quad (2) \qquad \Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{CO}_2\text{(g)}) = -\Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{CO}_2\text{(s)}) \quad (1)$$

$$\Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{NH}_3\text{(g)}) = 3\Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{H}_2\text{(g)}) + \Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{H}_2\text{O(l)}) \quad (3) \qquad \Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{H}_2\text{O(g)}) = \Delta H^\circ_{\text{تبخیر}}(\text{H}_2\text{O(l)}) \quad (3)$$

۲۱۴- در یک ظرف، ۱۰۰ میلی‌لیتر محلول ۲ مولار و آبی رنگ یک نمک با چگالی $1/2 \text{ g.mL}^{-1}$ و دمای ۲۵ درجه سانتی‌گراد وجود دارد. آن را مطابق شکل زیر در ظرف‌های A، B و C وارد می‌کنیم، کدام عبارت درست است؟

۱) ظرفیت گرمایی هر سه ظرف A، B و C با هم و با محلول اولیه برابر است.

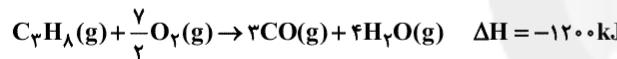
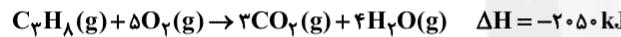
۲) خواصی مانند چگالی، رنگ، غلظت در هر سه محلول با یکدیگر و با محلول اولیه یکسان است.

۳) مجموع جرم، حجم و غلظت سه ظرف A، B و C با جرم، حجم و غلظت محلول اولیه برابر است.

۴) در بین محلول‌ها، محلول ظرف C دمای جوش و ظرفیت گرمایی بیشتری نسبت به A و B دارد.

۲۱۵- ۱/۰ مول بخار پروپان را در مقداری اکسیژن می‌سوزانیم. اگر فرآورده‌های واکنش مخلوط گازهای $\text{H}_2\text{O}, \text{CO}, \text{CO}_2$ باشد و نسبت مولی

$$\frac{\text{CO}_2}{\text{CO}} \text{ برابر } 3 \text{ باشد، گرمای آزاد شده بر حسب کیلوژول کدام است؟}$$

۱) ۱۸۳۷/۵۰ (۴) ۸۱/۲۵ (۳) ۱۸۳/۷۵ (۲) ۸۱۲/۵۰ (۱)

۲۱۶- در صورتی که آنتالپی استاندارد تشکیل $100 \text{ لیتر گاز نیتروژن}$ در کیسه‌های هوای خودروها چند کیلوژول گرما مبادله می‌شود؟ (چگالی گاز نیتروژن را 0.84 g/l بر لیتر در نظر بگیرید). ($N = 14 \text{ g.mol}^{-1}$)

۱) $42/8 \text{ (۱)}$ ۲) $85/6 \text{ (۳)}$ ۳) $21/4 \text{ (۲)}$ ۴) $64/2 \text{ (۴)}$

۲۱۷- در کدام گزینه آنتالپی استاندارد تشکیل همه گونه‌ها بزرگ‌تر از صفر است؟

۲۱۸- با توجه به واکنش‌های زیر، عبارت کدام گزینه نادرست است؟

۱) مقدار آنتالپی استاندارد سوختن کربن (گرافیت) با آنتالپی استاندارد تشکیل گاز CO_2 برابر است.

۲) معادله واکنش «د»، فرآیند تشکیل گاز آب از واکنش بخار آب و زغال چوب را نشان می‌دهد.

۳) برای ذوب $1/9$ گرم بنزن در دمای ذوب آن، $200 \text{ ژول گرما مصرف می‌شود. } (C_6H_6 = 78 \text{ g.mol}^{-1})$

۴) در واکنش‌های (الف و د)، سامانه بر روی محیط کار انجام می‌دهد و علامت W منفی است.

۲۱۹- اگر از سوختن $9/6$ گرم هیدرازین طبق معادله نمادی $181/8 \text{ kJ} \cdot \text{N}_2\text{H}_4\text{(g)} + \text{O}_2\text{(g)} \rightarrow \text{N}_2\text{(g)} + 2\text{H}_2\text{O(g)}$ گرما آزاد شود و آنتالپی تشکیل $\text{NH}_3\text{(g)}$ و $\text{H}_2\text{O(g)}$ به ترتیب -242 و -46 کیلوژول بر مول باشد، ضمن تجزیه $2/0$ مول $\text{NH}_3\text{(g)}$ و تبدیل آن به $\text{H}_2\text{O(g)}$ چند کیلوژول گرما جذب می‌شود؟ ($N = 14, H = 1: \text{g.mol}^{-1}$)

۱) $42/4 \text{ (۲)}$ ۲) 212 (۳) ۳) $21/4 \text{ (۱)}$

-۲۲۰- یک گرماسنج بمبی حاوی ۲۰۰۰ گرم آب با دمای 25°C است و گرماسنج با آب، هم دما است. اگر ظرفیت گرمایی گرماسنج بدون آب، $16\text{ kJ}\cdot\text{C}^{-1}$ و ظرفیت گرمایی ویژه آب $4\text{ J}\cdot\text{g}^{-1}\cdot^{\circ}\text{C}^{-1}$ باشد، ضمن سوختن کامل ۸ گرم متانول در این گرماسنج، دمای مجموعه‌ی آب و گرماسنج به چند درجه سلسیوس می‌رسد؟ (آنالیپی استاندارد سوختن کامل متانول را $720\text{ - کیلوژول بر مول}$ در نظر بگیرید.)

$$(O=16, C=12, H=1: \text{g.mol}^{-1})$$

۵۸ (۴)

۴۳ (۳)

۳۵ (۲)

۱۸ (۱)

۷ شیمی ، شیمی پیش‌دانشگاهی ، ،

-۲۲۱- اگر در واکنش سدیم با آب در مدت ۲ دقیقه 5600 میلی‌لیتر گاز در شرایط استاندارد تولید شود، سرعت مصرف فلز سدیم در این واکنش تقریباً چند مول بر ثانیه است؟ $\text{Na(s)} + 2\text{H}_2\text{O(l)} \rightarrow 2\text{NaOH(aq)} + \text{H}_2\text{(g)}$

۰/۰۴۱۶ (۴)

۰/۰۲۵ (۳)

۱۵/۰۲ (۲)

۱۲/۰۲۵ (۱)

-۲۲۲- اگر در یک واکنش که با مصرف N_2O_4 همراه است، پس از $۱/۵$ دقیقه، $۰/۰$ مول از آن باقی مانده و در این گستره‌ی زمانی با سرعت $۰/۰۸$ مول بر ثانیه مصرف شده باشد، تعداد مول‌های N_2O_4 در آغاز واکنش کدام است؟

۴/۲ (۴)

۴/۸ (۳)

۷/۷ (۲)

۷/۲ (۱)

-۲۲۳- با توجه به واکنش گازی: $\text{SO}_2\text{Cl}_2(g) \rightarrow \text{SO}_2(g) + \text{Cl}_2(g)$ ، که در یک ظرف سربسته‌ی ۲ لیتری در دمای ثابت با سرعت متوسط $2 \times 10^{-9} \text{ mol.L}^{-1}.s^{-1}$ بر حسب مصرف SO_2Cl_2 انجام می‌گیرد، پس از ۱۰ دقیقه، چند مول گاز SO_2 آزاد می‌شود؟

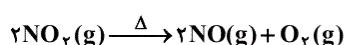
۲/۶×۱۰^{-۴} (۴)

۲/۶×۱۰^{-۲} (۳)

۲/۴×۱۰^{-۳} (۲)

۲/۴×۱۰^{-۴} (۱)

-۲۲۴- اگر در واکنش تجزیه‌ی $۰/۵$ مول گاز NO_2 مطابق واکنش زیر، بر اثر گرما، پس از ۱۰ ثانیه ۱۳۸ گرم از آن باقی مانده باشد، سرعت متوسط تشکیل گاز اکسیژن، برابر چند مول بر ثانیه است و با فرض این‌که واکنش با همین سرعت متوسط پیش برود، چند ثانیه طول می‌کشد تا مول از گاز NO_2 تجزیه شود؟ (عدددها را از راست به چپ بخوانید). $(N=14\text{g.mol}^{-1}, O=16\text{g.mol}^{-1})$

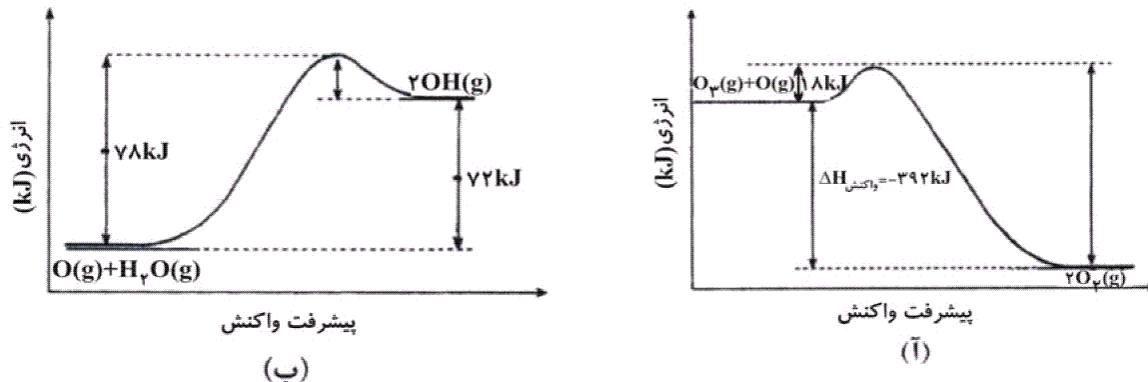
۴۵، ۰/۱۵ (۴)

۴۵، ۰/۰۷۵ (۳)

۳۰، ۰/۰۷۵ (۲)

۳۰، ۰/۱۵ (۱)

۲۲۵- با توجه به نمودارهای «انرژی - پیشرفت واکنش» زیر، کدام گزینه نادرست است؟

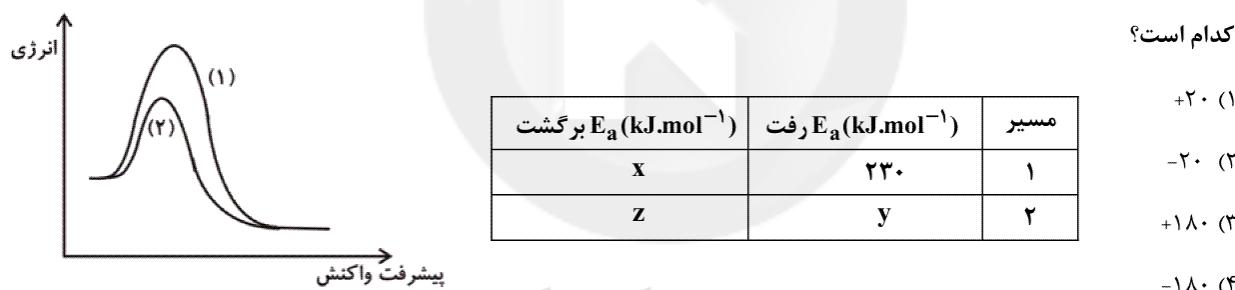
۱) واکنش $O(g) + H_2O(g) \rightarrow 2OH(g)$ با آزاد شدن ۷۸ کیلوژول گرما همراه است.

۲) در واکنش (ب) تشکیل پیچیدهی فعال از واکنش دهنده‌ها، دشوارتر از تشکیل پیچیدهی فعال از فرآورده‌هاست.

۳) انرژی فعال‌سازی واکنش (ا) در جهت رفت، سه برابر انرژی فعال‌سازی واکنش (ب)، در جهت برگشت است.

۴) سرعت واکنش (ا) بیشتر است و تشکیل هر مول گاز اکسیژن با آزاد شدن ۱۹۶ کیلوژول گرما همراه است.

۲۲۶- با توجه به جدول و نمودار «انرژی - پیشرفت واکنش» زیر، اگر ΔH واکنش برابر با -100 کیلوژول و $x+y=410$ باشد، آن‌گاه مقدار z

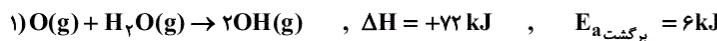

۲۲۷- اگر برای واکنش $aA(g) + bB(g) + cC(g) \rightarrow dD(g) + eE(g)$ رابطه معادله‌ی قانون سرعت واکنش به صورت

باشد، با توجه به داده‌های جدول زیر مقادیر x , y و z به ترتیب کدام‌اند؟

شماره آزمایش	$[A](mol.L^{-1})$	$[B](mol.L^{-1})$	$[C](mol.L^{-1})$	$(mol.L^{-1}.s^{-1})$	سرعت واکنش
۱	۰/۱	۰/۱	۰/۱	۰/۰۱	$z = ۲, y = ۱, x = ۲$ (۱)
۲	۰/۲	۰/۱	۰/۱	۰/۰۴	$z = ۳, y = ۱, x = ۲$ (۲)
۳	۰/۱	۰/۳	۰/۱	۰/۰۳	$z = ۲, y = ۳, x = ۲$ (۳)
۴	۰/۲	۰/۱	۰/۲	۰/۳۲	$z = ۳, y = ۲, x = ۱$ (۴)

۲۲۸- با توجه به واکنش های زیر و اطلاعات داده شده، کدام مطلب درست است؟

۱) واکنش ۱ در جهت رفت، در مقایسه با واکنش ۲، در جهت رفت سرعت بیشتری دارد.

۲) در واکنش ۲ در حالت گذار، همهی پیوندهای واکنش دهندها در حال گسستن است.

۳) سرعت واکنش برگشت در واکنش ۱، سه برابر سرعت واکنش رفت در واکنش ۲ است.

۴) در واکنش ۲، از واکنش نیم مول $O_2(g)$ با نیم مول $O(g)$ ۱۹۶ کیلوژول گرما آزاد می شود.

۲۲۹- در ارتباط با واکنش برگشت پذیر $A(g) \rightleftharpoons 2B(g) + C(g)$ که با ۲ مول A آغاز می شود، کدام گزینه صحیح است؟

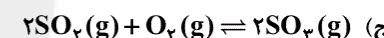
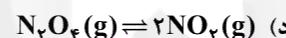
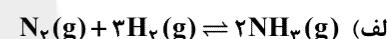
۱) در لحظه برقراری تعادل $\Delta H > T\Delta S$ می باشد.

۲) واکنش با کاهش سطح انرژی همراه است.

۳) در هر لحظه تعداد مول های B ، دو برابر تعداد مول های A می باشد.

۴) اگر پس از گذشت ۱۰ ثانیه به میزان ۳ مول گاز در ظرف موجود باشد، سرعت تولید C در این بازه زمانی، 0.05 mol.s^{-1} است.

۲۳۰- یکای ثابت تعادل در کدام دو واکنش زیر عکس یکدیگر می باشند؟

۴) الف-د

۳) ب-د

۲) ج-د

۱) الف-ج

٪ شیمی ، شیمی ۲ ،

۲۳۱- با توجه به جدول مقابل که بخشی از جدول تناوبی است، کدام مطلب نادرست است؟

دوره \ گروه	۱۴	۱۵	۱۶
۲	A	B	C
۳	D	E	F

۱) بیشترین و D کمترین انرژی نخستین یونش را دارد.

۲) شعاع یون پایدار E، بزرگتر از شعاع یون پایدار F است.

۳) بیشترین و D کمترین الکترونگاتیوی را دارد.

۴) عنصر F در انرژی های یونش متوالی خود با دو جهش بزرگ رو به رو می شود و دومین جهش آن مربوط به IE_{16} است.

۲۳۲- تعداد اتم های نافلزی کدام گزینه بیشتر است؟

۱) کبالت (II) فسفات ۲) آمونیوم دی کرومات ۳) کربنات ۴) آلومینیم سولفات

۲۳۳- با توجه به داده های زیر، انرژی شبکه ای کلسیم اکسید برابر چند کیلوژول بر مول است؟

- ۱) $\text{Ca(s)} \rightarrow \text{Ca(g)} , \Delta H = +112 \text{ kJ.mol}^{-1}$
- ۲) $\text{Ca(g)} \rightarrow \text{Ca}^{+}(g) + 2e^{-} , \Delta H = +1735 \text{ kJ.mol}^{-1}$
- ۳) $\text{O}_2(\text{g}) \rightarrow 2\text{O(g)} , \Delta H = +494 \text{ kJ.mol}^{-1}$
- ۴) $\text{O(g)} + 2e^{-} \rightarrow \text{O}^{2-}(\text{g}) , \Delta H = +704 \text{ kJ.mol}^{-1}$
- ۵) $\text{Ca(s)} + \frac{1}{2}\text{O}_2(\text{g}) \rightarrow \text{CaO(s)} , \Delta H = -636 \text{ kJ.mol}^{-1}$

۲۴۸۳ (۴)   ۲۸۴۳ (۳)   ۳۲۲۵ (۲)   ۳۵۱۴ (۱)

۲۳۴- با توجه به جدول رو به رو که بخشی از جدول تناوبی است، کدام مطلب درست است؟

(۱) D بیشترین انرژی نخستین یونش و الکترونگاتیوی را دارد.

(۲) واکنش پذیری G از A کمتر می باشد.

(۳) انرژی نخستین یونش و شعاع اتمی B از A بیشتر است

(۴) واکنش پذیری والکترونگاتیوی C از E بیشتر است.

گروه دوره	۲	۱۳	۱۷	۱۸
۲	A	B	C	D
۳			E	
۴	G			

۲۳۵- کدام گزینه درست است؟

(۱) انرژی لازم برای جدا کردن الکترون از He^{+} بیشتر از انرژی لازم برای جدا کردن الکترون از Li^{2+} است.

(۲) انرژی نخستین یونش Mg_{12} کمتر از انرژی نخستین یونش K_{19} است.

(۳) در نخستین یونش Fe_{26} الکترونی با اعداد کوانتمی $n=4$ و $m_s = -\frac{1}{2}$ از آن جدا می شود.

(۴) انرژی نخستین یونش X_{8} بیشتر از انرژی نخستین یونش Y_{7} است.

۲۳۶- عبارت کدام گزینه نادرست است؟

(۱) یون هایی مانند نیترید، هیدرید و Sr^{2+} کمتر متداول اند.

(۲) فرمول شیمیایی کوپر و کلرید و فربک نیترات به ترتیب به صورت CuCl_{3} و $\text{Fe}(\text{NO}_3)_3$ است.

(۳) فرمول ترکیب استانیک و اکسیژن به صورت SnO_2 است.

(۴) در کرومیک اکسید کاتیون دارای چهار الکترون جفت نشده است. (Cr_{24})

۲۳۷- کدام گزینه نادرست است؟ ($K=39, Mn=55, O=16, Al=27, S=32 : \text{g.mol}^{-1}$)

(۱) درصد جرمی گوگرد در آلومینیم سولفات بیشتر از درصد جرمی پتاسیم در پتاسیم منگنات است.

(۲) انرژی شبکه ای بلور منیزیم اکسید از انرژی شبکه ای بلور کلسیم فلوروئید بیشتر است.

(۳) سدیم کلرید بیش از ۶٪ ذره های حل شده در پلاسمای خون بدن انسان را تشکیل می دهد.

(۴) نسبت آنیون به کاتیون در کوپریک کلرات برابر نسبت کاتیون به آنیون در آمونیوم دی کرومات می باشد.

۲۳۸- مخلوطی از مس (II) سولفات و $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ به جرم ۲۰ گرم را حرارت می دهیم، اگر پس از خروج تمامی آب موجود در نمونه ۹٪ از

وزن این مخلوط کاسته شده باشد، درصد جرمی $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ در مخلوط اولیه کدام است؟

$(\text{H}_2\text{O} = 18, \text{CuSO}_4 = 160 : \text{g.mol}^{-1})$

٪۴۰ (۴)   ٪۳۰ (۳)   ٪۲۵ (۲)   ٪۲۰ (۱)

۲۳۹- از عنصرهای زیر، ... عنصر در هنگام واکنش تمایل به داشتن آرایش الکترونی گاز نجیب قبل از خود و ... عنصر، تمایل به داشتن آرایش

الکترونی گاز نجیب بعد از خود را دارد. (اعداد را از راست به چپ بخوانید).
A : $1s^2 2s^2 2p^4$

۱ - ۲ (۱)

B : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^6 4s^2$

۱ - ۳ (۲)

C : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 4s^2$

۲ - ۲ (۳)

D : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^1$

۲ - ۱ (۴)

E : $1s^2 2s^2 2p^6 3s^2 3p^6 3d^1 4s^2$

۲ - ۱ (۴)

۲۴۰- کدام مطلب درست است؟ $(CuSO_4 = 160, H_2O = 18 : g.mol^{-1})$

۱) آمونیوم نیترات در حالت مذاب رسانای جریان برق بوده و نسبت شمار آنیون به کاتیون در آن، برابر با یک است.

۲) با حرارت دادن پنج گرم نمک آبدار $1/6 CuSO_4 \cdot 5H_2O$. گرم نمک خشک و بدون آب، به دست می‌آید.

۳) تعداد کاتیون‌ها در یک مول از ترکیب کبالت (II) فسفات، دو برابر تعداد کاتیون‌ها در یک مول از ترکیب مس (I) نیترات است.

۴) در فرمول شیمیایی یک ترکیب یونی دوتایی، زیروندها کوچک‌ترین نسبت ممکن را برای کاتیون‌ها نشان می‌دهند.

سایت کنکور

آزمون ۶ شهریور ماه ۹۴

پیش‌دانشگاهی تجربی

نقد و ارزشی

طراحان به ترتیب حروف الفبا

دین و زندگی
زبان انگلیسی
ریاضی
زیست
فیزیک
شیمی

نام درس	نام طراحان
ادبیات و زبان فارسی	محسن اصغری - محمد پهلوان افشاری - داود تالشی - محمد رضا زرسنج - مریم شیرانی - ناهید شهابی - سید جمال طباطبایی نژاد - عباس عبدالمحمدی - کاظم کاظمی - الهام محمدی - مرتضی منشاری - سید حسن نورانی مکرم دوست - منتخب از سوال‌های معمومی درویشی ابراهیمی - ابوالفضل تاجیک - حسین رضایی - سجاد صحرابی - احمد طریقی - فاطمه منصور خاکی - اسماعیل یونس پور - منتخب از سوال‌های کتاب زرد عمومی
عربی	عسکر امیر کلانی اندی - مسلم بهمن آبادی - حامد دورانی - عباس سید شبستری - محمد حسن فضلعلی - مرتضی محسنی کبیر - منتخب از سوال‌های کتاب زرد عمومی
دین و زندگی	شهاب اثماری - زهره جوادی - نسرین خلفی - میرحسین زاهدی - حبیب الله سعادت - سیروس شفیعی آبادی - منصور عظیمی - منتخب از سوال‌های کتاب زرد عمومی
زبان انگلیسی	محمد مصطفی ابراهیمی - عباس امیدوار - رضا بخشندۀ - حسین حاجیلو - میثم حمزه‌لوی - آرش رحیمی - علی ساوجی - شروین سیاح‌نیا - همایون شریک - پویا باستانی - امیر حسین بهروزی فرد - علی بنده شایق - مسعود حدادی - پوریا خیراندیش - حمید رضا زارع - زمان زمان‌زاده هراتبر - سینا رضازاده - فریبرز کجوبی - علی کرامت - هادی کمشی کهنه‌گی - بهرام میر حبیبی
ریاضی	نصرالله افضل - امیر حسین برادران - علی بکلو - ابراهیم بهادری - حسن پیگان - فرشید رسولی - بهادر کامران - پیمان کامیار - مصطفی کیانی - غلامرضا محبی - پیام مرادی - سعید منیری - سپهر مهرور - مهدی میراب زاده
زیست	مرتضی ابراهیم نژاد - عبدالحمید امینی - محمد رضا پور جاوید - محمد صادق حمزه - محسن خوشدل - حسن ذاکری - مرتضی رضائی زاده - زهره صفائی - علیرضا علمداری - حسن عیسی زاده - علی فرزاد تبار - محمد جواد فولادی - علی مؤیدی - فرشاد میرزا بی - علی نوری زاده
شیمی	

گزینشگران و ویراستاران به ترتیب حروف الفبا

نام درس	ادبیات و زبان فارسی	عربی	دین و زندگی	زبان انگلیسی	ریاضی	زیست	فیزیک	شیمی	شیمی
گزینشگر	محسن اصغری	حسین رضایی	حامد دورانی	جواد مؤمنی	میثم حمزه‌لوی	امیر حسین بهروزی فرد	اصدق ابرقویی	صادق ابرقویی	اصدق ابرقویی
گروه ویراستاری	مریم شیرانی - مرتضی منشاری	سید محمدعلی مرتضوی	سکینه گلشنی - سید احسان هندی	طرافت سوروی - رشد شفیعی	امیر حسین برادران	مازیار اعتمادزاده	ایمان چینی فروشان	مصطفی سالاری	صادق ابرقویی
مسئول درس	الهام محمدی	فاطمه منصور خاکی	حامد دورانی	جواد مؤمنی	میثم حمزه‌لوی	امیر حسین بهروزی فرد	اصدق ابرقویی	اصدق ابرقویی	اصدق ابرقویی
مسئول درس مستندسازی	مسئول درس مستندسازی	—	—	—	—	لیدا علی‌اکبری	لیلا خداوردیان	الهه شهبازی	الهه شهبازی

گروه فنی و تولید

مدرسین دفترچه آزمون	مدیر گروه
مسئولین دفترچه آزمون	دانشگاه اسلامی (اختصاصی)
مسئول دفاتر مطباقیت مصوبات	دانشگاه اسلامی (اختصاصی)
دانشگاه اسلامی (اختصاصی)	دانشگاه اسلامی (اختصاصی)

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

گروه آزمون

بنیاد علمی آموزشی قلم‌چی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب، بین صبا و فلسطین پلاک ۹۷۳

تلفن: ۰۲۱۸۴۵۱

(راود تالشی)

-۱۰-

در بیت گزینه‌ی «۱» آمده است: «یک سال وصال دوست به اندازه‌ی یک روز بود و اکنون در هجران او یک روز به اندازه‌ی یک سال است»، اما سایر گزینه‌ها بیانگر «مید وصال» است.

تشريع گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: اگر امید به وصال تو نبود، دل من چگونه خوش می‌گشت.
 گزینه‌ی «۳»: سعدی با غم هجران خوش است، زیرا امید درمان و وصال دارد.
 گزینه‌ی «۴»: به امید آمدن معشوق، رنج فراق آسایش است.

(ادبیات فارسی ۳، مشابه صفحه‌ی ۱۰۰)

زبان فارسی ۳

(مریم شمیران)

-۱۱-

در بازگردانی برخی از کاربردهای دستور تاریخی با توجه به دستور زبان امروز، معادل‌سازی می‌شوند. بقیه‌ی گزینه‌ها از اصولی است که باید به هدگام بازنویسی رعایت شوند.

(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۷۷)

(کاظم کاظمی)

-۱۲-

گزینه‌ی «۴»: واژه‌ی «رکاب» معنای گذشته‌ی خود را حفظ کرده و معنای جدید نیز پذیرفته است.

تشريع گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۱»: سوگند: گوگرد (قدیم) / قسم (امروزه)
 گزینه‌ی «۲»: رعناء: زن نادان (قدیم) / زیبا و خوش قامت (امروزه)
 گزینه‌ی «۳»: کشیف: غلیظ (قدیم) / آلوده (امروزه)

(زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۱۹ و ۹۰)

(مریم شمیران)

-۱۳-

تشريع گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی «۲»: میرزا شاخص / گزینه‌ی «۳»: شیخ / شاخص / گزینه‌ی «۴»: سید / شاخص
 توجه: در گزینه‌ی «۴»، واژه‌ی «استاد» هسته‌ی گروه اسامی است و شاخص نیست.

(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۵)

(مرتضی منشاری - اریبل)

-۱۴-

صفتها به ترتیب عبارت‌اند از: ۱- سوم - ۲- تو - ۳- تغزی - ۴- رمزگونه - ۵- اجتماعی - ۶- حمامی

صفت چهارم: رمزگونه ← ر-م ز-اگ و ان- ← واج
 صفت پنجم: اجتماعی ← ا-ج / ت- / م- / ا-ع / ی ← واج

(زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

(عباس عبدالمحمدی)

-۱۵-

بیت «ب»: «گوشم همه بر قول نی و نغمه‌ی چنگ است / چشم همه بر لعل لب و گردش جام است
 معطوف به مسنده

معطوف به مسنده
 در این دو جمله متنهم، در جایگاه مسنده به کار رفته است.

بیت «د»: بت خود را بشکن خوار و ذلیل

معطوف به قید

نکته: در سایر گزینه‌ها نوع واو، واو و عطف نیست. این نوع واو را «واو ربط» می‌نامیم که بین جملات هم پایه می‌آید.

(زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۶)

ادبیات فارسی ۳

-۱-

(العام محمدی)
 خلیده: زخمی، زخم شده / مضيف: جای ضيافت، مهمان خانه / اضغاث احلام:
 خواب‌های پریشان (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۵ و فهرست و ازان)

-۲-

(العام محمدی)
 املای صحیح کلمه «غالب» است. (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۰۱)

-۳-

(مسنون اصفری)
 عبید زاکانی از بزرگترین طنزپردازان و شاعران قرن هشتم است. بعضی از آثار او عبارت‌اند از: رساله‌ی دلگشا، اخلاق‌الاشراف و موش و گریه.
 توجه: «رساله‌ی دل و جان» اثر خواجه عبدالله انصاری است.

(ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۵ و بخش اعلاه)

-۴-

(مرتضی منشاری - اریبل)
 آثار منثور عبارت‌اند از: «مرصاد العباد، اسرار التوحید، جنگ و صلح، تذكرة الاولیا».
 آثار منظوم عبارت‌اند از: «ماه نو و مرغان آواره، مختارنامه، ویس و رامین، (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌های ۸۷ تا ۱۰۲)

-۵-

(کاظم کاظمی)
 در گزینه‌ی «۴» اسلوب معادله به کار رفته است، اما حسن تعلیل به کار نرفته است.
 تشرع گزینه‌های دیگر
 گزینه‌ی «۱»: «راست» ایهام دارد: ۱- راست قامت (صفت سرو) ۲- دقیق، درست، حقیقتاً / تشیبه: «شخص دلستان به سرو ماند»
 گزینه‌ی «۲»: تشبیه: سپر، جنگ / سپر انداختن / کنایه از «تسليم شدن»
 گزینه‌ی «۳»: تشبیه: گل روی تو، باغ لطافت، پرده‌ی صبر (اضافه‌ی تشییبیه) / استعاره: دامن گل (اضافه‌ی استعاری)
 (زبان و ادبیات فارسی، آرایه ترکیبی)

-۶-

(ممدوح پهلوان افساری)
 اشاره به داستان حضرت سلیمان و ملکه‌ی سبا (بلقیس): تلمیح / سبابا / مجازاً معشوق است. / بین «سبا و سبابا» جناس ناقص وجود دارد. / «هدهد صبا»: تشیبه / صامت «س» و اوج آرایی دارد. / «ای هدهد صبا» تشخیص دارد (مورد خطاب قرار گرفته است).
 (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۰)

-۷-

(مریم شمیران)
 در ایات گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» توصیه به تازگی و نوآوری دیده می‌شود، ولی در این گزینه شاعر می‌گوید که وقتی محبوب من سخن می‌گوید، حیات من تازه می‌شود.
 (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۰۳)

-۸-

(سیدمحمد طباطبائی نژاد)
 بیت صورت سؤال «ازش زر و ثروت» را بیان می‌کند، ولی این گزینه به مفهوم مقابل آن، یعنی «بی‌ارزشی زر» اشاره دارد.

-۹-

(کاظم کاظمی)
 ابیات گزینه‌های «۱، ۳ و ۴» توجه به زمان حال و غنیمت شمردن آن را توصیه می‌کنند، ولی در گزینه‌ی «۲» شاعر می‌گوید: «چون از فردا بی خبرم، امروز هم نمی‌دانم باید چه کنم».

<p>-۲۳ (سراسری ریاضی - ۹۲) پیامبر: زین‌العابدین رهمنا / طریق‌التحقیق: سنایی / اسرارالتوحید: محمدبن منور (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌های ۳۳۶ و پیش اعلام)</p> <p>-۲۴ (سراسری ریاضی - ۹۲) بیت «ج» ایهام: «بُو» دو معنا دارد: ۱- آزو و امید ۲- رایجه / بیت «ب» نفاذ: «جمع و مشوش» / بیت «جناس ناقص»: «تُرك و تَرك» / بیت «الف»: آن قدر گریه کردن که خاک کوی معشوق با آن خیس گردد، اغراق دارد. (زبان و ادبیات فارسی، آرایی ترکیبی)</p> <p>-۲۵ (سراسری ریاضی - ۹۱) گزینه‌ی «۱»: «رسشار از آرایه‌های ادبی» ← «آرایه‌های ادبی» متمم اسم / گزینه‌ی «۳»: «لذت بردن از نمودهای طبیعت» ← «نمودهای طبیعت» متمم اسم / گزینه‌ی «۴»: یکی از گونه‌های هنر ← «گونه‌های هنر» متمم اسم و «بهره‌گیری از عواطف خویش» ← «عواطف خویش» متمم اسم توجه: در گزینه‌ی «۲»، هیچ نوع متممی وجود ندارد. (زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۰۹)</p> <p>-۲۶ (سراسری ریاضی - ۹۰) واژه‌های مشتق: نویسنده - پژوهشگر - تحقیقی - فارسی - گوشه / واژه‌های مرکب: پرکار - راهنما - سفرنامه / واژه‌ی مشتق - مرکب: گشت و گذار (زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۱۱)</p> <p>-۲۷ (سراسری ریاضی - ۹۳) واج‌های میانجی عبارت‌اند از: تشريع گزینه‌های دیکر گزینه‌ی «۱»: صامت «ی» در آخر واژه‌های «خیمه و فضا» گزینه‌ی «۲»: صامت «ی» در واژه‌ی «زادی» و «بفراساید» و «گ» در «آسودگی» گزینه‌ی «۴»: صامت «ی» در واژه‌ای «زاید» و «بفراساید» و «گ» در «آسودگی» (زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۳۷ و ۳۸)</p> <p>-۲۸ (سراسری ریاضی - ۹۳) مضمون مشترک عبارت صورت سؤال و گزینه‌ی «۳»: شرط رسیدن به معنویات و راه یافتن به اسرار الهی، داشتن «قلب و روان پاک و معنوی است. (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۳۸)</p> <p>-۲۹ (سراسری ریاضی - ۹۰) در هر دو بیت به ناتوانی انسان از درک عظمت الهی و شناخت خدا تأکید شده است. (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۵۰)</p> <p>-۳۰ (سراسری ریاضی - ۹۱) گزینه‌های «۱، ۲ و ۳» به مفهوم عبارت «از ماست که بر ماست» دلالت می‌کنند، اما بیت گزینه‌ی «۴» می‌گوید: «من خیرخواه تو هستم اما تو بد من را می‌خواهی، با این حال من بدی نخواهم دید و تو نیز از خوبی بهره‌ای نخواهی برد. (ادبیات فارسی ۳، مشابه صفحه‌ی ۱۱۳)</p>	<p>-۱۶ (مرتضی منشاری - اریبل) اعلا: اقربا (قریب) / فعل: عباد (عبد) / فعل: حکم (حکمت) / فعل: اشرف (شرف) (زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۹۱ و ۹۷)</p> <p>-۱۷ شرح گزینه‌های دیکر گزینه‌ی «۱»: «عادی»، به تشید نیاز ندارد. گزینه‌ی «۳»: «قضات» جمع مکسر «قضی» است و نیاید مشتمد خوانده شود. گزینه‌ی «۴»: «تسليت» مصدر باب تعییل است و به تشید نیاز ندارد. / «حده» به معنای «نهایی و وحدت» با «وحد و وحدت» هم‌ریشه است، پس به تشید نیازی ندارد: علی‌حده. (زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۹۱ و ۹۷)</p> <p>-۱۸ (مریم شمیران) شبانه ← شب + انه: استنقاط سمت ← سازمان مطالعه و تدوین کتب دانشگاهی: عالم اختصاری چهارباغ ← صفت شمارشی + اسم: اسم مرکب ← ترکیب شرح گزینه‌های دیکر گزینه‌ی «۱»: «واژه‌ی «هم‌نبرد» مشتق است. گزینه‌ی «۲»: واژه‌ی «سرپوش» به شیوه‌ی ترکیب ساخته شده است. گزینه‌ی «۴»: واژه‌ی «یادمان» مشتق است. (زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۹۰)</p> <p>-۱۹ (ناهد شعبانی) «زادولد» درست و «زاد و ولد» نادرست است. شرح گزینه‌های دیکر گزینه‌ی «۱»: «بچوحه» درست است. گزینه‌ی «۳»: «مزبور» درست است. گزینه‌ی «۴»: «زادبوم» درست است. (زبان فارسی ۳، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)</p> <p>-۲۰ (سیدحسن نورانی مکالمه و سوت) گزینه‌ی «۳»: ۱- آتش فراق ۲- سیم اشک ۳- «کار رخم هم چو زر شود»: تشییه شرح گزینه‌های دیکر گزینه‌ی «۱»: ۱- درخت مهربانی / اضافه‌ی تشییه‌ی ۲- تشییه درخت مهربانی به سرو گزینه‌ی «۳»: ۱- مرغ دل / اضافه‌ی تشییه‌ی ۲- خط چون سلسه / تشییه گزینه‌ی «۴»: تشییه «کام به زهر» (زبان فارسی ۳، صفحه‌ی ۱۰۳)</p> <p>-۲۱ (سراسری ریاضی - ۹۰) فرض: واجب گردانیدن، تعیین کردن / مجرم: آتش‌دان / متمندی: متدارنده، طولانی، دراز / معارضه: سنتیزه کردن / فایق: برگزیده، برتر (ادبیات فارسی ۳، فهروст و ارگان)</p> <p>-۲۲ (سراسری ریاضی - ۹۱) امالی صحیح کلمه عبارت است از: «وزر». (ادبیات فارسی ۳، صفحه‌ی ۵۰)</p>
--	--

زبان و ادبیات فارسی ۳

(اسماعیل یونسپور)

-۳۶

«هم شاگردیهاست تو استند»؛ استطاعت زیلا تک / (که) زندگی کنند؛ آن یعنی / در
امنت و آسایش؛ فی امن و راحة
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه‌ی ۱؛ «خن لئ نشی...». صحیح است. / گزینه‌ی ۳؛ «ما کنست اقیدر از
...». صحیح است. / گزینه‌ی ۴؛ «... ذهبا ... فرخین!». صحیح است.

(امدر طرقی)

-۳۷

در این گزینه اگر چه کلمه‌ی «قدحًا» آمده که یک بیمانه است، اما به این علت که به
دنیال آن، کلمه‌ی «الماء» به معنی «آب» آمده است، ابهامی وجود ندارد و تمیز
نمی‌خواهد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱؛ کلمه‌ی «خیبر» که اسم تفضیل است، به تمیز احتیاج دارد.
گزینه‌ی ۲؛ فعل «خشن» به معنی «نیکو شد، خوب شد» به تمیز احتیاج دارد.
گزینه‌ی ۳؛ فعل «پیقداموا» به معنی «پیشرفت می‌کنند» به تمیز احتیاج دارد.

(رویشعلی ابراهیم)

-۳۸

در این گزینه، «تجلى» فعل لازم و «تکریم» فاعل آن است و چون در فعل جمله
ابهامی وجود ندارد، نیاز به تمیز هم ندارد.
در سایر گزینه‌ها ابهام وجود دارد که برای برطرف کردن آن نیاز به تمیز است (نظرست
منضدی، أبلغ الكلمات و يحيط بكل شيء).

(مسین رضایی)

-۳۹

«اصانته» حال و ذوالحال آن ضمیر مستتر «هی» در «لَيْتَ» است که فاعل می‌باشد.

نکته‌ی مهم درسی

گاهی ذوالحال ضمیر مستتر است هر چند مرجع آن در جمله موجود باشد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱؛ «مشغفلاً» حال و ذوالحال آن ضمیر بارز «ی»، مفعول‌به است.
گزینه‌ی ۲؛ «جائع» حال و ذوالحال آن «الظفیر»، مفعول‌به است.
گزینه‌ی ۳؛ «تبعاً» حال و ذوالحال آن «الغواص»، نایب فاعل است.

(ابوالفضل تابیک)

-۴۰

در این گزینه، «ظلموماً» حال مفرد برای «أخ» است که نقش مفعول‌به را دارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱؛ «متأملین» حال مفرد برای ضمیر بارز «واو» در فعل «تظرون» است که نقش
فاعل را دارد.

گزینه‌ی ۲؛ «ظلموماً» حال مفرد برای ضمیر مستتر «هو» در فعل مجھول «قتل» است که
نقش نایب فاعل را دارد.

گزینه‌ی ۴؛ «مطمئناً» حال مفرد برای ضمیر مستتر «هو» در فعل «يشجع» است که نقش
فاعل را دارد.

عربی ۳

-۳۱

(سیده صدرایی - نورآبار)
قال: گفت / «التلميذ»: دانش آموز / «فرحا»: با خوشحالی (حال) / «هل أخبرت»:
آیا با خبر کردی، آیا خبر دادی / «أمي»: مادرم را، به مادرم / «بأنى»: که من /
«نجحت»: موفق شده‌ام / «في الامتحانات»: در امتحانات / «منفوتاً»: با برتری
نکته‌ی مهم درسی

حال در زبان عربی باید به صورت «قید حالت» در زبان فارسی ترجمه شود.

-۳۲

(مسین رضایی)
شکرا؛ سپاس من (تمیز، اصل آن مبتدا: «شکری») / «علمًا»: دانشم را (تمیز، اصل
آن مفعول‌به) / «لبيدنی»: تا دورم کند، تا مرا دور کند / «زاد»: افزون کرد، فروزد

-۳۳

(اسماعیل یونسپور)
ما کنست فهمت؛ تفهمیده بودم
نکات مهم درسی
کان + فعل ماضی = ماضی بعید / کان + فعل مضارع = ماضی استمراری
تشریح گزینه‌های دیگر
گزینه‌ی ۱؛ «أرفع و أعز» اسم تفضیل هستند: «أرفع شأنَا»؛ والامقام تر، «أعز مقاماً»
بلندتر تبه تر
گزینه‌ی ۲؛ «سدّس از باریدن باران از آب پر شد!» صحیح است.
گزینه‌ی ۳؛ «اللَّهُ عَلَيْنَا»: به ما اصرار کرد.

-۳۴

(مسین رضایی)
با توجه به معنی بیت: «تلاش خود را به کار گیر و بدان کسی که همراه (هنگام) سپیده ددم
به شکار رود، شکار می‌کند» این گزینه مناسب‌تر است.

-۳۵

(فاطمه منصور قلکی)
مرد بیانگرد؛ الرجل البدوي (معرفه) / «راه سخت صحراء را»: طریق الصحراء الصعب
/ «به سرعت»: مُسرِعاً، سریعاً (حال) / «می‌بیمود»: کان ... یقطع (ماضی استمراری) /
«خود را»: نفسه / «می‌رساند»: (کان) ... یوصل (ماضی استمراری)
نکات مهم درسی

۱- کلمه‌ی «طريق» هم مذکور است و هم مؤنث.
۲- فعل «کان» می‌تواند بر روی چند فعل مضارع بعد از خود، که به هم عطف شده
باشد، تأثیر بگذارد و معنای ماضی استمراری ایجاد کند.

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۴۶

مباردة مفعول مطلق نوعی است.**تشریح گزینه‌های دیگر**

گزینه‌ی ۱»: «مقراً» حال است.

گزینه‌ی ۲»: «أبدًا» مفعول فیه است.

گزینه‌ی ۴»: «نظره» مبتدای مؤخر و «صبراً» مفعول به دوم و «کثیراً» صفت است.

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۴۷

در این عبارت «سریعاً» حال است برای فاعل فعل «أخذت» که ضمیر بارز «ت» است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۲»: «خانقاً» حال برای نایب فاعل (المُخْطَفُ) است.

گزینه‌ی ۳»: «جالسین» حال برای مفعول به (الضيوف) است.

گزینه‌ی ۴»: «شاكرين» حال برای مفعول به (أقرباء) است.

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۴۸

«إذاً» ظرف زمان و محلًا منصوب است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱»: «متاخرًا» حال است.

گزینه‌ی ۳»: «متى» محلًا مجرور به حرف جر است.

گزینه‌ی ۴»: «اليوم» مجرور به حرف جر است.

(سراسری ریاضی - ۹۱)

-۴۹

«لم أنس» در اصل به صورت «لم أنسّ» بوده که مجزوم به حذف حرف عله شده است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱»: در «يرجون» حرف عله «واو» حذف شده است.

گزینه‌ی ۲»: در «انهين» حروف اصلی «ن ه ي» می‌باشد و حرف عله حذف نشده است.

گزینه‌ی ۳»: در «تدعين» حروف اصلی «و دع» است و عله «واو» حذف شده است.

(سراسری ریاضی - ۹۱)

-۵۰

صورت سوال، گزینه‌ای را خواسته که مستثنی منه در آن نباشد. اگر پیش از «إلا» جمله

ناقص باشد، نقشی که حذف شده با همان اعراب به عنوان مستثنی پس از «إلا» می‌آید.

در این گزینه «ما» مستثنی و محلًا منصوب با اعراب مفعول به محذوف است.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۲»: «الناس» مستثنی منه است.

گزینه‌ی ۳»: «البسة» مستثنی منه است.

گزینه‌ی ۴»: «خبرنا» مستثنی منه است.

عربی ۳

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۴۱

«أشكر الله»: خدا را شکر می‌کنم / «على هذه الأيام الماطرة»: به خاطر این روزهای بارانی / «قد طاب الهوا»: هوا پاک شده است / «و أنا الآن»: و من الان / «أشاهد»: مشاهده می‌کنم / «قوس قرج مع الوانها الجميلة»: قوس قزح را با رنگ‌های زیبایش **تشریح گزینه‌های دیگر**

گزینه‌ی ۲»: «بر باران»، شکر خواهم کرد و «باک کرده» از موارد نادرست هستند، در ضمن «ظاهره» ترجمه نشده است.

گزینه‌ی ۳»: «روزهای بر بارانی» و «مي توانم» و «رنگ‌های آن» نادرست است در ضمن «الجميلة» ترجمه نشده است.

گزینه‌ی ۴»: «ابن روزها که باران می‌بارد» نادرست است و «مي توانم» در عبارت عربی نیامده است. در ضمن «ظاهره» ترجمه نشده است.

(سراسری ریاضی - ۹۱)

-۴۲

«من»: کسی که (بهتر بود به صورت «هرکس» می‌آمد). (از اراد شرط) / «عرف»: بشناسد (فعل شرط) / «معرفة حقيقة»: به طور واقعی (بشناسد) / «لاتخدع»: نمی‌فریبد (جواب شرط) / «قلبه»: قلبش را / «ظواهرها الخلابة»: ظواهر درباری آن، ظواهر فریبندی آن

۱- در ترجمه‌ی جملات شرطی فعل شرط به صورت مضارع التزامي و جواب شرط به صورت مضارع اخباری ترجمه می‌شوند.

۲- در زبان عربی بر عکس زیان فارسی هرگاه کلمه‌ای دارای صفت و مضاف‌الیه باشد، ابتدا مضاف‌الیه می‌آید و سپس صفت.

۳- در ترجمه‌ی مفعول مطلق بیانی از کلماتی مانند: «به نیکی، سخت، حقیقتاً، به طور واقعی ...» استفاده می‌شود.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۱»: «أگر، واقعًا، ظاهر و او را» نادرست‌اند.

گزینه‌ی ۲»: «حقیقت دنیا، شناخته باشد، ظاهر و فریب نمی‌دهد» نادرست‌اند.

گزینه‌ی ۳»: «عميقاً، شناخت، خوش، دلخوش نمی‌کند» نادرست‌اند.

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۴۳

فعل «كُنْتُ» با فعل مضارع «أَتَيْدُ» به کار رفته است که باید به صورت ماضی استمراري ترجمه می‌شد: «دوری می‌کردم».

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۴۴

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه‌ی ۲»: «تحب، نفسك، تتف، الطريق و كل الأشياء» نادرست‌اند.

گزینه‌ی ۳»: «النداء القلبى و فائنت» نادرست‌اند و تعرب «فقط» نیامده است.

گزینه‌ی ۴»: «صوت النفس و فائنت» نادرست‌اند و «فقط» تعریف نشده است.

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۴۵

با توجه به «بنت» که مفرد مؤنث است فعل قبل از آن باید به صیغه‌ی مفرد مؤنث مخاطب باشد و فعل‌های مضارع اجوف در این صیغه اعلال به حذف ندارند، بشایراین «لَا تَبِعِي» صحیح است.

(عباس سیدشیستری)

-۵۷

گسترش اندیشه‌های اسلام راستین در دنیا به‌واسطه‌ی تربیت شخوصیت‌های اسلامی، حضور سازنده و فعال ائمه (ع) با تکیه بر علم الهی به‌واسطه‌ی تبیین معارف اسلامی مناسب با نیازهای نو و آگاهی بخشی به مردم مربوط به ولایت طاهری است.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۰، ۱۰۱ و ۱۰۲)

(مسلم بهمن آباری)

-۵۸

امام زمان (عج) در نامه‌ای به شیخ مفید می‌فرمایند: «ما در رسیدگی [به شما] و سرپرستی شما کوتاهی و سستی نمی‌کنیم و یاد شما را از خاطر نمی‌بریم که اگر جز این بود، دشواری‌ها و مصیبت‌ها بر شما فروید می‌آمد و دشمنان، شما را ریشه‌کن می‌کردند». این موضوع حاکی از ولایت معنوی امام زمان (عج) است و مؤید تقابل غیبت با ظهور است، نه حضور.

(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه‌های ۱۱۱ و ۱۱۲)

(حامد دورانی)

-۵۹

غیبت آن قدر ادامه می‌یابد که نه تنها مسلمانان بلکه جامعه‌ی انسانی شایستگی در ک ظهور و بهره‌مندی کامل از وجود آخرین حجت الهی را پیدا کند.

عبارت «لم یک مغایراً نعمة»، که در آیه‌ی ۵۳ سوره‌ی انفال آمده است در رابطه با تصمیم جمعی برای تغییر در جامعه بیان شده است و علت غیبت امام زمان (عج) را می‌توان از آن برداشت کرد.

(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه‌های ۱۰۹ تا ۱۱۱)

(عباس سیدشیستری)

-۶۰

پیامبر اکرم (ص) فرمود: «مثل ظهور مهدی، مثل برپایی قیامت است، مهدی نمی‌آید مگر ناگهانی». عمر طولانی امام، امری غیرعادی است، نه غیرعقلی و محال و چنین عمری با قدرت الهی عملی می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس ۹، صفحه‌ی ۱۱۳)

(سوسنی ریاضی - ۹۳)

-۶۱

هدایت عمومی: خدای جهان آفریدگاری حکیم است یعنی هر موجودی را برابر هدفی معین خلق می‌کند و برای رسیدن به آن هدف هدایت می‌فرماید.

(دین و زندگی ۳، درس ۱، صفحه‌های ۱۱۳ و ۱۱۴)

(سوسنی ریاضی - ۹۴)

-۶۲

اگر پیامبری در هنگام اجرای فرمان‌های الهی معصوم نباشد، امکان دارد کارهای مخالف دستورات الهی انجام دهد و مردم نیز از او سرمشق بگیرند و به گمراهی و انحراف متلاش شوند. پیامبران با وجود مقام و منزلتی که دارند، انسان‌اند و کارهای خود را با اختیار انجام می‌دهند، چنان مرتبه‌ای از ایمان و تقوا را دارند که هیچ‌گاه بدسوی گناه نمی‌روند. همچنین از چنان بیش عنیقی برخوردارند که به خطأ و اشتباه گرفتار نمی‌شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۲، صفحه‌ی ۱۰۳)

(سوسنی ریاضی - ۹۳)

-۶۳

رسول خدا (ص) با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه‌ای از کمال نائل می‌شد که می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و واسطه‌ی فیض خالق به مخلوق شود و به اذن الهی در عالم طبیعت تصرف نماید. میزان بهره‌مندی انسان از هدایت معنوی به درجه‌ی ایمان و عمل او بستگی دارد.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌ی ۵۵ و ۵۶)

دین و زندگی ۳

(محمدحسن فضلعلی)

-۵۱

حضرت علی (ع) در یکی از سخنرانی‌های خود از حاکم شدن بنی امیه خبر می‌دهد و آن را نتیجه‌ی سستی مسلمانان در دفاع از حق می‌داند و درباره‌ی رفتار بنی امیه فرماید: «به خدا سوگند بنی امیه تا آن جا در ستمگری و تجاوز پیش می‌روند که هر حالی را حرام نمایند و هر پیمانی را که بسته‌اند، بشکند...»

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌ی ۸۷)

(عباس سیدشیستری)

-۵۲

نتیجه‌ی تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت قیصری و کسرایی، انسوای شخصیت‌های باتفاو و جهادگر و مورد احترام و اعتماد پیامبر (ص) و به منزلت رسیدن طالبان قدرت و ثروت بود و به‌اطلاع ظهور شخصیت‌ها و الگوهای غیرقابل اعتماد، شخصیت‌های اصیل اسلامی به‌ویژه اهل بیت (ع) منزوی شدند که این‌ها از مسائل و مشکلات سیاسی، اجتماعی و فرهنگی بعد از رحلت پیامبر (ص) بود.

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(محمدحسن فضلعلی)

-۵۳

تبدیل حکومت عدل نبوی به سلطنت قیصری و کسرایی: پس از گذشت مدتی از رحلت رسول خدا (ص) جاهلیت در لباسی جدید وارد زندگی اجتماعی مسلمانان شد. آن دسته از افراد که در زمان رسول خدا (ص) در جبهه‌ی دشمنان اسلام بودند، پس از مدتی با تزویر و نیزگ خود را در جبهه‌ی دوستان قرار دادند و به تدریج، شیوه‌ی حکومتی قیصران روم و کسراهای ایران را در پیش گرفتند.

ظهور شخصیت‌ها و الگوهای غیر قابل اعتماد: هر چه که جامعه از زمان پیامبر (ص) فاصله می‌گرفت، حاکمان وقت تلاش می‌کردند که شخصیت‌های اصیل اسلامی، به خصوص اهل بیت پیامبر (ص) به ارزوا کشیده شوند و افرادی که در اندیشه و عمل و اخلاق از معابر اسلامی به دورند، در جامعه جایگاهی بر جسته پیدا کنند و الگوی مردم شوند.

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(عسلک امیرکلانی اندری)

-۵۴

موارد «علی‌تر کردن مبارزه‌ی خود علیه حاکمان زمان» و «معرفی خویش به عنوان امام بر حق در روز عرفه در مراسم حج»، مربوط است به فعالیت‌های امام صادق (ع) و «تجدد بنای سازمان تشییع»، از اقدامات امام سجاد (ع)، پس از شهادت امام حسین (ع) و سرکوبی شیعیان بود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۵ و ۱۰۶)

(مرتضی مسیکیر)

-۵۵

حدیث مذکور اشاره به توحید دارد و تجلی توحید در زندگی اجتماعی با ولایت امام که همان ولایت خداست، می‌پسند است. بیان این حدیث از جمله اقدامات ائمه برای حفظ سخنان و سیره‌ی پیامبر (ص)، در راستای مرجمعیت دینی بود.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

(حامد دورانی)

-۵۶

با توجه به آیه‌ی ۲۳ سوره‌ی شوری دوستی و محبت کسانی مدنظر است که چراغ هدایت مردم در تاریکی‌ها هستند. با توجه به سخن امام علی (ع) آن‌گاه می‌توانیم پیرو قرآن باشیم که فراموش کنندگان قرآن را بشناسیم.

(دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

زبان انگلیسی ۳

(نسرین خلفی)

-۷۱

ترجمه‌ی جمله: «آیا شما به خاطر داشتید پولی را که به مری بدهکار بودید به او بدهید؟»

«بله، وقتی او را دیدم، پول را به او پس دادم.»

نکته‌ی مهم درسی

فعل "give back" به معنی «پس دادن، برگرداندن» یک فعل دولمه‌ای جداشدنی است، بنابراین اگر مفعول به صورت ضمیر استفاده شود باید بین فعل و جزء قیدی آن قرار گیرد. (دلیل نادرستی گزینه‌ی «۲») از طرف دیگر "money" اسم غیرقابل شمارش است و باید از ضمیر "it" استفاده کرد. (دلیل نادرستی گزینه‌ی «۱») دلیل نادرستی گزینه‌ی «۴» آن است که "money" برای بار دوم تکرار شده است و باید حرف تعريف "the" قبل از آن قرار گیرد.

(میرحسین زاهدی)

-۷۲

ترجمه‌ی جمله: «سیگار کشیدن برای سلامتی شما مضر است. بهتر است ترکش کنید یا حداقل کمش کنید.»

نکات مهم درسی

در افعال دو کلمه‌ای جدا شدنی، مفعول اگر ضمیر باشد اجباراً قبل از جزء قیدی فعل به کار می‌رود. پس در قسمت اول "give it up" درست است ولی در قسمت دوم چون فعل دو کلمه‌ای جداشدنی با حرف اضافه همراه است، ضمیر مفعولی بعد از حرف اضافه به کار می‌رود، پس "cut down on it" درست می‌باشد.

(زهره پواری)

-۷۳

ترجمه‌ی جمله: «نگاه کردن به طور مستقیم به خورشید، حتی برای فواصل خیلی کوتاه می‌تواند باعث صدمه‌ی جدی به چشم شود.»

- (۱) مفصل، باجزیات
- (۲) اخیر، جدید
- (۳) نهایی
- (۴) کوتاه، مختصر

(سیروس شفیع‌آبادی)

-۷۴

ترجمه‌ی جمله: «بیش از دویست مورد از این بیماری در این کشور ثبت شده است.»

- (۱) ثبت کردن، ضبط کردن
- (۲) توصیه کردن
- (۳) کسب کردن، به دست آوردن
- (۴) پیشنهاد کردن

(منصور عظیمی)

-۷۵

ترجمه‌ی جمله: «شادی واقعی چیزی است که در این (نوع) زندگی وجود ندارد.»

- (۱) بحث کردن
- (۲) وجود داشتن
- (۳) راهنمایی کردن، هدایت کردن
- (۴) به خاطر آوردن، به بادآوردن

(شواب اثاری)

-۷۶

ترجمه‌ی جمله: «سریاز برای خانواده‌اش نامه‌ای به جا گذاشت تا در (صورت) رخداد مرگش در جبهه آن را بخوانند.»

- (۱) قاعده، اساس
- (۲) رخداد
- (۳) ارزش
- (۴) شیء

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۶۴

با گذشت زمان و گسترش سرزمین‌های اسلامی، ظهور فرقه‌ها و اندیشه‌های اسلامی مختلف، پیدایش مسائل و مشکلات پیچیده اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و فرهنگی نیاز به امام و رهبری که جامعه‌ی اسلامی را به سوی رستگاری و دلالت هدایت کند، همچنان وجود دارد و ضروری است که پس از پیامبر کسانی به عنوان امام از جانب خداوند این مسئولیت‌ها را به انجام رسانند و راه پیامبر را ادامه دهند.

(دین و زندگی ۳، درس ۵، صفحه‌ی ۶)

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۶۵

حضرت علی (ع) می‌فرمایند: «به زودی پس از من زمانی فرا خواهد رسید که کل‌الای رایج‌تر و فراوان‌تر از قرآن نیست، آن‌گاه که بخواهند به صورت وارونه و به نفع دنیا طلبان معایش کنند. در آن ایام، در شهرها، چیزی ناشناخته‌تر از معروف و خیر و شناخته شده‌تر از منکر و گناه نیست.»

(دین و زندگی ۳، درس ۷، صفحه‌ی ۸)

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۶۶

«پاسخ به نیازهای منکری بر دعاهای خالصانه‌ی مؤمنان» مربوط به ولایت معنوی و «تابش انوار حکمت و معرفت بر قلب‌های انسان‌های با فضیلت» مربوط به ولایت ظاهري است. (دین و زندگی ۳، درس ۸، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۳)

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۶۷

ترجمه‌ی آیه‌ی شریفه‌ی ۱۱۲ سوره‌ی هود: «پایداری کن، همان طور که فرمان یافته‌ای همچنین آنان که با تو به خدا روی آورده‌اند، سرکشی و طغیان نکنید که او بدان چه می‌کنید، بیناست.» (دین و زندگی ۳، درس ۱۱، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۶)

(سراسری ریاضی - ۹۳)

-۶۸

امیرالمؤمنین علی (ع) برای تسلیم نشدن در برایر ظالمان و حفظ عزت نفس خود در مقابل آنان می‌فرماید: «بنده‌ی دیگری (مثل خودت) نیاش چرا که خدا تو را آزاده آفریده است.» (دین و زندگی ۳، درس ۱۳، صفحه‌ی ۱۶)

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۶۹

از جمله‌ی قرآنی «و برای شما از همسرتان فرزندان و نوادگان قرار داد» می‌توان فهمید خانواده بستر رشد و بالندگی فرزندان است و از جمله‌ی قرآنی «و پروردگارت فرمان داد که جزا را بندگی نکنید و به بدر و مادر نیکی کنید اگر یکی از آن دو یا هر دوی این‌ها نزد تو به پیری رستند، پس به آن‌ها اف نگو و آن دو را از خود نران و با آن‌ها کریمانه سخن بگو» احسان بی قید و شرط به والدین استنباط می‌شود.

(دین و زندگی ۳، درس‌های ۱۴ و ۱۵، صفحه‌های ۱۷۹ و ۱۷۷)

(سراسری ریاضی - ۹۲)

-۷۰

با توجه به آیه‌ی ۲۲۱ سوره‌ی بقره به مردان توصیه شده است با زنان مشرک ازدواج نکنند تا وقتی ایمان بیاورند: «و لاتکحو المشرکات حتی بیؤمن» زیرا همسری که مشرک باشد، اعضای خانواده را به نافرمانی از خدا و بدیختی ابدی سوق می‌دهد: «اولنک یدعون الى النار» (دین و زندگی ۳، درس ۱۵، صفحه‌های ۱۸۵ و ۱۸۶)

(سراسری ریاضی - ۹۲)	-۸۳	ترجمه‌ی جمله: «دواران امتیازهای مساوی به دو فینالیست دادند.» ۱) رفتار کردن ۲) اعطای کردن، دادن ۳) کنترل کردن ۴) اجرا کردن	(فیسبانش سعارت)	-۷۷	۱) نگران ۲) شبیه، مشابه ۳) خطرناک ۴) مشهور، معروف
(سراسری ریاضی - ۹۲)	-۸۴	ترجمه‌ی جمله: «مقاله‌ی او بحثی درباره‌ی روش‌هایی است که در تحقیق استفاده می‌شود.» ۱) بحث ۲) آموزش، دستورالعمل ۳) مسابقه ۴) نظرات	(فیسبانش سعارت)	-۷۸	۱) تمرین ۲) توجه ۳) اطلاعات ۴) فشار
(سراسری ریاضی - ۹۲، با تغییر)	-۸۵	ترجمه‌ی جمله: «مایل‌م که یک پاسخ فوری به طرح پیشنهادی‌ام داشته باشم.» ۱) آرام ۲) گنج ۳) قبلي ۴) فوری	(فیسبانش سعارت)	-۷۹	۱) اجتناب کردن، پرهیزکردن ۲) شدن ۳) فروختن ۴) دعوت کردن
(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۶	ترجمه‌ی جمله: «آن‌ها هنوز در جست و جوی کودک گم شده هستند.» ۱) تلفن زدن ۲) مشتمل بودن بر ۳) تشکیل دادن ۴) جستجو کردن	(فیسبانش سعارت)	-۸۰	نکات مهم درسی فعل "put down" بهمعنی «کارگداشتن» یک فعل دوکلمه‌ای جداسدنی است، بنابراین ضمیر مفعولی باید بین فعل و جزء قیدی آن قرار گیرد. (دلیل نادرستی گزینه‌های ۲ و ۴) با توجه به این نکته که ضمیر به کار رفته، به اسم "book" که مفرد است، اشاره می‌کند، بنابراین گزینه‌ی «۳» صحیح است.
(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۷	ترجمه‌ی جمله: «می‌توان فهمید که این متن از یک دایرةالمعارف گرفته شده است.»	(سراسری ریاضی - ۹۰، با تغییر)	-۸۱	زبان انگلیسی ۳
(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۸	ترجمه‌ی جمله: «کلمه‌ی "one" در سطر دوم به "article" اشاره می‌کند.»	(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۲	ترجمه‌ی جمله: «اگر چه تلاش کردیم جلوی او را بگیریم، او به صحبت کردن ادامه داد.» بعد از فعل "kept on" فعل دوم به صورت اسم مصدر به کار می‌رود.
(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۹	ترجمه‌ی جمله: «دوره‌ی زمانی پوشش داده شده در مقاله‌ی فعلی به اندازه‌ی ۷۰۰۰ سال است.»	(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۸۳	فعل "wash" بهمعنی «شستن» متعبدی است و چون بعد از آن مفعول به کار نرفته، وجه جمله مجھول است. در ضمن به خاطر وجود قید "yet" در انتهای جمله و با توجه به مفهوم جمله، زمان جمله حال کامل است. (دلیل نادرستی گزینه‌های ۳ و ۴) به ساختار زیر توجه کنید: (دلیل نادرستی گزینه‌ی «۱») have not + been + p.p. has
(سراسری ریاضی - ۹۰)	-۹۰	جمله‌ی اول متن، «تاریخ جهان ... قرنهاست» یک تعریف است.			

(مسین هاپیلو)

-۹۴

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x-1}{g(x)} = \frac{\lim_{x \rightarrow \infty} (x-1)}{\lim_{x \rightarrow \infty} g(x)} = \frac{-1}{\lim_{x \rightarrow \infty} g(x)} \quad (*)$$

حال باید با توجه به نامساوی $x^2 - x^2 \leq g(x) \leq 2 \cos x$ ، حد تابع g را در $x = 0$ محاسبه می‌کنیم:

$$\begin{cases} \lim_{x \rightarrow \infty} (x^2 - x^2) = 2 & \text{قضیه‌ی فشرده‌گی} \\ \lim_{x \rightarrow \infty} 2 \cos x = 2 & \end{cases} \Rightarrow \lim_{x \rightarrow \infty} g(x) = 2$$

$$\lim_{x \rightarrow \infty} f(x) = \frac{-1}{\lim_{x \rightarrow \infty} g(x)} = -\frac{1}{2} \quad \text{بنابراین با توجه به (*) داریم:}$$

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۹ و ۷۸)

(میثم همنه‌لوبی)

-۹۵

$$x \rightarrow 2^- \Rightarrow x < 2 \Rightarrow -x > -2 \Rightarrow 1-x > -1$$

پس وقتی $x \rightarrow 2^-$ آنگاه $x \rightarrow (-1)^+$ و در نتیجه:

$$\lim_{x \rightarrow 2^-} f(1-x) = \lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x)$$

با توجه به نمودار، حد راست تابع f در $x = -1$ برابر صفر است.

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۲ و ۷۳)

(محمد طاهر شعاعی)

-۹۶

$$\lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{1-\sin x}{\cot^2 x} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{(1-\sin x)\sin^2 x}{\cos^2 x} \quad \text{روش اول:}$$

$$= \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{(1-\sin x)\sin^2 x}{1-\sin^2 x} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{(1-\sin x)\sin^2 x}{(\sin x)(1+\sin x)} = \frac{1}{1+1} = \frac{1}{2}$$

روش دوم:

$$\lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{1-\sin x}{\cot^2 x} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{-\cos x}{-\cot x(1+\cot^2 x)} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{\sin x}{2(1+\cot^2 x)} = \frac{1}{2}$$

روش سوم: صورت و مخرج کسر را در $1 + \sin x$ ضرب می‌کنیم:

$$\lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{(1-\sin x)(1+\sin x)}{\sin^2 x} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{\cos^2 x \times \sin^2 x}{\cos^2 x(1+\sin x)} = \lim_{x \rightarrow \pi^-} \frac{\sin^2 x}{1+\sin x} = \frac{1}{2}$$

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

ریاضی ۳

-۹۱

دقت کنید که:

$$f(x) = \begin{cases} -x+1 & |x| < 1 \\ x^2+1 & |x| \geq 1 \end{cases} \Rightarrow f(x) = \begin{cases} -x+1, & -1 < x < 1 \\ x^2+1, & x \geq 1 \text{ یا } x \leq -1 \end{cases}$$

بنابراین برای محاسبه حد چپ تابع f در $x = 1$ باید از ضابطه‌ی بالا و برای محاسبه حد راست تابع f در $x = -1$ نیز باید از ضابطه‌ی بالا استفاده کنیم:

$$\Rightarrow \begin{cases} \lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow (-1)^+} (-x+1) = 2 \\ \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} (-x+1) = 0 \end{cases}$$

$$\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) - \lim_{x \rightarrow (-1)^+} f(x) = 0 - 2 = -2$$

بنابراین:

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

(عباس امیدوار)

-۹۲

$$\lim_{x \rightarrow 3} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x+2)$$

$$\text{حد} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\cos \pi x}{1 + \sin \pi x} = \frac{\cos \pi}{1 + \sin \pi} = \frac{-1}{1+0} = -1$$

بنابراین:

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

-۹۳

(آزاد پژوهشی - ۸۱)

دقت کنید که در میل کردن $x \rightarrow x_0$ عدد صحیح نخواهد بود، چه x_0 عددی صحیح باشد چه غیرصحیح، پس:

$$\lim_{x \rightarrow 0^+} f(x) = -1 \quad (x \in R - Z)$$

$$\lim_{x \rightarrow 0^-} f(x) = -1 \quad (x \in R - Z)$$

پس مجموع آن‌ها ۲ - خواهد بود.

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

پس با توجه به جدول:

$$5(-4) + 11(-2) + 9(-1) + 4(0) + 8(1) + x(2) + 3(3) = 0$$

$$\Rightarrow -20 - 22 - 9 + 0 + 8 + 2x + 9 = 0 \Rightarrow 2x = 34 \Rightarrow x = 17$$

(آمار و مدلسازی، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۳۲)

ریاضی عمومی

-۱۰۱

(محمد مصطفی ابراهیمی)

$$\binom{4}{2} \text{ حالت: خانواده دارای ۲ پسر است.}$$

$$\binom{4}{3} \text{ حالت: خانواده دارای ۳ پسر است.}$$

$$\binom{4}{4} \text{ حالت: خانواده دارای ۴ پسر است.}$$

تعداد کل حالات فضای نمونه‌ای برابر مجموع سه حالت فوق است:

$$n(S) = \binom{4}{2} + \binom{4}{3} + \binom{4}{4} = 6 + 4 + 1 = 11$$

اگر بخواهیم تعداد پسرها و دخترها در خانواده برابر باشند، خانواده باید ۲

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{\binom{4}{2}}{11} = \frac{6}{11}$$

فرزنده برابر باشد:

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۱ تا ۱۱)

(سراسری تهری - ۹۱)

-۱۰۲

ابتدا توجه کنید که در هر بار پرتاپ هر تاس، احتمال زوج آمدن عدد رو

$$\text{شده برابر } \frac{3}{6} \text{ است.}$$

سه حالت مطلوب امکان‌پذیر است که با توجه به مستقل بودن پرتاپ تاس‌ها

از هم، می‌توان نوشت:

$$P_1 = \frac{1}{2} \times \frac{1}{2} = \frac{1}{4} \quad ۱) \text{ در پرتاپ اول، هر دو تاس زوج بیایند:}$$

$$۲) \text{ در پرتاپ دوم، برای اولین بار هر دو تاس زوج بیایند:}$$

(میثم همنه‌لویی)

-۹۷

راه حل اول: ابهام حد از نوع $\frac{0}{0}$ است. داریم:

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\tan x - \sin x}{x(1 - \cos x)} &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\sin x}{\cos x} - \sin x}{x(1 - \cos x)} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x(\frac{1}{\cos x} - 1)}{x(1 - \cos x)} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x(\frac{1 - \cos x}{\cos x})}{x(1 - \cos x)} \\ &= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x \cos x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin x}{x} \times \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{\cos x} = 1 \times 1 = 1 \end{aligned}$$

راه حل دوم: از هم ارزی‌های $\frac{x^3}{2}, \tan x - \sin x \sim \frac{x^3}{2}$

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{x^3}{2}}{x(\frac{x^3}{2})} = 1$$

استفاده می‌کنیم:

(ریاضی ۳، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۹)

(محمد‌مهدی ناظمی)

-۹۸

تعداد داده‌ها ۱۷ است، بنابراین نهمین داده میانه است.

$= چارک دوم =$ میانه ۳۶

همچنانی مد برابر ۲۱ است. بنابراین داده‌های بزرگ‌تر از مد و کمتر از میانه ۲۷، ۲۸، ۳۲، ۳۴ عبارت اند از:

میانگین این داده‌ها برابر است با:

(آمار و مدلسازی، صفحه‌های ۹۶ تا ۹۹ و ۱۱۴ تا ۱۱۵)

(شرکت سیاح‌نیا)

-۹۹

$$\frac{۲\times ۳ + ۷\times ۷ + x \times ۱۱ + ۴ \times ۱۵}{۲۵} = \frac{۱۱۵ + ۱۱x}{۱۲ + x} \Rightarrow x = ۳$$

$$\frac{x}{۱۳ + x} = \frac{۳}{۱۶} \Rightarrow x = \frac{۳}{۱۳ + x} \times ۱۶$$

$$\frac{۳}{۱۶} \times ۱۰۰ = ۱۸/۷۵$$

(آمار و مدلسازی، صفحه‌های ۵۶، ۵۷ و ۱۳۳)

(سراسری تجربی قارچ از کشور - ۸۵)

-۱۰۰

از آنجایی که انحراف از میانگین داده‌ی x_i برابر $\bar{x} - x_i$ است و همواره

$$\sum_{i=1}^n f_i(x_i - \bar{x}) = 0 \text{ مجموع انحراف از میانگین کل داده‌ها صفر است، یعنی:}$$

(پهلوان طالبی)

-۱۰۵

برای پیدا کردن طول نقاط تقاطع نمودار تابع با ضابطه‌ی $f(x) = 2x^3 + mx - 1$ و خط به معادله‌ی $y = -x$ (نیمساز ربع دوم و چهارم)، معادله‌ی $-x = 2x^3 + mx - 1$ را حل می‌کنیم، داریم:

$$2x^3 + mx - 1 = -x \Rightarrow 2x^3 + (m+1)x - 1 = 0$$

طبق فرض سؤال، مجموع جواب‌های معادله‌ی درجه دوم اخیر برابر با $1/5$ است، پس:

$$\frac{-b}{a} = 1/5 \Rightarrow \frac{-(m+1)}{2} = 1/5 \Rightarrow m = -4$$

$$\Rightarrow f(x) = 2x^3 - 4x - 1$$

بنابراین طول رأس نمودار تابع f برابر است با:

$$\Rightarrow x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-(-4)}{2 \times 2} = 1$$

کمترین مقدار تابع درجه دوم f به ازای طول رأس آن به دست می‌آید:

$$\Rightarrow f(x_S) = 2(1)^3 - 4 - 1 = -3$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۷)

(رضا بشنده)

-۱۰۶

می‌دانیم که بیشترین مقدار تابع درجه‌ی دومی که در آن ضریب x^2 عددی منفی است، برابر عرض رأس آن است. پس اگر رأس منحنی تابع f را S بنامیم، داریم:

$$x_S = \frac{-b}{2a} = \frac{-(4)}{2a} = \frac{-2}{a}$$

$$\Rightarrow y_S = f\left(-\frac{2}{a}\right) = a\left(-\frac{2}{a}\right)^2 + 4\left(-\frac{2}{a}\right) + 5 = \frac{-4}{a} + 5 \quad (*)$$

از طرفی طبق فرض مسئله، بیشترین مقدار تابع برابر ۹ است، یعنی:

$$y_S = 9 \xrightarrow{(*)} \frac{-4}{a} + 5 = 9 \Rightarrow a = -1$$

پس خط به معادله‌ی $x = \frac{-b}{2a} = \frac{-(4)}{2(-1)} = 2$ محور تقارن این تابع درجه دوم است.

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۵)

(میثم همند لوبی)

-۱۰۷

باید معادله‌ی $2x^2 + ax + a - \frac{3}{2} = 0$ ، دارای دو ریشه‌ی غیرصفر با

علامت‌های متفاوت باشد تا نمودار تابع $y = 2x^2 + ax + a - \frac{3}{2}$ ، محور

$$P_2 = \underbrace{\left(1 - \frac{1}{4}\right)}_{\text{پرتاب اول}} \underbrace{\left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right)}_{\text{پرتاب دوم}} = \frac{3}{4} \times \frac{1}{4} = \frac{3}{16}$$

(۳) در پرتاب سوم، برای اولین بار هر دو تاس زوج بیایند:

$$P_2 = \underbrace{\left(1 - \frac{1}{4}\right)}_{\text{پرتاب سوم}} \underbrace{\left(1 - \frac{1}{4}\right)}_{\text{پرتاب دوم}} \underbrace{\left(\frac{1}{2} \times \frac{1}{2}\right)}_{\text{پرتاب اول}} = \frac{3}{4} \times \frac{3}{4} \times \frac{1}{4} = \frac{9}{64}$$

چون سه حالت بالا ناسازگارند، پس:

$$\Rightarrow P = P_1 + P_2 + P_3$$

$$= \frac{1}{4} + \frac{3}{16} + \frac{9}{64} = \frac{16}{64} + \frac{12}{64} + \frac{9}{64} = \frac{16+12+9}{64} = \frac{37}{64}$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۳۰ و ۳۱)

-۱۰۴

احتمال غیرهمزنگ بودن مهره‌ها برابر است با:

اولی سفید، دومی سیاه یا بالعکس

$$P(A) = 2 \times \overbrace{\frac{1}{(k+2)}}^k \overbrace{\frac{k}{(k+2)(k+1)}}^k = \frac{48}{100}$$

$$\Rightarrow \frac{4k}{(k+2)^2} = \frac{12}{25} \Rightarrow 25k = 3(k+2)^2 \Rightarrow 3k^2 - 13k + 12 = 0$$

$$\Rightarrow (3k-4)(k-3) = 0 \Rightarrow k = \frac{4}{3} \text{ یا } k = 3$$

مقدار $k = 3$ قابل قبول است.

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۳۱ تا ۳۸)

-۱۰۵

حداقل ۲ بذر جوانه بزند، یعنی یا ۲ بذر یا ۳ بذر جوانه بزند.

(۳) بذر جوانه بزند P + (۲) بذر جوانه بزند P

$$\begin{aligned} &= \binom{3}{2} \left(\frac{1}{10} \right)^2 \left(1 - \frac{1}{10} \right)^{3-2} + \binom{3}{3} \left(\frac{1}{10} \right)^3 \left(1 - \frac{1}{10} \right)^{3-3} \\ &= 3 \times \frac{64}{100} \times \frac{2}{10} + 1 \times \frac{512}{1000} \times 1 = 0/896 \end{aligned}$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۹)

مقدار $x = 1$ قابل قبول نمی‌باشد، زیرا در دامنه‌ی معادله‌ی داده شده قرار ندارد، بنابراین:

$$x = 4 \Rightarrow \log_4^x = \log_4^4 = 2$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۷)

(مهندس ملونزی)

-۱۱۷

عدد مورد نظر را a در نظر می‌گیریم، طبق فرض داریم:

$$\log_4^a = \frac{15}{4} \Rightarrow \frac{1}{2} \log_4^a = \frac{15}{4} \Rightarrow \log_4^a = \frac{15}{2} \quad (1)$$

$$\log_8^{\frac{1}{a}} = \log_{\sqrt[4]{2}}^{a^{-1}} = \frac{-2}{3} \log_4^a \stackrel{(1)}{=} -\frac{2}{3} \left(\frac{15}{2} \right) = -5$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۷)

(مهندس ملونزی)

-۱۱۸

برای پیدا کردن مقدار x ، معادله‌ی $y = 0$ را حل می‌کنیم:

$$y = 0 \Rightarrow 2 - \log_{10}^{(x+10)} = 0 \Rightarrow \log_{10}^{(x+10)} = 2$$

$$\Rightarrow x + 10 = 10^2 \Rightarrow x = 90$$

برای پیدا کردن مقدار y ، مقدار $x = 0$ را در معادله‌ی تابع قرار می‌دهیم:

$$x = 0 \Rightarrow y = 2 - \log_{10}^{(0+10)} = 2 - 1 = 1$$

$$\Rightarrow x + y = 90 + 1 = 91$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۷)

(مهندس ملونزی)

-۱۱۹

$$9^a = 27\sqrt{3} \Rightarrow 3^{2a} = 3^3 \times 3^{\frac{1}{2}} \Rightarrow 2a = \frac{7}{2} \Rightarrow a = \frac{7}{4}$$

$$\log \sqrt{b} - \log \left(2 - \frac{7}{4} \right) = 1$$

$$\Rightarrow \log \sqrt{b} = \log \frac{1}{4} + \log 10 = \log \left(\frac{10}{4} \right)$$

$$\Rightarrow \sqrt{b} = \frac{5}{2} \Rightarrow b = \frac{25}{4} = 6.25$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۱۷ و ۲۴۰ تا ۱۱۷)

(آشنایی)

-۱۱۰

$$\log_a^x = 1 - 2 \log_a^r \Rightarrow \log_a^{rx} = 1 \Rightarrow rx = a \Rightarrow x = \frac{a}{r}$$

x ها را در طرفین محور y ها قطع کند. برای آنکه معادله‌ی درجه دوم $ax^2 + bx + c = 0$ دارای دو ریشه‌ی غیرصفر با علامت‌های متفاوت باشد،

لازم و کافی است که $\frac{c}{a} < 0$ ، پس:

$$\frac{a - \frac{3}{2}}{\frac{3}{2}} < 0 \Rightarrow a - \frac{3}{2} < 0 \Rightarrow a < \frac{3}{2}$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۷)

(علی ساوی)

-۱۱۸

چون $x = 1$ یکی از ریشه‌های معادله است، پس در معادله صدق می‌کند:

$$|1+2| + |1+4| = a \Rightarrow a = 8$$

$$|x+2| + |x+4| = 8 \Rightarrow$$

$$\begin{cases} x < -4 \Rightarrow -(x+2) - (x+4) = 8 \Rightarrow -2x = 14 \Rightarrow x = -7 \\ -4 \leq x \leq -2 \Rightarrow -(x+2) + (x+4) = 8 \Rightarrow 2 = 8 \end{cases} \quad (\text{غ.ق.ق})$$

$$x > -2 \Rightarrow (x+2) + (x+4) = 8 \Rightarrow x = 1$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۷)

(سراسری تهری - ۱۶)

-۱۱۹

اگر $x_1, x_2, \dots, x_n$ اعداد حقیقی دلخواه باشند، آنگاه:

$$|x_1 + x_2 + \dots + x_n| \leq |x_1| + |x_2| + \dots + |x_n|$$

اگر همه‌ی این اعداد هم‌علامت باشند، حالت تساوی رخ می‌دهد.

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۳۹ تا ۴۷)

(همایون شریک)

-۱۱۰

چون دو طرف نامعادله نامنفی هستند، پس طرفین را به توان ۲ می‌رسانیم:

$$|x-1| < |x-3| \Rightarrow x^2 - 2x + 1 < x^2 - 6x + 9 \Rightarrow x < 2$$

(ریاضی عمومی، صفحه‌های ۲۷ تا ۳۷)

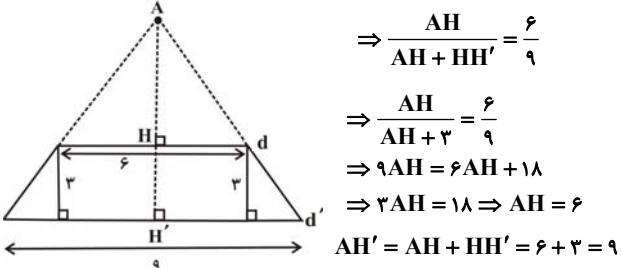
-۱۱۱

$$\log_x^{(x^r+4)} - \log_x^5 = 1 \Rightarrow \log_x \frac{(x^r+4)}{5} = 1$$

$$\Rightarrow \frac{x^r+4}{5} = x \Rightarrow x^r - 5x + 4 = 0 \Rightarrow \begin{cases} x = 1 \\ x = 4 \end{cases}$$

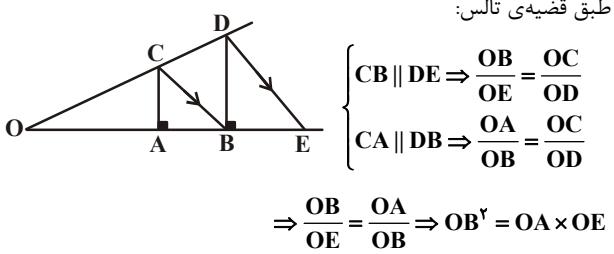

(مسن نصرتی ناھوک)

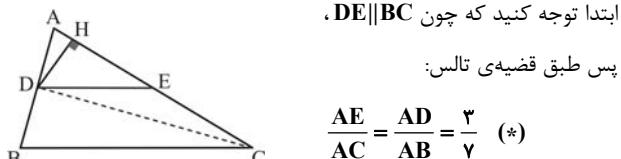
(هنرسه، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(محمد ابراهیم گیتی زاده)

توجه کنید که چون $CA \parallel DB$ ، هر دو بر OE عمودند، پس با هم موازیند.

(هنرسه، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

(سراسری تهری قارچ از کشور - ۱۵)

حال اگر از D ، عمود DH را بر AC وارد کیم، داریم:

$$\frac{S(\Delta ADE)}{S(\Delta DEC)} = \frac{\frac{1}{2} DH \times AE}{\frac{1}{2} DH \times EC} = \frac{AE}{EC} = \frac{AE}{AC - AE}$$

$$\frac{(*)}{4-3} = \frac{3}{4} = 75\%$$

(هنرسه، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

-۱۱۸

$$\log_{\frac{1}{3}}^x = \log_{\frac{1}{3}}^{\frac{a}{3}} = \log_{\frac{1}{3}}^{\left(\frac{\sqrt{a}}{3}\right)^x} = 2$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۱۷)

-۱۱۹

(سراسری تهری - ۱۹۳)

$$f(x) = a(b)^x - 1 \xrightarrow{B(1, 1)} 11 = ab - 1 \Rightarrow ab = 12$$

$$\Rightarrow a = \frac{12}{b} \quad (I)$$

$$f(x) = a(b)^x - 1 \xrightarrow{A\left(\frac{-1}{2}, \frac{1}{2}\right)} \frac{1}{2} = a(b)^{\frac{-1}{2}} - 1 \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{a}{\sqrt{b}}$$

$$\xrightarrow{(I)} \frac{3}{2} = \frac{b}{\sqrt{b}} \Rightarrow \frac{3}{2} = \frac{12}{b\sqrt{b}} \Rightarrow b\sqrt{b} = 8 \Rightarrow b^{\frac{3}{2}} = 8 \Rightarrow b = 4 \xrightarrow{(I)} a = 3$$

$$f(x) = 3(\frac{1}{4})^x - 1 \Rightarrow f(-1) = 3(\frac{1}{4})^{-1} - 1 = \frac{3}{4} - 1 = \frac{-1}{4}$$

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

-۱۲۰

(سراسری تهری قارچ از کشور - ۱۶)

$$f(x) = \log_{\frac{1}{2}}^{\frac{1}{x}} \Rightarrow D_f : \frac{1}{x} > 0 \Rightarrow x > 0 \Rightarrow D_f = (0, +\infty)$$

$$g(x) = \log_{\frac{1}{2}}^x \Rightarrow D_g : x > 0 \Rightarrow D_g = (0, +\infty)$$

همچنین طبق قوانین لگاریتم می‌توان نوشت:

$$f(x) = \log_{\frac{1}{2}}^{\frac{1}{x}} = \log_{\frac{1}{2}}^{x^{-1}} = -\log_{\frac{1}{2}}^x ; x \in (0, +\infty)$$

$$g(x) = \log_{\frac{1}{2}}^{\frac{x}{1}} = \log_{\frac{1}{2}}^{\frac{x}{-1}} = \frac{1}{-1} \log_{\frac{1}{2}}^x = -\log_{\frac{1}{2}}^x ; x \in (0, +\infty)$$

از آنجا که دامنه‌ها و ضابطه‌های دو تابع f و g یکسان است، می‌توان گفت که تابع f با تابع g مساوی است، بنابراین نمودارهای آنها بر هم منطبقند.

(ریاضی ۲، صفحه‌های ۱۰۲ و ۱۱۷)

دو حلقه‌ی آلی در ساختمان خود دارند و ۵۰٪ دیگر سه حلقه‌ی آلی در ساختمان خود دارند. در مجموع می‌توان گفت:

$$\text{تعداد حلقه‌های آلی} = \frac{2}{5} \times n$$

- در **DNA** حلقوی تعداد پیوندهای فسفودی استر با تعداد نوکلئوتیدها برابر است. علاوه بر این در ساختمان هر نوکلئوتید یک پیوند بین قند و فسفات آن نوکلئوتید وجود دارد. پس می‌توان گفت:

$$\text{تعداد پیوندهای قند فسفات} = 2 \times n$$

- در یک مولکول **DNA** به تعداد نوکلئوتیدها قند دئوكسی ریبوز وجود دارد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۳، ۱۰۷، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۲ و ۱۱۹)

(فریبرز کپوی)

-۱۲۵

در مولکول **DNA** زمانی تعداد پیوندهای فسفودی استر با تعداد پیوندهای حلقوی باشد، زیرا همیشه تعداد پیوندهای قند- باز برابر با تعداد نوکلئوتیدهاست و اگر تعداد نوکلئوتیدها با تعداد پیوندهای فسفودی استر برابر باشد مولکول **DNA** حلقوی است. در یک مولکول **DNA** خطی تعداد پیوندهای فسفودی استر دو عدد از تعداد نوکلئوتیدها کمتر است.

در یک مولکول **DNA** دو نوع پیوند قند- فسفات وجود دارد: ۱- پیوند قند با فسفات درون هر نوکلئوتید ۲- پیوند قند یک نوکلئوتید با فسفات نوکلئوتید دیگر، حال با یک محاسبه‌ی کوچک می‌توان دریافت که در **DNA** حلقوی، تعداد پیوند قند- فسفات دو برابر تعداد فسفات موجود است.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹، ۱۱۰ و ۱۱۶)

(بهرام میرمیبیان)

-۱۲۶

در طی تقسیم میتوz سلول جانوری، در حالت طبیعی کروموزوم‌ها بین دو هسته به طور مساوی تقسیم می‌شوند، نه بین دو سلول.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۳ تا ۱۰۵)

(محمد راهواره)

-۱۲۷

در سلول $X = 2n = 23$ مثل ملح نر (۲n = ۲۳)، تعداد کروموزوم‌ها دو مجموعه (یکی ۱۱ تایی و یکی ۱۲ تایی) با هم برابر نیستند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۵ تا ۱۰۳)

(سینا رضازاده)

-۱۲۸

(الف) نادرست، جانوران دیپلوئید حاصل از بکرزاوی هر دو کروموزوم همتایشان را از مادر خود دریافت می‌کنند. به عنوان مثال، مارهای ماده‌ی

زیست‌شناسی و آزمایشگاه ۲

-۱۲۱

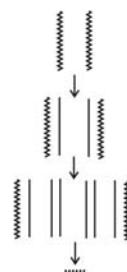
(مسعود هرادی)

از آن‌جا که همانندسازی **DNA**، نیمه حفظ شده است، هر **DNA**ی دختری یک رشته‌ی جدید و یک رشته‌ی قدیمی دارد، پس با این شرایط پس از **n** نسل همانندسازی، در محیط تنها دو مولکول **DNA** وجود دارد که در هر یک تنها یک رشته‌ی رادیواکتیو مشاهده می‌شود.

رشته‌ی رادیواکتیو

رشته‌ی معمولی

همانندسازی در محیط معمولی

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۱۵ و ۱۱۶)

-۱۲۲

(هادی کمش کوئنگ)

DNAی دارای قطبیت، مولکولی خطی است. در یک رشته‌ی این **DNA** بین دو گروه فسفات دو نوکلئوتید، می‌توان قند دئوكسی ریبوز (نوعی پنتوز) یافت. بین دو قند دئوكسی ریبوز دو نوکلئوتید، می‌توان یک گروه فسفات یافت. اما پیوند هیدروژنی بین دو باز در یک رشته‌ی **DNA** امکان‌پذیر نیست.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

-۱۲۳

(علی کرامت)

گزینه‌های ۱ و ۲ نادرست‌اند چون قند این رشته‌ها ریبوز است. بین گزینه‌های ۳ و ۴ گزینه ۴ صحیح است چون قطبیت رشته‌ی ۴ عکس قطبیت رشته‌ی الگو است. همانطور که می‌دانید قطبیت دورشته‌ی **DNA** خطی عکس یکدیگراند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰۷ تا ۱۰۹)

-۱۲۴

(پویا باستانی)

ماده‌ی ژنتیک استرپتوكوکوس نومونیا **DNA** حلقوی است. با فرض اینکه تعداد کل نوکلئوتیدهای آن **n** باشد:

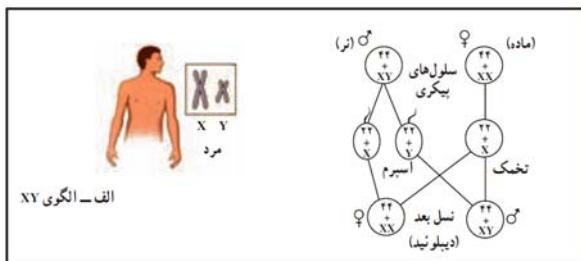
- در یک مولکول **DNA** ۵۰٪ نوکلئوتیدها دارای باز دو حلقه‌ای (پورینی) و ۵۰٪ دارای باز تک حلقه‌ای (پیریمیدینی) هستند.

- هر نوکلئوتید یک حلقه‌ی آلی در بخش قندی خود دارد. اگر نوکلئوتید پورین دار باشد دو حلقه‌ی آلی در ساختمان باز آلی خود و اگر پیریمیدین دار باشد یک حلقه‌ی آلی در ساختمان باز آلی خود دارد. پس ۵۰٪ نوکلئوتیدها

(علی‌کرامت)

اگر به شکل زیر نگاه کنید هم در سلول‌های پیکری و هم در گامت‌ها اگر سلولی دارای کروموزوم X باشد، ۲۲ نوع کروموزوم اتوزوم هم دارد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۲۵ و ۱۴۲)

-۱۳۲

(هادی کمشی‌کوئنی)

در پروفاز میوز I سلول جنسی ملخ نر، کروموزوم جنسی X در ایجاد تتراد شرکت نمی‌کند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در تلفاز میوز I کروموزوم‌ها مضاعف‌اند.
گزینه‌ی «۲»: برای گیاهان عالی (پیشرفتی) که فاقد سانتریول است، صدق نمی‌کند.

گزینه‌ی «۳»: حداکثر تراکم کروموزوم‌ها در مراحل متافاز و نیز آنافاز میتوуз می‌باشد که در انتهای مرحله‌ی آنافاز، کروموزوم‌ها تک کروماتیدی یا غیر مضاعف‌اند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۵، ۱۴۰ و ۱۴۱)

-۱۳۳

(مسعود مرادی)

زنبور عسلی که طی لقاح به وجود می‌آید، زنبور عسل ماده است و سلول‌های پیکری حاوی دو مجموعه‌ی کروموزومی دارد. دقت نمایید که زنبور عسل ماده‌ای ملکه نیست. فقط ملکه توانایی بکرایی و نیز تولید گامت با تقسیم میوز دارد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۳، ۱۴۶ و ۱۴۷)

-۱۳۴

(همیرضا زارع)

الف- افرادی توانایی میوز و تشکیل تتراد را دارند که تعداد مجموعه‌های کروموزومی آن‌ها زوج باشد، برای مثال $n=2n$ یا $4n$. باید به این نکته توجه داشته باشید که افرادی با تعداد کروموزوم‌های زوج الزاماً عدد مجموعه کروموزومی زوج ندارند، برای مثال قارچ پنی‌سیلیوم $n=2$ می‌باشد و توانایی میوز ندارد در حالی که تعداد کروموزوم‌های آن زوج می‌باشد.

ب- در کتاب درسی می خوانیم که در بیشتر جانداران (نه همیشه) در پایان تلفاز I سیتوکینز رخ می‌دهد و دو سلول به وجود می‌آید و در زمانی که سیتوکینز رخ نمی‌دهد در هر قطب سلول یک هسته با تعدادی کروموزوم‌های دو کروماتیدی داریم که تعداد کروموزوم‌های هر هسته نصف

مسنی که سال‌ها به دور از نر زندگی کرده‌اند، طی بکرایی مارهای دیپلولید را تولید می‌کنند.

ب) نادرست، جهش مضاعف شدن بین کروموزوم‌های همتا صورت می‌گیرد. کروموزوم‌های جنسی پرنده‌گان نر همتا بوده (ZZ) و امکان بروز این نوع جهش در آن‌ها وجود دارد.

ج) نادرست، گلبول‌های قرمز در انسان فاقد هسته و در نتیجه فاقد کروموزوم Y هستند، ولی هم در مردان و هم در زنان وجود دارند.

د) نادرست، توجه کنید که علاوه بر جهش حذف، در جهش‌های مضاعف شدن و جایه‌جایی نیز قطعه‌ای از کروموزوم جدا می‌شود. ولی در جایه‌جایی و مضاعف شدن قطعه‌ی جدا شده به کروموزوم دیگری متصل می‌شود. بنابراین این ژن‌ها در سلول جدید ممکن است دیده شوند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۳۶)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌ی ۸۷)

-۱۳۹

(سراسری ۹۳)

در گیاهان اولین تقسیمی که زیگوت پس از تشکیل انجام می‌دهد، میتوуз است. در تقسیم میتوуз در متافاز کروموزوم‌ها حداکثر فشردگی را پیدا می‌کنند؛ پس از متافاز، مرحله‌ی آنافاز است که در آن رشته‌های دوک که رشته‌های بروتئینی ریزی هستند، کوتاه می‌شوند و کروماتیدهای خواهری را از هم جدا می‌کنند.

توجه: رشته‌های پروتئینی اصطلاحی است که در صفحه‌ی ۱۳۲ کتاب درسی سال سوم، در توصیف رشته‌های دوک به کار رفته است و نباید با ریز رشته‌ها اشتباه گرفته شود!

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۳ تا ۱۳۲)

-۱۴۰

(هادی کمشی‌کوئنی)

تعداد سانترومرها در موارد ذکر شده عبارتند از:

الف) ۴۴ (ب) ۴۶ (ج) ۴۴ (د) ۷۶

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۱، ۱۲۴، ۱۲۵ و ۱۳۴)

-۱۴۱

(زمان زمان‌زاده‌هرا تبر)

ایجاد حداکثر فشردگی در کروماتیدهای هر کروموزوم، مربوط به مرحله‌ی متافاز است.

رد سایر گزینه‌ها :

گزینه‌ی «۱»: مربوط به مرحله‌ی آنافاز است.

گزینه‌ی «۳»: گل‌ناز یک گیاه پیشرفتی است و سانترومر ندارد.

گزینه‌ی «۴»: ریزلوله (میکروتوبول) به سانترومر متصل می‌شود نه ریز رشته.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۲ تا ۱۳۲)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌ی ۹۷)

ج) تکثیر غیرجنسی گروهی از جلبک‌ها از جمله اسپیروژیر از نوع قطعه قطعه شدن است.

د) تکثیر غیرجنسی مخمر نان از نوع جوانه زدن است.

پس مورد (الف و د) تکثیر غیرجنسی مشابه می‌تواند داشته باشد

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۲، ۱۴۵ و ۱۴۷)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۳۸

فردی که به طریق تولید مثل غیرجنسی تولید می‌شود، یک کلون است. کلون، جانداری است که از نظر ژنتیکی درست مانند والد خود است. باکتری‌ها از راه نوعی تقسیم غیرجنسی به نام تقسیم دوتایی تولید مثل می‌کنند. بسیاری از یوکاریوت‌ها نیز به صورت غیرجنسی تولید مثل می‌کنند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌ای ۱۴۵)

(مسعود مرادی)

-۱۳۹

فضای پشت عدسی چشم را ماده‌ی ژلای و شفافی پر کرده است که زجاجیه نام دارد. فضای جلوی عدسی چشم نیز با مایع شفافی به نام زالایه پر شده است، پس هم زجاجیه و هم زالایه در تمایس مستقیم با عدسی قرار دارند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۲، ۱۴۵ تا ۱۴۶)

(همیرضا زارع)

-۱۴۰

هورمون‌ها پس از اینکه در سلول سازنده‌ی خود ساخته شدند، ابتدا وارد مایع میان بافتی و سپس وارد خون می‌شوند. در دستگاه عصبی نیز انتقال دهنده‌های عصبی ابتدا وارد فضای سیناپسی می‌شوند و سپس به گیرنده‌ی خود در سلول پس‌سیناپسی می‌رسند.

گزینه‌ی «۱»: برخی هورمون‌ها از سلول‌های عصبی ترشح می‌شوند. برای مثال اکسی توسین و هورمون ضدادراری از سلول‌های عصبی ترشح می‌شوند.

گزینه‌ی «۲»: تنظیم ترشح بعضی از هورمون‌ها بر اساس پیام عصبی می‌باشد.

گزینه‌ی «۳»: انتقال دهنده‌های عصبی اثر سریع و کوتاه دارند، در حالی که هورمون‌ها اثر کند و طولانی تری دارند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۳۵، ۳۶، ۸۰، ۸۲، ۸۳ و ۹۸)

زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی

(مسعود مرادی)

-۱۴۱

نوع پیوند بین کدون و آنتی‌کدون، هیدروژنی است، در حالی که برای حذف رونوشت اینترون، پیوند فسفودی‌استر شکسته می‌شود.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹، ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

تعداد کروموزوم‌های سلول اولیه در پروفاز I می‌باشد. اما اگر تعداد کل کروموزوم‌های این دو هسته را بشماریم تعداد آن‌ها با کروموزوم‌های سلول اولیه در پروفاز I برابر خواهد بود.

ج- جهش مضاعف شدن در افرادی رخ می‌دهد که کروموزوم‌های همتا داشته باشند. بنابراین اگر فرد هاپلوبloid نباشد امکان جهش مضاعف شدن در این فرد وجود دارد. در کتاب درسی مثالی که برای جاندار دیپلوبloid با تعداد کروموزوم‌های فرد ذکر شده است، ملخ نر است که $2n=23$ می‌باشد و در کروموزوم‌های اتوزوم آن امکان جهش مضاعف شدن وجود دارد.

د- در جاندارانی که تقسیم میوز دارند، سلول‌های جنسی (هاگ یا گامت) عدد کروموزومی نصف سلول‌های پیکری دارند. همچنین در جاندارانی که سلول‌های چندهسته‌ای (مانند ماهیچه‌ی اسلکتی در انسان) و یا بیرون هسته (مانند گلbul قرمز) دارند، تمامی سلول‌ها تعداد کروموزوم‌های برابر ندارند. (زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۸۷ و ۱۱۵)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۲۴، ۱۲۶، ۱۳۰ و ۱۴۱)

-۱۴۶

(زمان زمان زاده‌های ابر)

در آنافاز میوز I هر کروموزوم از کروموزوم همتای خود جدا می‌شود. پس با هم ماندن کروموزوم‌های همتا فقط در آنافاز میوز I رخ می‌دهد نه در آنافاز میوز II در آنافاز میوز II دو کروماتید خواهی هر کروموزوم از هم جدا می‌شوند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در مادران جوان تر از ۳۰ سال احتمال تولد فرزند داون تقریباً یک در ۱۵۰۰ تولد است در حالی که در مادران ۳۰ تا ۳۵ سال این احتمال به دو برابر یعنی یک در ۷۵۰ تولد می‌رسد.

گزینه‌ی «۲»: از آن جایی که همه‌ی تخمک‌های یک زن از هنگام تولد درون تخدمان‌ها موجود است، بنابراین هر چه سن زن‌ها افزایش یابد، مجموع آسیب‌هایی که به DNA تخمک‌های آن‌ها وارد می‌شود بیشتر می‌شود. گزینه‌ی «۳»: کاریوتیپ تصویری از کروموزوم‌های در حال تقسیم است. پس کروموزوم‌ها مضاعف هستند. همان‌طور که اشاره شد فرد داون یک کروموزوم اضافه دارد پس به هنگام تشکیل کاریوتیپ تصویر ۴۷ کروموزوم مضاعف یا ۹۴ کروماتید مشاهده می‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۴۲ تا ۱۴۴)

-۱۴۷

(پویا باستانی)

الف) تکثیر غیرجنسی هیدر از نوع جوانه زدن است.
ب) تکثیر غیرجنسی آمیب از طریق تقسیم سلولی است.

مولکول حاوی رمز آمینواسیدها، **mRNA** است که ممکن است پس از سنتز اولیه، کوتاه شود. (تایید ب) در یوکاریوت‌ها زن **RNA** ریبوزومی توسط **RNA** پلی‌مراز I و زن پروتئین ریبوزومی توسط **RNA** پلی‌مراز II رونویسی می‌شود. (رد ج) در ساختار پرماند رونویسی یک زن، چندین عدد **RNA** پلی‌مراز از یک نوع، همه‌ی ریبونوکلئیک اسیدها را سنتز می‌کنند. (تایید د) (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹، ۵، ۱۱، ۱۳ و ۱۸) (زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌ی ۲۹)

(هادی کمشی‌کوئنگ)

۵۰ آنتی کدون از جایگاه A به جایگاه P وارد شده‌اند. کدون آغاز فقط وارد جایگاه P و کدون پایان فقط وارد جایگاه A شده است. بنابراین این ۵۲ **mRNA** کدون دارد. تعداد جایه‌جایی، پیوند پپتیدی و مولکول آب تولید شده همیشه دو تا کمتر از تعداد کدون‌هاست. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۵ تا ۱۷)

(همیرضا زارع)

tRNAها درون سلول به شکل سه بعدی مشابه حرف L می‌باشند و پس از ساخته شدن به این شکل در می‌آیند. گزینه‌ی «۲»: اینtron و اگزون قسمتی از **DNA** هستند که رونوشت آن‌ها در **mRNA** وجود دارد، نه خود آن‌ها. گزینه‌ی «۳»: یکی از تغییرات در اغلب مولکول‌های **RNA** یوکاریوتی برای بالغ شدن، کوتاه شدن می‌باشد.

گزینه‌ی «۴»: در سلول، مولکول‌های **rRNA** و **tRNA** و **rRNA** های کوچک قابلیت ترجمه شدن را ندارند، ولی می‌دانیم که اغلب **RNA** های نیاز به بالغ شدن دارند، پس این گزینه نیز غلط می‌باشد. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹، ۱۳ و ۱۸)

(بهرام میرمبابی)

در رونوشت اگزون، کدون پایان ترجمه نمی‌شود هم‌چنین بخشی از رونوشت‌های اگزون‌ها که قبل از کدون آغاز و بعد از کدون پایان باشند، نیز ترجمه نمی‌شود. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹، ۱۳، ۱۵، ۱۷ و ۱۸)

(پوریا فیراندیش)

در همانندسازی دو رشته و در رونویسی یک رشته الگو قرار می‌گیرد. گزینه‌ی «۱»: ویرایش در رشته‌ی در حال ساخت صورت می‌گیرد (نه رشته‌ی الگو).

(همیرضا زارع)

-۱۴۲ در مرحله‌ی آغاز و ابتدای مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه در جایگاه P ریبوزوم، **tRNA**ی آغازگر وجود دارد. گزینه‌ی «۱»: در مرحله‌ی ادامه دو آنتی کدون در ریبوزوم وجود دارند. گزینه‌ی «۲»: تا زمانی که **tRNA**ی آغازگر جایگاه P را ترک نکند، امكان انجام جایجایی و ورود کدون دوم به جایگاه P وجود ندارد. بنابراین تا زمانی که **tRNA**ی آغازگر در جایگاه P قرار دارد، امكان ورود کدون دوم به جایگاه P وجود ندارد.

گزینه‌ی «۳»: در مرحله‌ی ادامه‌ی ترجمه، آمینواسید متیونین از **tRNA** آغازگر جدا می‌شود و با آمینواسید دوم که به **tRNA**ی جایگاه A متصل است، پیوند پپتیدی تشکیل می‌دهد. گزینه‌ی «۴»: توالی UAA می‌تواند مربوط به کدون پایان و یا آنتی کدون مربوط به کدون AUU باشد. پس در مرحله‌ی ادامه در صورتی که کدون دوم باشد آنتی کدون آن UAA می‌باشد و می‌توان این توالی نوکلئوتیدی را در ریبوزوم مشاهده کرد. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

(همیر راهواره)

-۱۴۳ بیش‌تر آمینواسیدها بیش از یک کدون دارند. کدون‌های پایان، آنتی کدون ندارند. آنتی کدون شامل سه باز است (نه سه جفت باز). اما هر آنتی کدون قطعاً مربوط به یک نوع آمینواسید خاص است. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۸، ۱۲، ۱۴ و ۱۷)

(همیر راهواره)

-۱۴۴ اوره، اوریک اسید از موادی هستند که به وسیله‌ی کلیه‌ها دفع می‌شوند. انسان آمونیاک دفع نمی‌کند. هموجنوتیسیک اسید در ادرار افراد مبتلا به آلکاتنوریا وجود دارد. این اسید در ادرار افراد سالم وجود ندارد. علاوه بر آن، در ادرار افراد سالم، گلوکز وجود ندارد. (زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌ی ۵) (زیست‌شناسی و آزمایشگاه، صفحه‌های ۱۰ و ۱۶)

(هادی کمشی‌کوئنگ)

-۱۴۵ سلول مورد مطالعه‌ی کامیلوگلزی یوکاریوتی است (گلزی توسط میکروسکوپ، جسم گلزی را در سلول یوکاریوتی مشاهده کرد). سلول مورد مطالعه‌ی بیدل و تیتوم هم یوکاریوتی است (نوروسپوراکراسا قارچ است). نوکلئیک اسیدی که ترجمه می‌شود، **mRNA** است و در هر دو محصول آنزیم سازنده‌ی کدون، **mRNA** است که سپس ترجمه می‌شود. (رد الف)

گزینه‌ی «۲»: با بررسی دودمانه‌ی یک خانواده با سابقه‌ی این بیماری و نحوه‌ی وراثت آن می‌توان به راحتی به این نتیجه رسید.

گزینه‌ی «۳»: پلازمید **Ti** در حالت عادی می‌تواند وارد سلول‌های گیاهی شود و یک عامل بیماری‌زا به حساب می‌آید.

گزینه‌ی «۴»: کلون کردن با استفاده از سلول‌های جنبینی یا نوزادی نیز ممکن است که این روش نیازی به روش‌های مهندسی ژنتیک ندارد.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۰، ۳۹ و ۴۲)

(امیرحسین پهلوی)

-۱۵۴

اولین تلاش‌ها برای ژن درمانی در دختر بجهی مبتلا به نوعی ناهنجاری دستگاه ایمنی بود که طی آن دستگاه ایمنی یک آنزیم مهم (نه پروتئین دفاعی) دستگاه ایمنی را نمی‌ساخت. از آن جا که دختر **xx + xx** است پس برای تمامی ژن‌های روی کروموزوم **X** در حالت عادی ۲ نسخه دارد.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۹ و ۳۱)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی ۲ صفحه‌ی ۱۲۵)

(زمان زمان‌زاده‌هراطبر)

-۱۵۵

عامل مالاریا یک تک سلولی از گروه آغازین است بنابراین یوکاریوت بوده و **mRNA** ی چند ژنی ندارد.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی ۲ صفحه‌ی ۱۲۶)

(مسعود هدایی)

-۱۵۶

در **HGP** چون توالی یابی انسان مطرح است، پس از هسته فقط یک انداmek دو غشایی به نام میتوکندری مطالعه می‌شود.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۵، ۳۷، ۳۹ و ۴۱)

(ممید راهواره)

-۱۵۷

در آزمایش یان ویلموت، سلول غده‌ی پستانی گوسفند بالغ استخراج و در محیط کشت ویژه‌ای که چرخه‌ی سلولی را متوقف می‌کند، قرار داده شد. ژن‌های هسته‌ای سلول‌های پیکری دالی به این سلول تعلق دارد.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۴۳ و ۴۴)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی ۲ صفحه‌های ۱۰، ۱۱ و ۱۲)

(علی پناهی شایق)

-۱۵۸

جاندار ترازی جانداری است که ژن بیگانه دریافت کرده است. انسانی که برای درمان دیابت، انسولین تولید شده در باکتری‌ها را تزریق می‌کند، محصول ژن را دریافت نموده، نه خود ژن را.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۸، ۳۹ و ۴۰)

(علی پناهی شایق)

-۱۵۹

ریبوزوم‌های با اندازه‌های مختلف در یوکاریوت‌ها دیده می‌شود و بر طبق متن کتاب، اپران‌ها در سلول‌های یوکاریوتی وجود ندارند.

گزینه‌ی «۲»: کلمه‌ی هسته در صورت سؤال به کاررفته است، پس سلول موردنظر یک سلول یوکاریوتی است و در یوکاریوت‌ها **mRNA** ی چندزی نمود ندارد.

گزینه‌ی «۳»: اگر یک رشته الگو باشد، فرآیند موردنظر رونویسی است و محصول رونویسی، **RNA** است، در حالی که جایگاه آغاز رونویسی قسمتی از **DNA** است.

گزینه‌ی «۴»: اگر دو رشته الگو باشند، فرآیند موردنظر همانندسازی است و محصول مورد نظر **DNA** است. توالی افزاینده نیز قسمتی از **DNA** است.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۲۶ و ۲۳۳)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی ۲ صفحه‌ی ۱۱۵)

(ممید راهواره)

-۱۵۰

فرایند الکتروفورز صرفاً مختص مولکول‌های اسیدنوکلئیک نیست و پروتئین‌ها نیز بر اساس اندازه در این فرایند تفکیک می‌شوند. پروتئین‌ها قادر پیوند فسفودی استراند.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۳ و ۳۴)

(سینا رضازاده)

-۱۵۱

ژن‌ها چه در یوکاریوت‌ها و چه در پروکاریوت‌ها (تک ژنی یا چند ژنی) تحت کنترل یک را انداز قرار دارند.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۹ تا ۱۱، ۲۳ و ۲۴)

(زمان زمان‌زاده‌هراطبر)

-۱۵۲

موارد «الف» و «د» صحیح‌اند.
بررسی موارد:

الف- به عنوان مثال بیان ژن مقاومت نسبت به آنتی‌بیوتیک در **DNA** نوتوکریب.

ب- اتصال دو انتهای چسبنده توسط پیوندهای هیدروژنی صورت می‌پذیرد نه پیوند فسفودی است.

ج- دستگاه رونویسی باکتری (نه دستگاه همانندسازی) سبب روشن شدن ژن انسولین و سایر ژن‌های پلازمیدی می‌شود.

د- در مرحله‌ی اول که (برش) **DNA** است، چهار پیوند فسفودی است در دو طرف ژن انسولین و دو پیوند فسفودی است در پلازمید (مجموعاً ۶ پیوند فسفودی استر) توسط **EcoRI** شکسته می‌شود.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۱ تا ۲۳)

(پویا باستانی)

-۱۵۳

باکتریوفاژ‌ها ویروس‌هایی هستند که میزبان آن‌ها باکتری‌ها هستند. این ویروس‌ها همانطور که در مبحث وکتور ذکر شد، ماده‌ی ژنتیک‌شان در سلول‌های باکتریابی همانند سازی می‌کنند.

بررسی سایر موارد:

(امیرحسین بوروژی‌فرد)

-۱۶۲

سنگین‌ترین بافت بدن مهره‌داران بافت ماهیچه‌ای است که در دیواره‌ی لوله گوارش هم نوع صاف و هم نوع مخطط آن وجود دارد اما توجه داشته باشد، مخاط لوله‌ی گوارش فاقد بافت ماهیچه‌ای است.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(علی‌کرامت)

-۱۶۳

چینه‌دان، سنگدان و معده محل‌های ذخیره‌ی مو قتی غذا هستند. توجه داشته باشد در ملخ غذا پیش از ورود به محل‌های ذخیره‌ی مو قتی، به کمک صفحات آرواره مانند اطراف دهان گوارش مکانیکی می‌یابد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(امیرحسین بوروژی‌فرد)

-۱۶۴

جانداران تک سلولی نیز برای گوارش مواد غذایی، در درون خود، واکوئل‌های خاصی دارند. مثلًاً آمیب، واکوئل گوارشی دارد که غذا را درون آن گوارش می‌دهد. بسیاری از اسفنج‌ها نیز که پرسلوی هستند به همین شیوه غذا را گوارش می‌دهند. آمیب و اسفنج فقط گوارش درون‌سلولی دارند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌ی ۵۴)

(علی‌کرامت)

-۱۶۵

تنها مورد «الف» صحیح است. رد سایر موارد:
 مورد «ب»: حرکات دودی معده با پایان یافتن گوارش غذا شدت می‌یابد.
 مورد «ج»: دندان‌ها در گرفتن لقمه‌ی غذا و خرد کردن آنها نقش اصلی را دارند.
 مورد «د»: در روده ماهیچه‌ی طولی با لایه‌ی پیوندی خارجی و ماهیچه‌ی حلقوی با لایه‌ی پیوندی مربوط به زیرمخطاط در تماس است.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۵۶ و ۶۱)

(امیرحسین بوروژی‌فرد)

-۱۶۶

بلع، غذا را از دهان به معده می‌رساند. در طی بلع مرکز بلع با اثر خود بر مرکز تنفس باعث قطع تنفس در هنگام بلع می‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌ی ۵۸)

(علی‌کرامت)

-۱۶۷

موارد «ج» و «د» در غده‌های مجاور پیلور و غده‌های بالاتر از پیلور مشترک‌اند. مورد «الف» در غده‌های بالاتر از پیلور و مورد «ب» در غده‌های مجاور پیلور وجود دارند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۵۸ و ۵۹)

رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۲»: ایران در پروکاربیوت‌ها (باکتری‌ها و سیانوباكتری‌ها) وجود دارد و دیواره‌ی سلولی در بیش‌تر باکتری‌ها (نه همه‌ی آن‌ها) مشاهده می‌شود.

گزینه‌ی «۳»: باکتری‌هایی که دارای کروموزوم‌های کمکی هستند، بیش از یک نقطه‌ی شروع همانندسازی در ژنوم خود دارند، در حالی که ایران نیز دارند.

گزینه‌ی «۴»: در پروکاربیوت‌ها، اگر ایران فقط از یک ژن ساختاری تشکیل شده باشد، آنگاه mRNA حاصل تک ژنی خواهد بود.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۳۰ و ۲۳۱)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۱۲۱، ۱۲۰ و ۱۲۶)

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۱۱۶ و ۱۱۷)

-۱۶۰

(پوریا فیبراندیش)

گزینه‌ی «۱»: مثلاً اگر جایگاه تشخیص یک آنزیم محدود‌کننده CGAATTCTG باشد و این آنزیم محدود‌کننده نیز بین A و G را برش

بنزند، انتهای چسبنده‌ی حاصل دارای توالی ATT است.

(یعنی مشابه آنزیم ECORI). پس ممکن است که انتهای چسبنده مربوط به دو آنزیم محدود‌کننده‌ی متفاوت، مشابه هم باشند.

گزینه‌ی «۲»: تعداد نوکلئوتیدهای یک انتهای چسبنده همواره از تعداد نوکلئوتیدهای جایگاه تشخیص آن آنزیم محدود‌کننده کمتر است.

گزینه‌ی «۳»: جایگاه تشخیص آنزیم محدود‌کننده قسمتی از DNA است که می‌تواند درون ژن قرار داشته باشد و توسط RNA پلی‌مراز مورد رونویسی قرار گیرد.

گزینه‌ی «۴»: انتهای چسبنده، تک رشتہ‌ای است و در آن پیوند هیدروژنی دیده نمی‌شود.

(زیست‌شناسی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۹۷ و ۲۹۸)

زیست‌شناسی و آزمایشگاهی

-۱۶۱

(علی‌کرامت)

تنها مورد «د» عبارت را به درستی کامل می‌کند، در هر جانب روی که چینه‌دان وجود دارد (نظیر کرم خاکی، ملخ و گنجشک) روده نیز دیده می‌شود.

بررسی موارد:

مورد «الف»: برای کرم خاکی صادق نیست.

مورد «ب»: برای ملخ و گنجشک صادق نیست.

مورد «ج»: برای هیدر صادق نیست.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاهی، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۷۴

در بیماری آسم نایزک‌ها تنگ می‌شوند، با تنگ شدن نایزک‌ها از گنجایش مجاری تنفسی کاسته می‌شود. هوای مرده در ارتباط با گنجایش مجاری تنفسی است.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۷۵

برم تیمول بلو محلول معرف CO_2 است که در مجاورت دی‌اکسید کربن زرد رنگ می‌شود. در هنگام دم هوای تهویه شده حاصل از دم قبل (با مقادیر دی‌اکسید کربن بالاتر) به کیسه‌های هوادر پیشین منتقل می‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۷۳ و ۷۲)

(علی‌کرامت)

-۱۷۶

سطح داخلی دیواره‌ی مجاری هوای (لوله‌های تنفسی) از بینی تا نایزک‌های انتهایی از یک بافت پوششی مژه‌دار پوشیده شده است که غشای موکوزی (مخاطی) نامیده می‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۴۳ و ۷۰)

(علی‌کرامت)

-۱۷۷

تكلم با شرکت دستگاه تنفس و تحت تأثیر مراکز عصبی تکلم صورت می‌گیرد

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌ی ۷۲)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۷۸

موارد «ب» و «د» جمله را به درستی کامل می‌کنند. رد سایر موارد:
مورد «الف»: در پستانداران آبزی نظیر دلفین‌ها نیز وجود دارد.
مورد «ج»: در تنفس شدید علاوه بر حرکات دیافراگم و ماهیچه‌های دم و بازدم، انقباض عضلات شکم نیز این نیروها را تقویت می‌کند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۳۹ و ۷۰)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۷۹

بافت پوششی لوله‌های تنفسی دارای مژک و هر یک از سلول‌های پیکر و لوکس دارای دو تازک استند. تازک و مژک این سلول‌ها هر دو منشأ سانتریولی دارند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۲۳ و ۲۴)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۸۰

سلول‌های هادی آبکشی دارای صفحه‌ی غربالی اند. این سلول‌ها فاقد هسته‌اند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

(بهرام میرهیبی)

-۱۶۸

مواد غذایی در لوله‌ی گوارش خرد می‌شوند (گوارش مکانیکی). انقباض ماهیچه‌های لوله‌ی گوارش موجب خرد و نرم شدن مواد و حرکت آنها به سوی جلو می‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(بهرام میرهیبی)

-۱۶۹

در گوزن محلی که غذا از مری وارد آن می‌شود، معده است که هیچ نقشی در جذب غذا ندارد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۵۵ و ۵۶)

(علی‌کرامت)

-۱۷۰

پروتازهای معده پس از تماس با اسید کلریدریک موجود در معده به مولکول‌های کوچک‌تر تبدیل می‌شوند و به صورت پسیون فعال در می‌آیند نه پس از ورود به دوازدهه.

رنین پروتئین شیر را رسوب می‌دهد اما هیدرولیز نمی‌کند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۵۹ و ۶۱)

(سراسری فارج از کشور ۹۳)

-۱۷۱

چلچله پرنده است. در پرندگان طی عمل بازدم هوای موجود در کیسه‌های هوادر عقبی (با فشار) وارد شش شده و هوای موجود در کیسه‌های هوادر پیشین (با فشار) وارد نای می‌شود. گازهای تنفسی به علت جمع شدن کیسه‌های هوادر در فضاهای محدودتری قرار می‌گیرند و بنابراین همگی تحت فشار بیشتری قرار می‌گیرند.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌ی ۶۷)

(امیرحسین بهروزی‌فرد)

-۱۷۲

حشرات فاقد شش هستند و تبادل گازها بین انشعابات نایی و سلول‌های بدن بدون کمک سیستم گردش مواد انجام می‌ذیرد.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌های ۳۵، ۳۷ و ۶۷)

(بهرام میرهیبی)

-۱۷۳

به مجموع هوایی که هر فرد پس از یک دم عمیق، با یک بازدم عمیق بیرون می‌دهد، ظرفیت حیاتی می‌گویند که شامل هوای جاری، هوای ذخیره‌ی دمی و هوای ذخیره‌ی بازدمی است که هوای باقی‌مانده را شامل نمی‌شود.

(زیست‌شناسی و آزمایشگاه ا، صفحه‌ی ۷۰)

(امیرحسینی برادران)

-۱۸۴

رابطه‌ی بین مقاومت رسانای فلزی و تغییرات دما به صورت زیر است:

$$R = R_0(1 + \alpha\Delta\theta)$$

$$V = RI = R_0(1 + \alpha\Delta\theta)I$$

با توجه به قانون اهم داریم:

چون جریان عبوری از مقاومت ثابت است، بنابراین نمودار اختلاف پتانسیل

برحسب تغییرات دما مطابق خط راست می‌باشد. در لحظاتی که تغییرات

دما برابر 100°C و صفر است داریم:
$$\frac{V_2}{V_1} = \frac{1 + \alpha\Delta\theta_2}{1 + \alpha\Delta\theta_1} \xrightarrow{\Delta\theta_1=0, V_1=2V} \frac{2/4}{2} = 1 + 100\alpha$$

$$\Rightarrow \alpha = \frac{0/2}{100} = 2 \times 10^{-3} \left(\frac{1}{\text{K}}\right)$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۵۵ تا ۵۷)

(تبدیل به تست: امیرحسینی برادران)

-۱۸۵

فرض می‌کنیم جهت جریان در مدار پادساعت‌گرد باشد، با حرکت از نقطه‌ی

تا نقطه‌ی A در جهت نشان داده شده و جمع جری اختلاف پتانسیل

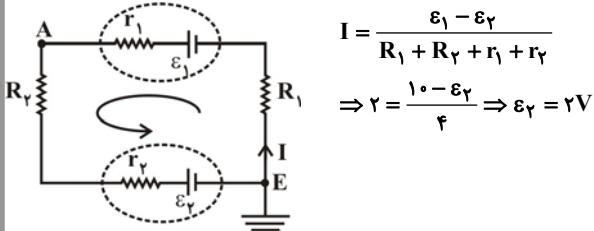
کتریکی دو سر اجزای مدار، داریم:

$$V_E - R_1 I + \varepsilon_1 - r_1 I = V_A \Rightarrow 0 - 2I + 10 - 0/5I = 5 \Rightarrow I = 2\text{A}$$

چون جریان به دست آمده مقادیر مثبت است، بنابراین جهت فرضی جریان

درست است و جهت جریان در مدار پادساعت‌گرد می‌باشد و لذا $\varepsilon_1 > \varepsilon_2$

است. با نوشتن قانون کیرشهوف برای مدار تک‌حلقه‌ی زیر داریم:

(فیزیک ۳، مشابه تمرین ۱۰، صفحه‌ی ۷۸)

(مصفی‌کلایانی)

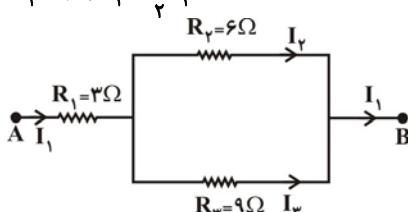
-۱۸۶

برای مقایسه‌ی توان دو مقاومت از رابطه‌ی $P = RI^2$ استفاده می‌کنیم.

چون مقاومت‌ها معلوم‌اند، کافی است جریان کتریکی عبوری هر مقاومت را

حساب کنیم. مقاومت‌های R_2 و R_3 با هم موازی‌اند، بنابراین اختلافپتانسیل آن‌ها با هم برابر است. لذا اگر جریان کتریکی مقاومت R_3 را I_3 فرض کنیم، جریان مقاومت R_2 برابر است با:

$$V_2 = V_3 \Rightarrow I_2 R_2 = I_3 R_3$$

$$\Rightarrow I_2 \times 6 = I_3 \times 9 \Rightarrow I_2 = \frac{3}{2} I_3$$

(بهرام کامران)

فیزیک ۳

-۱۸۱

مقدار بار الکتریکی عبوری از هر مقطع سیم مضرب صحیح از مقدار بار یک الکترون است، با توجه به رابطه‌ی شدت جریان عبوری داریم:

$$I = \frac{q}{t} \Rightarrow \begin{cases} q = ne \\ q = It \end{cases} \Rightarrow ne = It \xrightarrow{e=1/6 \times 10^{-19} \text{ C}} n = \frac{It}{1 \text{ min}} = \frac{6 \text{ s}}{1/6 \times 10^{-19}} = 6 \times 6 \times 10^{19}$$

$$n \times (1/6 \times 10^{-19}) = 6/4 \times 60$$

$$\Rightarrow n = \frac{6/4 \times 60}{1/6 \times 10^{-19}} = 24 \times 10^{20} = 2/4 \times 10^{21}$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(علی‌گللو)

-۱۸۲

چون سیم را به اختلاف پتانسیل ثابتی متصل می‌کنیم، جریان عبوری از سیم

زمانی بیشینه است که مقاومت الکتریکی سیم کمترین مقدار را داشته باشد و جریان عبوری از سیم زمانی کمینه است که مقاومت الکتریکی سیم بیشترین

مقدار را داشته باشد. با توجه به قانون اهم داریم:

$$I = \frac{V}{R} \xrightarrow{V=\text{ثابت}} \frac{I_{\max}}{I_{\min}} = \frac{\frac{R_{\min}}{V}}{\frac{R_{\max}}{V}} = \frac{R_{\min}}{R_{\max}} \quad (1)$$

طبق رابطه‌ی مقاومت سیم با ویژگی‌های آن خواهیم داشت:

$$\frac{R_{\min}}{R_{\max}} = \frac{\rho \frac{l_{\min}}{A_{\max}}}{\rho \frac{l_{\max}}{A_{\min}}} = \frac{\frac{2}{4 \times 20}}{\frac{20}{2 \times 4}} = \frac{2 \times 8}{20 \times 80} = \frac{1}{100} \quad (2)$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} \frac{I_{\max}}{I_{\min}} = \frac{R_{\max}}{R_{\min}} = 100$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۵۳ تا ۵۵)

(امیرحسینی برادران)

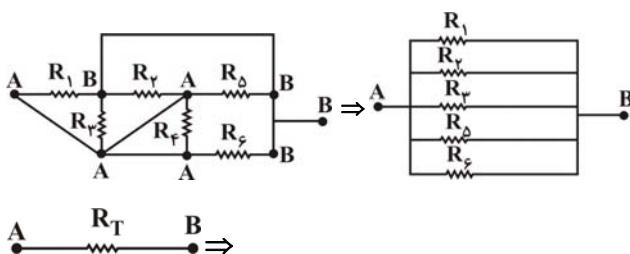
-۱۸۳

در مقاومت‌های کربنی، مقدار مقاومت از رابطه‌ی زیر به دست می‌آید:

$$R = ab \times 10^n$$

در رابطه‌ی فوق، a و b به ترتیب از راست به چپ عدد مربوط به رنگ حلقه‌های ۱، ۲ و ۳ است. با توجه به رنگ حلقه‌ها در مقاومت‌های R_1 و R_2 ، رنگ حلقه‌ی سوم در هر دو مقاومت قمز است زیرا اگر توان عدد در دو مقاومت یکسان نباشد، چون $R_2 > R_1$ است، بنابراین حاصل ضرب عدد ۴ در دو رقم حاصل از رنگ حلقه‌های ۱ و ۲ در مقاومت R_1 (با استی مضربی از $\overline{ab}$) یک عدد دو رقمی از ارقام ۱، ۷ و ۲ است. بنابراین حاصل $4\overline{ab}$ نمی‌تواند مضرب عدد ۱۰ باشد و از آنجا که $R_2 = 4R_1$ است، داریم:
$$R_2 = 4 \times 10^2 \Omega \xrightarrow{\text{بنفس قهوه‌ای خاکستری آبی}} R_1 = 7 \times 10^2 \Omega$$
بنابراین رنگ حلقه‌های اول و دوم در مقاومت R_1 ، قهوه‌ای و بنفس و در مقاومت R_2 ، آبی و خاکستری است.

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۵۷ و ۵۸)

چون مقاومت‌ها مشابه هستند، داریم:

$$R_T = \frac{R_1}{n} \xrightarrow{n=5} R_T = \frac{6}{5} = 1.2\Omega$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۷۰ تا ۷۴)

فیزیک پیش‌دانشگاهی

(غلامرضا مهیب)

-۱۹۱

ابتدا بردار سرعت متحرک را با مشتق‌گیری از بردار مکان متحرک نسبت به زمان و سپس بردار شتاب متحرک را با مشتق‌گیری از بردار سرعت متحرک نسبت به زمان تعیین می‌کنیم:

$$\vec{r} = (10t)\vec{i} - (2/5t^2 - 4)\vec{j} \xrightarrow{\vec{v} = \frac{d\vec{r}}{dt}} \vec{v} = 10\vec{i} - (4t)\vec{j} \left(\frac{m}{s} \right)$$

$$\vec{a} = \frac{d\vec{v}}{dt} \xrightarrow{\vec{a} = -5\vec{j} \left(\frac{m}{s^2} \right)}$$

حال اگر به بردار شتاب دقت کنیم، مقدار آن همواره ثابت و جهت آن رو به پایین و در راستای قائم است. لذا وقتی زاویه‌ی بین بردارهای سرعت و شتاب برابر با 45° است، در واقع زاویه‌ی بین بردار سرعت و جهت منفی

محور قائم 45° است، لذا داریم:

$$\tan 45^\circ = \frac{v_x}{|v_y|} \xrightarrow{v_x = 10 \frac{m}{s}, |v_y| = 4t \frac{m}{s}} 1 = \frac{10}{4t} \Rightarrow t = 2s$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۴ تا ۱۶)

(سعید منبری)

-۱۹۲

حرکت را در دو جهت x و y به طور جداگانه بررسی می‌کنیم:

$$x = \frac{1}{2} a_x t^2 + v_{0x} t + x_0$$

$$v_{0x} = \frac{m}{s}, x_0 = 0 \xrightarrow{x = \frac{1}{2} \times 2 \times 2^2 + 4 \times 2 + 0 = 12m}$$

از طرف دیگر جریان مقاومت R_1 برابر با مجموع جریان‌های I_2 و I_3 است. بنابراین می‌توان نوشت:

$$I_1 = I_2 + I_3 = \frac{3}{2} I_3 + I_3 \Rightarrow I_1 = \frac{5}{2} I_3$$

$$P = RI^2 \Rightarrow \frac{P_1}{P_3} = \frac{R_1}{R_3} \times \left(\frac{I_1}{I_3} \right)^2 \Rightarrow \frac{P_1}{P_3} = \frac{3}{9} \times \left(\frac{5}{2} I_3 \right)^2$$

$$\Rightarrow \frac{P_1}{P_3} = \frac{1}{3} \times \frac{25}{4} \Rightarrow \frac{P_1}{P_3} = \frac{25}{12}$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶)

(بهادر کامران)

-۱۸۷

اختلاف پتانسیل دو سر مقاومت R برابر با اختلاف پتانسیل دو سر مولد و برابر با $1V$ است، داریم:

$$\epsilon - rI = V \xrightarrow{rI = 1V} \epsilon = 1 + 0/25 = 1/25V$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۲)

(مهدی میراب زاده)

-۱۸۸

چون با تعویض قطب یکی از مولدها جریان افزایش یافته است بنابراین در حالت اول یکی از مولدها به صورت محرکه و دیگری به صورت ضد محرکه است و در حالت دوم هر دو مولد به صورت محرکه می‌باشند، با توجه به

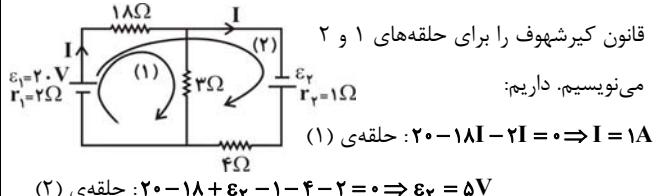
$$\text{رابطه‌ی داریم: } I = \frac{\sum \epsilon}{\sum R + \sum r}$$

$$I_2 = 3I_1 \Rightarrow \frac{\epsilon_1 + \epsilon_2}{R + r_1 + r_2} = \frac{3(\epsilon_1 - \epsilon_2)}{R + r_1 + r_2}$$

$$\epsilon_1 + \epsilon_2 = 3\epsilon_1 - 3\epsilon_2 \Rightarrow 4\epsilon_2 = 2\epsilon_1 \Rightarrow \epsilon_1 = 2\epsilon_2$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۶۴ تا ۶۶)

(سراسری قارچ از کشور تهری - ۹۳)

$$2.0 - 2I - 3I = 0 \Rightarrow I = 1A$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

-۱۸۹

قانون کیرشهوف را برای حلقه‌های ۱ و ۲ می‌نویسیم. داریم:

$$E_1 = 2.0V, R_1 = 2\Omega, R_2 = 3\Omega, R_3 = 4\Omega, R_4 = 1\Omega \quad (1) : \text{حلقه‌ی (۱)}$$

$$2.0 - 1.0 + E_2 - 1 - 4 - 2 = 0 \Rightarrow E_2 = 5V \quad (2) : \text{حلقه‌ی (۲)}$$

(فیزیک ۳، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۰)

(امیرحسین برادران)

-۱۹۰

با استفاده از روش نامگذاری، مقاومت‌های R_1, R_2, R_3, R_4 و ϵ با یکدیگر موازی می‌باشند همچنین دو سر مقاومت R_4 اتصال کوتاه می‌شود و از مدار حذف می‌گردد.

$$v = at + v_0 \xrightarrow{t=2s} v = 4 \times 2 + v_0 \Rightarrow v_0 = -\lambda \frac{m}{s}$$

$$x = \frac{1}{2}at^2 + v_0 t + x_0 \xrightarrow{x_0=5m} x = 2t^2 - \lambda t + 5$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(فرشید رسولی)

ابتدا با مشتق گرفتن از معادله‌ی مکان-زمان نسبت به زمان، معادله‌ی سرعت-زمان و سپس با مشتق گیری دوباره نسبت به زمان، معادله‌ی شتاب-

زمان متحرک را در SI به دست می‌آوریم:

$$v = \frac{dx}{dt} = 3t^2 - 6t + 3 = 0 \Rightarrow t^2 - 2t + 1 = 0$$

$$\Rightarrow (t-1)^2 = 0 \Rightarrow t = 1s$$

$$a = \frac{dv_x}{dt} = 6t - 6 = 0 \Rightarrow t = 1s$$

چون معادله‌ی سرعت-زمان در $t = 1s$ دارای ریشه‌ی ماضعف می‌باشد و علامت سرعت عوض نشده است، نتیجه‌ی می‌گیریم که متحرک در لحظه‌ی $t = 1s$ متوقف شده است ولی تغییر جهت نمی‌دهد و هم‌چنین در لحظه‌ی $t = 1s$ شتاب متحرک صفر است.

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(امیرحسین برادران)

ابتدا ارتفاع اوج گلوله را بر حسب سرعت اولیه‌ی آن به دست می‌آوریم، با انتخاب جهت مثبت حرکت به سمت بالا، داریم:

$$v^2 - v_0^2 = -2gh \xrightarrow{v=0} h = \frac{v_0^2}{2g}$$

چون مسافت طی‌شده توسط گلوله بزرگتر از ارتفاع اوج آن است، بنابراین مطابق شکل مقابل، ارتفاع گلوله از سطح زمین در لحظه‌ی $t = 4s$ برابر با $\frac{\lambda}{9}h$ ارتفاع اوج خواهد بود.

$$y = -\frac{1}{2}gt^2 + v_0 t + y_0 \xrightarrow{y=\frac{\lambda}{9}h} y = \frac{\lambda}{9}h = \frac{4}{9}v_0^2, t = 4s$$

$$\Rightarrow \frac{4}{9}v_0^2 = -5 \times 4^2 + 4v_0 + 0 \Rightarrow v_0^2 - 90v_0 + 1800 = 0$$

$$\Rightarrow (v_0 - 30)(v_0 - 60) = 0 \Rightarrow \begin{cases} v_0 = 30 \frac{m}{s} \\ v_0 = 60 \frac{m}{s} \end{cases}$$

$$y = \frac{1}{2}a_y t^2 + v_{0y} t + y_0$$

$$\xrightarrow{t=2s, v_{0y}=60 \frac{m}{s}} y = \frac{1}{2} \times (-\frac{3}{2}) \times 2^2 + 6 \times 2 + 0 = 9m$$

فاصله‌ی متحرک از مبدأ مختصات در لحظه‌ی $t = 2s$ برابر است با:

$$r = \sqrt{x^2 + y^2} = \sqrt{2^2 + 9^2} = 15m$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۲)

(بهادر کامران)

-۱۹۳

ابتدا لحظه‌ای که اندازه‌ی سرعت جسم به $20 \frac{m}{s}$ می‌رسد را تعیین می‌کنیم:

$$\begin{cases} x = t^2 \\ y = t^2 + 12t \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} v_x = \frac{dx}{dt} = 2t \\ v_y = \frac{dy}{dt} = 2t + 12 \end{cases}$$

(در معادله‌های درجه ۲ به بالا در ابتدا چند عدد ساده از ۱ تا ۳ را جای‌گذاری کنید تا به جواب برسید، اصولاً نیازی به حل معادله نخواهد بود.)

$$v^2 = v_x^2 + v_y^2 \Rightarrow (2t^2)^2 + (2t + 12)^2 = 20^2 \Rightarrow t = 2s$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a_x = \frac{dv_x}{dt} = 6t \\ a_y = \frac{dv_y}{dt} = 2 \end{cases} \xrightarrow{t=2s} \vec{a} = 12\vec{i} + 2\vec{j}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۱ تا ۱۲)

-۱۹۴

(محيطی کیانی)

چون سرعت ثابت است، حرکت یکنواخت می‌باشد، بنابراین می‌توان نوشت:

$$\Delta x_A = \Delta x_B \xrightarrow{\Delta x = v \Delta t} v_A \Delta t_A = v_B \Delta t_B$$

$$\xrightarrow{v_A = 76 \frac{km}{h}, \Delta t_A = 4h} 76 \times 4 = v_B \times \frac{19}{5} \Rightarrow v_B = 80 \frac{km}{h}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

-۱۹۵

(محيطی کیانی)

ابتدا شتاب متحرک و سپس سرعت اولیه‌ی آن را حساب می‌کنیم و در نهایت معادله‌ی حرکت آن را می‌نویسیم:

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} \xrightarrow{\Delta v = \lambda - 0 = \lambda \frac{m}{s}, \Delta t = 4 - 2 = 2s} a = \frac{\lambda}{2} = \frac{\lambda}{s^2}$$

$$\sum F = 0 \Rightarrow m_1 g - F_e = 0 \Rightarrow F_e = m_1 g$$

$$\frac{F_e = k\Delta x}{\Delta x_1 = \frac{m_1 g}{k}} \Rightarrow \Delta x_1 = \frac{m_1 g}{k} = \frac{10}{200} \Rightarrow \Delta x_1 = \frac{1}{20} m = 5 \text{ cm}$$

مقدار Δx_1 به دست آمده در بالا برابر فشردگی فنر نسبت به طول عادی آن می‌باشد. از آن جا که مجموعه در ابتدا در حال تعادل است، کشیدگی فنر را در این حالت به دست می‌آوریم:

$$F'_e = m_1 g \Rightarrow k\Delta x_1 = m_1 g$$

$$\Rightarrow \Delta x_1 = \frac{m_1 g}{k} = \frac{10}{200} = \frac{1}{20} m \Rightarrow \Delta x_1 = 5 \text{ cm}$$

$$m_2 = \Delta x_1 + \Delta x_2 = 5 + 5 = 10 \text{ cm}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸) و (فیزیک ۲، صفحه‌های ۶۹ تا ۷۱)

(همسن پیکان)

$$v_2 = v_1 + \frac{20}{100} v_1 = \frac{6}{5} v_1$$

سرعت ثانویه اتومبیل برابر است با:

با توجه به رابطه انرژی جنبشی داریم:

$$\frac{K_2}{K_1} = \left(\frac{v_2}{v_1}\right)^2 = \left(\frac{\frac{6}{5} v_1}{v_1}\right)^2 = \frac{36}{25} = 1.44$$

$$\frac{K_2 - K_1}{K_1} \times 100 = \frac{1.44 K_1 - K_1}{K_1} \times 100 = 44\%$$

بنابراین انرژی جنبشی اتومبیل ۴۴ درصد افزایش انرژی جنبشی یافته است.

(فیزیک ۲، صفحه‌ی ۷۱)

(پیمان کامیار)

این شخص کار انجام نمی‌دهد، زیرا در این عمل کتاب جایه‌جایی ندارد. ولی انرژی مصرف می‌کند، چون وارد کردن نیرو برای خنثی کردن وزن کتاب نیاز به صرف انرژی دارد.

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۶)

(ابراهیم بخاری)

انرژی جنبشی چکش به طور کامل به میخ داده می‌شود و باعث می‌شود درون چوب فرو رود، داریم:

$$W_{\text{برایند}} = \Delta K \Rightarrow 0 - \frac{1}{2} m v^2 = -\bar{F} \Delta x \xrightarrow[m=1 \text{ kg}, v=10 \text{ m/s}]{\Delta x=2 \text{ cm}=2 \times 10^{-2} \text{ m}}$$

$$\frac{1}{2} (10)(100) = \bar{F} \times 2 \times 10^{-2} \Rightarrow \bar{F} = \frac{10^5}{4} = 25000 \text{ N}$$

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۷۵ تا ۷۶)

چون در لحظه‌ی $t = 4 \text{ s}$ جهت حرکت گلوله به سمت پایین است و

اگر $v_0 = 60 \text{ m/s}$ باشد، زمان اوج گلوله (t) برابر با ۶ ثانیه می‌شود که

بیشتر از ۴ ثانیه است و غیرقابل قبول است، بنابراین فقط $v_0 = 30 \text{ m/s}$ قابل قبول است.

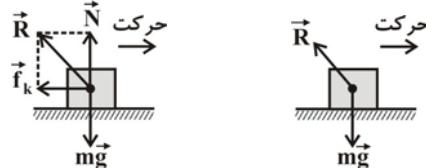
$$v_0 = 30 \frac{\text{m}}{\text{s}} \Rightarrow h = \frac{30^2}{2 \times 10} = 45 \text{ m}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۳ تا ۱۵)

(نصرالله افضل)

-۱۹۸

از طرف سطح، نیروی $\vec{R}$ و از طرف زمین نیروی $\vec{mg}$ بر جسم اثر می‌کند و دقت کنید نیروهای $\vec{N}$ و $\vec{f}_k$ مؤلفه‌های نیروی $\vec{R}$ می‌باشند.

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۶ تا ۲۸)

(همسن پیکان)

-۱۹۹

در لحظه‌ای که دو وزنه در آستانه لغزش روی یکدیگر باشند، نیروی اصطکاک بین دو وزنه می‌باشد، لذا داریم:

$$m: F_{\min} - f_{s\max} = ma \quad (1) \quad \vec{f}_{s\max}: \text{وزنه} \quad M: f_{s\max} = Ma \quad (2)$$

$$\frac{f_{s\max} = \mu_s mg}{\mu_s mg = Ma} \Rightarrow a = \mu_s \frac{m}{M} g \quad (3)$$

$$\xrightarrow{(1),(2)} F_{\min} = (M+m)a \xrightarrow{(3)} F_{\min} = (M+m) \mu_s \frac{m}{M} g$$

$$F_{\min} = (16+4) \times 0 / 25 \times \frac{4}{16} = 12 / 5 \text{ N}$$

(فیزیک پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۲۸ تا ۲۶)

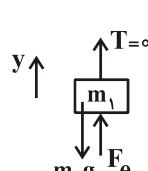
(امیرحسین برادران)

-۲۰۰

حداکثر جایه‌جایی جرم m_2 برای آن که نخ شل نشود، در صورتی است که $T = 0$ باشد. حال برآیند نیروهای وارد بر جرم m_1 را مساوی با صفر

قرار می‌دهیم. مطابق شکل زیر چون در این حالت $T = 0$ است

و نیروی وزن به سمت پایین بر جسم وارد می‌شود، بنابراین برای تعادل، بایستی نیروی فنر که به جرم وارد می‌شود، به سمت بالا باشد، لذا فنر در این حالت فشرده است.

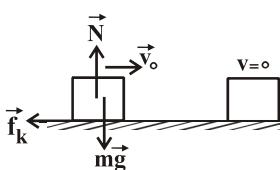

$$W_R = -140 \times 10 \times 600 = -84 \times 10^4 J = -840 kJ$$

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۷۵ تا ۸۱)

(مسئلۀ کیانی)

-۲۰۸

$$W_{\text{برایند}} = \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mv_0^2$$

$$W_{mg} + W_N + W_{f_k} = \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mv_0^2$$

$$\frac{W_{mg}=0, W_N=0}{W_{f_k}=-64J} \rightarrow -64 = \frac{1}{2}mv^2 - \frac{1}{2}mv_0^2 \xrightarrow[m=2kg]{} v=0$$

$$-64 = 0 - \frac{1}{2} \times 2 \times v_0^2 \Rightarrow 64 = v_0^2 \Rightarrow v_0 = \lambda \frac{m}{s}$$

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۷۵ تا ۸۱)

(امیرحسین برادران)

-۲۰۹

چون مقاومت هوا ناچیز است، بنابراین انرژی مکانیکی گلوله ثابت می‌ماند.

$$E = K + U \Rightarrow K = E - U$$

داریم:

بنابراین نمودار K بر حسب U به صورت یک خط راست است که شیب آن منفی یک است.

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۸۴ تا ۸۸)

(سراسری فارج از کشور، ریاضی-۸۵، مشابه سراسری تهری-۷۴)

-۲۱۰

با استفاده از قضیه‌ی کار و انرژی جنبشی داریم:

$$W_R = \Delta K \Rightarrow Rd = \Delta K \Rightarrow (m_1g - \mu_k m_2g)d = \Delta K$$

$$\frac{m_1g=5N, m_2g=10N}{\Delta K=8J, d=2m} \rightarrow (5 - 10\mu_k) \times 2 = 8 \Rightarrow \mu_k = 0.1$$

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۷۵ تا ۸۱)

(تبدیل به تست: امیرحسین برادران)

ابتدا توان مفید موتور الکتریکی را به دست می‌آوریم. با توجه به رابطه‌ی توان

داریم:

$$P_{\text{مفید}} = \frac{W}{t}, W = mgh \Rightarrow P_{\text{مفید}} = \frac{mgh}{t}$$

$$\frac{m=45kg, g=10N/kg}{h=2m, t=5s} \rightarrow P_{\text{مفید}} = \frac{45 \times 10 \times 20}{5} = 1800W$$

اکنون با استفاده از رابطه‌ی بازده، بازده موتور را محاسبه می‌کنیم:

$$\frac{\text{توان مفید}}{\text{توان مصرفی}} = \frac{1800}{2000} \times 100 = 90\%$$

(فیزیک ۲، مشابه تمرین ۳-۴، صفحه‌ی ۸۸)

(مسئلۀ پیکان)

-۲۰۸

طبق رابطه‌ی انرژی جنبشی بر حسب سرعت و جرم جسم داریم:

$$K = \frac{1}{2}mv^2 \xrightarrow[m_1=m_2]{K_2}{K_1} = \left(\frac{v_2}{v_1}\right)^2$$

$$\frac{v_2=v+2\left(\frac{m}{s}\right), v_1=v\left(\frac{m}{s}\right)}{\frac{36}{16}=\left(\frac{v+2}{v}\right)^2} \Rightarrow \frac{6}{4} = \frac{v+2}{v} \Rightarrow v = 4 \frac{m}{s}$$

(فیزیک ۲، صفحه‌ی ۷۸)

(پیام مرادی)

-۲۰۶

اگر جسم در خالص سقوط می‌کرد، چون مقاومت هوا وجود نداشت، انرژی مکانیکی جسم ثابت بوده و افزایش انرژی جنبشی جسم برابر با اندازه‌ی کاهش انرژی پتانسیل گرانشی آن بود. اما چون جسم در هوا سقوط می‌کند و مقاومت هوا وجود دارد، با کاهش ارتفاع جسم، انرژی پتانسیل گرانشی آن کاهش می‌یابد ولی بخشی از این انرژی، صرف غله بر مقاومت هوا شده و بخش دیگر، صرف افزایش انرژی جنبشی جسم می‌شود. پس افزایش انرژی جنبشی جسم کمتر از اندازه‌ی کاهش انرژی پتانسیل گرانشی آن است.

(فیزیک ۲، صفحه‌های ۸۲ تا ۸۸)

(سپهر مهور)

-۲۰۷

به دلیل ثابت بودن سرعت، تغییرات انرژی جنبشی برابر صفر است. بنابراین داریم:

$$W_R + W_{mg} = \Delta K$$

$$\xrightarrow{\Delta K=0} W_R = -W_{mg}$$

شیمی ۳

اولیه تغییر نمی‌کنند، اما خواصی مانند جرم، حجم، ظرفیت گرمایی و ... که به مقدار ماده وابسته هستند، در هر سه ظرف مختلف خواهند بود.

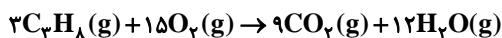
(شیمی ۳، صفحه ۱۶۶)

(علی نوری‌زاده)

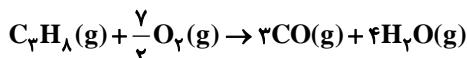
-۲۱۵

برای این که تعداد مول CO_2 ، سه برابر تعداد مول CO باشد، باید معادله

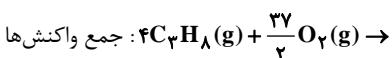
اول را در عدد سه ضرب کنیم و با معادله دوم جمع کنیم:

$$\Delta H = -2050 \times 3 = -6150 \text{ kJ}$$

$$\Delta H = -1200 \text{ kJ}$$

$$\Delta H_3 = -6150 - 1200 = -7350 \text{ kJ}$$

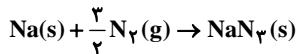
$$0 / 1 \text{ mol C}_2\text{H}_8 \times \frac{7350 \text{ kJ}}{4 \text{ mol C}_2\text{H}_8} = \frac{735}{4} = 183.75 \text{ kJ}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۰، ۵۱، ۵۲ و ۵۳)

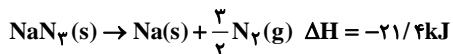
(محمد صادرق همنزه)

-۲۱۶

ابتدا معادله استاندارد تشکیل NaN_3 را می‌نویسیم:

بنابراین در کیسه‌های هوای خودروها می‌توان نوشت:

حال می‌توان نوشت:

$$? \text{ mol N}_2 = 100 \text{ L N}_2 \times \frac{0.024 \text{ g N}_2}{1 \text{ L N}_2} \times \frac{1 \text{ mol N}_2}{24 \text{ g N}_2} = 3 \text{ mol N}_2$$

با توجه به معادله تجزیه سدیم آزید که در آن $\frac{3}{2}$ mol N_2 تولید و

۲۱/۴ کیلوژول گرما مبادله شده، پس:

$$\begin{array}{rcl} \frac{3}{2} \text{ mol} & 21.4 \text{ kJ} \\ \hline \text{x mol} & \text{x} \end{array} \Rightarrow x = \frac{42}{8} \text{ kJ}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳۵ و ۳۶)

(محمد رضا پور چاویدر)

-۲۱۱

در این واکنش تمام مواد به شکل جامد یا مایع هستند. بنابراین ΔV بسیار ناچیز بوده و برای آن مقدار ΔE تقریباً برابر با ΔH در نظر گرفته می‌شود.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳۶ تا ۴۱)

(علی مؤیدی)

-۲۱۲

۹۴۲ کیلوژول به گرمای گرفته شده در واکنش گزینه‌ی «۱» اشاره دارد که در آن فقط سه پیوند N-H شکسته می‌شود. در گزینه‌های دوم و چهارم پیوندهای جدیدی نیز تشکیل می‌گردد که با آزاد شدن انرژی و کمتر شدن ΔH همراه است. در گزینه‌ی ۳، آمونیاک مایع ابتدا مقداری گرما گرفته و تبخیر می‌شود و سپس با جذب 942 kJ ، پیوندهای کوالانسی اش می‌شکند. پس ΔH این واکنش بیشتر از 942 kJ خواهد بود.

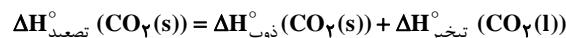
(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۶ و ۵۷)

(علی مؤیدی)

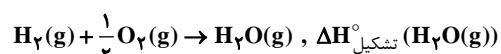
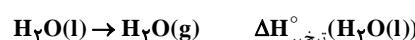
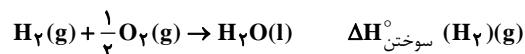
-۲۱۳

گرمای آزاد شده در سوختن گرافیت با آنتالیی تشکیل گاز کربن دی اکسید برابر است. (نادرستی گزینه‌ی ۱)

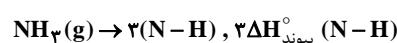
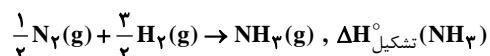
(نادرستی گزینه‌ی ۲):

(درستی گزینه‌ی ۳):

(نادرستی گزینه‌ی ۴):

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۶ تا ۵۷)

(حسن عیسی‌زاده)

-۲۱۴

در چنین شرایطی خواصی مانند غلظت، رنگ، چگالی و دمای جوش، که به مقدار ماده وابسته نیستند، در هر سه ظرف یکسان بوده و نسبت به ظرف

$$\Delta H = \lambda g CH_3OH \times \frac{1 \text{ mol} CH_3OH}{22 \text{ g} CH_3OH} \times \frac{72 \text{ kJ}}{1 \text{ mol} CH_3OH} = 18 \text{ kJ}$$

$$q = C\Delta T \Rightarrow 18 = 1 \Delta T \Rightarrow \Delta T = 18^\circ \text{C}$$

$$\Delta T = T_f - T_i \Rightarrow 18 = T_f - 25 \Rightarrow T_f = 43^\circ \text{C}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۴۱ تا ۴۳ و ۵۵)

شیمی پیش‌دانشگاهی

(مرتفنی ابراهیم‌نژاد)

Δn برحسب میلی‌لیتر داده شده، چون اطلاعات داده شده برحسب تولید گاز هیدروژن در شرایط استاندارد است، پس لازم است مقدار Δn را برحسب مول تعیین نماییم:

می‌دانیم حجم هر مول گاز در شرایط استاندارد ۲۲۴۰۰ میلی‌لیتر است.

پس ۵۶۰۰ میلی‌لیتر برابر 0.25 mol مول است.

$$\Delta n = 5600 \text{ mLH}_2 \times \frac{1 \text{ molH}_2}{22400 \text{ mLH}_2} = 0.25 \text{ molH}_2$$

$$\Delta t = 120 \text{ s}$$

$$R_{H_2} = \left(\frac{\Delta n}{\Delta t} \right) = \frac{0.25}{120} \approx 0.00208 \text{ mol.s}^{-1}$$

با توجه به ضرایب استوکیومتری در معادله‌ی موازن شده‌ی واکنش خواهیم داشت:

$$\bar{R}_{Na} = 2\bar{R}_{H_2} = 2 \times 0.00208 = 0.00416 \text{ mol.s}^{-1}$$

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(مرتفنی رضائی‌زاده)

$$\bar{R}_{N_2H_4} = 0.008 \text{ mol.s}^{-1} \quad \bar{R} = -\frac{\Delta n}{\Delta t}$$

$$\Delta t = 90 \text{ s} \Rightarrow \Delta n = -0.08 \times 90 = -0.72 \text{ mol}$$

$$n_2 = 0 / \Delta n \quad -0.72 = n_2 - n_1$$

$$n_1 = ? \quad -0.72 = 0 / 0.008 - n_1$$

$$n_1 = 0.72 \text{ mol}$$

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(سراسری ریاضی فارج کشور، ۱۹)

$$\bar{R}[SO_3Cl_2] = 2 \times 10^{-9} \text{ mol.L}^{-1}.s^{-1}$$

$$\frac{\bar{R}[SO_3Cl_2]}{1} = \frac{\bar{R}[SO_2]}{1} \Rightarrow \bar{R}[SO_2] = 2 \times 10^{-9} \text{ mol.L}^{-1}.s^{-1}$$

(علی نوری‌زاده)

در جدول صفحه ۵۵ کتاب درسی آنتالپی استاندارد تشکیل برای $C_2H_2(g)$ و $NO_2(g)$ مثبت گزارش شده است. از طرفی حالت استاندارد ید جامد است و تشکیل ید گاز از ید جامد گرم‌گیر است. پس آنتالپی استاندارد تشکیل ید گازی، مثبت است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۰ و ۵۵)

-۲۱۷

(حسن عیسی‌زاده)

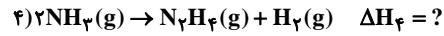
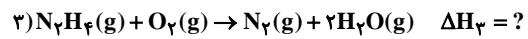
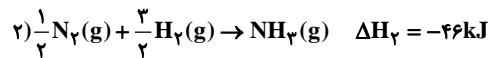
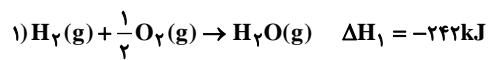
$$1/9gC_6H_6 \times \frac{1 \text{ mol} C_6H_6}{78 \text{ g} C_6H_6} \times \frac{10 \text{ kJ}}{1 \text{ mol} C_6H_6} \times \frac{1000 \text{ J}}{1 \text{ kJ}} \approx 243/6 \text{ J}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

-۲۱۸

(علی نوری‌زاده)

معادله‌ی تشکیل $NH_3(g)$ و $H_2O(g)$ به صورت زیر است:

ابتدا ΔH_3 را با توجه به اطلاعات سوال حساب می‌کنیم:

$$\Delta H_3 = 1 \text{ mol} N_2H_4 \times \frac{32 \text{ g} N_2H_4}{1 \text{ mol} N_2H_4} \times \frac{-181/8 \text{ kJ}}{9/6 \text{ g} N_2H_4} = -606 \text{ kJ}$$

حال طبق قانون هس برای پیدا کردن ΔH_4 باید واکنش (۲) را معکوس و در عدد (۲) ضرب کنیم. واکنش (۳) را معکوس می‌کنیم و واکنش (۱) را باید در عدد ۲ ضرب کنیم تا از جمع آن‌ها واکنش (۴) به دست آید، پس:

$$\Delta H_4 = 2\Delta H_1 - 2\Delta H_2 - \Delta H_3 = 2(-242) - 2(-46) + 606 = +214 \text{ kJ}$$

این مقدار گرم‌گیر مضمون تجزیه ۲ مول NH_3 طبق معادله (۴) جذب شده است، بنابراین:

$$0.2 \text{ mol} \times \frac{214}{1 \text{ mol}} = 21.4 \text{ kJ} = \text{گرمای جذب شده به ازای } 0.2 \text{ مول گاز آمونیاک}$$

(شیمی ۳، صفحه‌های ۵۰ و ۵۱)

(علی نوری‌زاده)

ابتدا ظرفیت گرمایی کل (آب و گرماسنج) را محاسبه می‌کنیم:

$$C_{\text{کل}} = mc_{\text{آب}} + C_{\text{گرماسنج}} = (2000 \text{ g} \times \frac{4/2}{1000}) + 1/6 = 1.0 \text{ kJ} \cdot \text{C}^{-1}$$

حال گرمای آزاد شده از سوختن ۸ گرم متانول را هم حساب می‌کنیم:

-۲۱۹

شده است، یعنی مرتبه‌ی واکنش نسبت به A برابر ۲ است، پس $x = 2$.
در آزمایش سوم نسبت به اول، غلظت A و C تغییری نکرده و غلظت S به برابر شده است و سرعت واکنش نیز سه برابر شده است، یعنی مرتبه‌ی واکنش برای B برابر ۱ است، پس $y = 1$.

در آزمایش چهارم نسبت به دوم غلظت A و B تغییری نکرده و غلظت C دو برابر شده است و سرعت واکنش ۸ برابر شده یعنی ۲ به توان ۳ رسیده است پس مرتبه‌ی واکنش نسبت به C برابر ۳ است، پس $z = 3$.
(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۳ و ۱۴)

(علیرضا علمداری)

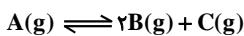
-۲۲۸

در واکنش ۲، از واکنش ۱ مول O_2 با ۱ مول O ، 392 kJ انرژی آزاد می‌شود. پس به ازای واکنش نیم مول O_2 با نیم مول O ، 196 kJ انرژی آزاد می‌شود.

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۷ و ۱۹)

(حسن ذکری)

-۲۲۹

$$\begin{array}{ccccccc} & 2\text{mol} & & & & & \\ -x & & +2x & +x & & & \\ 2-x & & 2x & x & & & \\ \Rightarrow 2-x+2x+x=3 & \Rightarrow x=0/5 & & & & & \end{array}$$

$$R_C = \frac{\Delta n_C}{\Delta t} = \frac{0/5}{10} = 0/0.5 \text{ mol.s}^{-1}$$

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه‌ی «۱»: در لحظه‌ی تعادل داریم:

$$\Delta G = \Delta H - T\Delta S = 0 \Rightarrow \Delta H = T\Delta S$$

گزینه‌ی «۲»: چون $\Delta S > 0$ (عامل مساعد) می‌باشد و واکنش تعادلی استدر نتیجه $\Delta H > 0$ و واکنش گرم‌آگیر (عامل نامساعد) می‌باشد.گزینه‌ی «۳»: در هر لحظه اندازه تغییر مول B دو برابر اندازه تغییر مول A است.

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۳ تا ۹، ۳۱ و ۳۴) و (شیمی ۳، صفحه‌ی ۷)

(زهره صفائی)

-۲۳۰

$$\frac{(\text{mol.L}^{-1})^2}{(\text{mol.L}^{-1})^4} = (\text{mol.L}^{-1})^{-2}$$

$$\text{واکنش «ب»: } \text{mol.L}^{-1}$$

$$2 \times 10^{-6} \text{ mol.L}^{-1} \cdot \text{s}^{-1} \times 2\text{L} = 4 \times 10^{-6} \text{ mol.s}^{-1}$$

$$4 \times 10^{-6} \text{ mol.s}^{-1} = \frac{\Delta n(\text{SO}_2)}{10 \times 60\text{s}} \Rightarrow \Delta n = 2 / 4 \times 10^{-3} \text{ mol}$$

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(سراسری ریاضی - ۹۰)

-۲۲۴

واکنش به صورت مقابل می‌باشد: $2\text{NO}_2(g) \xrightarrow{\Delta} 2\text{NO}(g) + \text{O}_2(g)$

$$\begin{cases} n_1 = 4 / 5 \text{ mol} \\ n_2 = \frac{138}{46} = 3 \text{ mol} \end{cases} \Rightarrow \bar{R}_{\text{NO}_2} = \frac{-\Delta n}{\Delta t} = \frac{-(3 - 4/5) \text{ mol}}{10\text{s}} = 0/15 \text{ mol.s}^{-1}$$

$$\Rightarrow \bar{R}_{\text{O}_2} = \frac{\bar{R}_{\text{NO}_2}}{2} = 0/15 = 0/0.75 \text{ mol.s}^{-1}$$

$$\Rightarrow \bar{R}_{\text{NO}_2} = 0/15 \text{ mol.s}^{-1} = \frac{4/5 \text{ mol}}{\Delta t} \Rightarrow \Delta t = \frac{4/5}{0/15} = 30\text{s}$$

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳ تا ۵)

(سراسری تهری - ۹۳ - با تغییر)

-۲۲۵

واکنش (ب) در جهت برگشت برابر ۷۲ کیلوژول است.

گزینه‌ی «۲»: انرژی فعال سازی واکنش رفت از انرژی فعال سازی واکنش برگشت، بیشتر است، بنابراین تشکیل پیچیده‌ی فعال از واکنش دهنده‌ها با صرف انرژی بیشتری انجام شده و دشوارتر است.

گزینه‌ی «۳»: رفت برای واکنش (آ) برابر با 18 kJ و برای برگشت واکنش (ب) برابر با 6 kJ است.

$$-\frac{392\text{ kJ}}{2\text{mol}} = -196\text{ kJ.mol}^{-1}$$

گزینه‌ی «۴»:

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

(علی فرزاد تبار)

-۲۲۶

$$1 - 100 = 230 - x$$

$$2 - 100 = y - z$$

باید معادله‌ی مسیر (۲) را در یک منفی ضرب کنیم تا به $x+y$ برسیم:

$$1 - 100 = 230 - x$$

$$2) + 100 = -y + z$$

$$230 - (x+y) + z \Rightarrow 230 - 410 + z = 0 \Rightarrow z = 180$$

(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۱۷ تا ۱۹)

(حسن عیسی‌زاده)

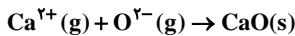
-۲۲۷

همانطوری که ملاحظه می‌کنید در آزمایش دوم نسبت به اول، غلظت B تغییری نکرده و غلظت A دو برابر شده است، اما سرعت واکنش ۴ برابر

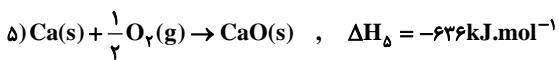
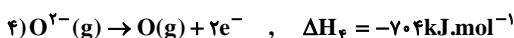
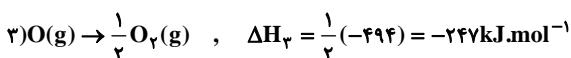
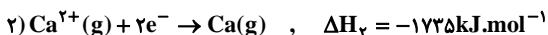
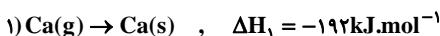

(عبدالله‌میر امینی)

-۲۳۳

انرژی شبکه‌ی CaO انرژی آزاد شده در واکنش زیر است:

برای به دست آوردن ΔH واکنش فوق باید واکنش (۱)، (۲) و (۴) را معکوس، واکنش (۳) را معکوس و در عدد $\frac{1}{3}$ ضرب و با واکنش (۵) جمع نمود.

$$\begin{aligned} \text{جمع: } & \text{Ca}^{2+}(\text{g}) + \text{O}^{2-}(\text{g}) \rightarrow \text{CaO}(\text{s}), \quad \Delta H = \Delta H_1 + \Delta H_2 + \Delta H_3 \\ & + \Delta H_4 + \Delta H_5 = -192 + (-1735) + (-247) + (-704) + (-636) \\ & = -3514 \text{ kJ.mol}^{-1} \end{aligned}$$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۹ تا ۶۳) (شیمی ۲، صفحه‌ی ۵۵)

(فرشاد میرزایی)

-۲۳۴

بررسی گزینه‌ها:

گزینه (۱): **D** عنصری از گروه ۱۸ جدول تناوبی می‌باشد که دارای بیشترین انرژی نخستین یونش در دوره‌ی خود می‌باشد ولی برای آن الکترونگاتیوی در نظر گرفته نمی‌شود زیرا این عنصر ترکیب شیمیایی تشکیل نمی‌دهد. (نادرست)

گزینه (۲): **A** و **G** به گروه ۲ اصلی تعلق دارند. در این گروه واکنش پذیری از بالا به پایین زیاد می‌شود. پس واکنش پذیری **G** از **A** بیشتر است. (نادرست)

گزینه (۳): **A** و **B** به ترتیب متعلق به گروه ۲ و ۱۳ جدول تناوبی هستند و انرژی نخستین یونش و شاعع اتمی **A** از **B** بیشتر است. (نادرست)

انرژی نخستین یونش عنصرهای گروه سه اصلی (۱۳) جدول تناوبی از عنصرهای گروه بعد و قبل از خود در یک دوره کمتر می‌باشد. گزینه (۴): هر دو عنصر متعلق به گروه ۱۷ جدول تناوبی می‌باشند. در این گروه واکنش پذیری والکترونگاتیوی از بالا به پایین کم می‌شوند بنابراین این گزینه درست می‌باشد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳۳، ۳۴، ۳۶، ۳۹ و ۴۲)

$$\frac{(\text{mol.L}^{-1})^2}{(\text{mol.L}^{-1})^3} = (\text{mol.L}^{-1})^{-1}$$

$$\frac{(\text{mol.L}^{-1})^2}{(\text{mol.L}^{-1})} = \text{mol.L}^{-1}$$

یکای واکنش «ج» عکس یکای واکنش‌های «د» و «ب» می‌باشد، بنابراین گزینه «۲» پاسخ صحیح است.

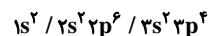
(شیمی پیش‌دانشگاهی، صفحه‌های ۳۵ تا ۳۸)

شیمی ۲

-۲۳۱

(علی نوری‌زاده)

عنصر **F** در دوره ۳ و گروه ۱۶ است، پس آرایش لایه ظرفیت اتم آن به $3s^2 3p^4$ ختم می‌شود و عدد اتمی آن ۱۶ است.

اولین چهش دومین چهش

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): انرژی نخستین یونش در هر دوره از چپ به راست زیاد می‌شود، به جز در عبور از گروه ۲ به ۱۳ و گروه ۱۵ به ۱۶ که کم می‌شود.

پس در بین گروه‌های ۱۴، ۱۵ و ۱۶، گروه ۱۵ بیشترین و گروه ۱۴ کمترین **IE** را دارد (در یک دوره). از طرفی در هر گروه از بالا به پایین شاعع اتمی زیاد و انرژی نخستین یونش کم می‌شود. پس **B** بیشترین و **D** کمترین **IE** را دارد.

گزینه (۲): یون پایدار **E** به صورت E^{3-} و یون پایدار **F** به صورت F^{2-} است، پس شاعع یون پایدار **E** بزرگ‌تر از شاعع یون پایدار **F** است.

گزینه (۳): به طور معمول الکترونگاتیوی از چپ به راست زیاد و از بالا به پایین کم می‌شود، پس **C** بیشترین و **D** کمترین الکترونگاتیوی را دارد.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۳۳، ۳۴، ۳۵ و ۳۶)

(فرشاد میرزایی)

-۲۳۲

۱) اتم نافلز دارد $\text{Co}_7(\text{PO}_4)_2 \Rightarrow$ ۲) اتم نافلز دارد $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_7\text{O}_7 \Rightarrow$ ۳) اتم نافلز دارد $\text{Cr}_7(\text{CO}_3)_3 \Rightarrow$ ۴) اتم نافلز دارد $\text{Al}_7(\text{SO}_4)_2 \Rightarrow$

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۳، ۵۴، ۵۵ و ۵۸ تا ۶۰)

در مورد گزینه‌ی «۴» نیز باید گفت که نسبت آنیون به کاتیون در کوپریک کلرات-۲ $\text{Cu}(\text{ClO}_4)_2$ - برابر $\frac{2}{1}$ و نسبت کاتیون به آنیون در آمونیوم دی کرومات-۲ $(\text{NH}_4)_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ - برابر $\frac{2}{1}$ است.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۳ و ۱۴ تا ۱۶) و (شیمی ۲، صفحه‌های ۵۲ و ۵۶ تا ۶۰)

(مفسن فوشنل)

-۲۳۸

جرم آب $\frac{9}{100} \times 20 = 1/8$ است، در نتیجه خواهیم داشت:

$$\begin{aligned} & \frac{1}{18}\text{gH}_2\text{O} \times \frac{\text{molH}_2\text{O}}{18\text{gH}_2\text{O}} \times \frac{\text{molCuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}}{5\text{molH}_2\text{O}} \\ & \times \frac{250\text{gCuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}}{1\text{molCuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}} = 5\text{gCuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O} \end{aligned}$$

بنابراین درصد جرمی نمک آبدار در مخلوط اولیه برابر $\% 25 = \frac{5}{20} \times 100$ می‌باشد.

(شیمی ۳، صفحه‌های ۱۴ تا ۲۲) و (شیمی ۲، صفحه‌های ۶۰ تا ۶۳)

(ممدوهار فولادی)

-۲۳۹

A : $1s^2 2s^2 2p^4 \rightarrow A^{2-} : 1s^2 2s^2 2p^6$ آرایش گاز نجیب بعد از خود

B : $[Ar]^{3d^6} 4s^2$ به آرایش گاز نجیب نمی‌رسد.

C : $[Ar]^{4s^2} \rightarrow C^{2+} : [Ar]$ آرایش گاز نجیب قبل از خود

D : $[Ne]^{2s^2} 2p^1 \rightarrow D^{3+} : [Ne]$ آرایش گاز نجیب قبل از خود

E : $[Ar]^{3d^1} 4s^2 \rightarrow E^{3+} : [Ar]$ آرایش گاز نجیب قبل از خود

(شیمی ۳، صفحه‌های ۴۹ و ۵۰)

(علی مؤیدی)

-۲۴۰

ترکیب‌های یونی در حالت مذاب رسانای برق هستند و در فرمول NH_4NO_3 یک کاتیون و یک آنیون به چشم می‌خورد.

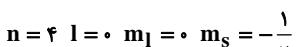
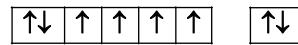
گزینه‌ی «۲»: نادرست است زیرا جرم مولی این نمک آبدار 250 g/mol است و در آن 160 g نمک خشک داریم بنابراین پس از حرارت دادن 5 گرم نمک آبدار باید $\frac{3}{2}$ گرم نمک خشک به دست آید.

گزینه‌ی «۳»: نادرست است زیرا فرمول آنها $\text{Co}_3(\text{PO}_4)_2$ و CuNO_3 است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۵۷، ۵۸، ۵۹، ۶۰ و ۶۳)

(علی خرزاد تبار)

-۲۳۵

گزینه‌ی «۳»: به آرایش الکترونی Fe^{26} توجه کنید:مشخصات الکترون جدا شده در Fe^{26} باید دقت کنیم که انرژی نخستین یونش Fe^{26} با جدا شدن آخرین (۲۶مین) الکترون اتم Fe همراه است و این الکترون از زیر لایه‌ی $4s$ جدا می‌شود نه $3d$.

بررسی گزینه‌های دیگر:

گزینه‌ی «۱»: انرژی لازم برای جدا کردن الکترون از 3Li^{2+} بیشتر از انرژی لازم برای جدا کردن الکترون از 2He^{+} است. ضمناً در مقایسه‌ی IE_1 برای Mg و K باید گفت که انرژی نخستین یونش 12Mg^{2+} بیشتر از انرژی نخستین یونش K^{19} است زیرا تعداد لایه‌های 12Mg کمتر است.

گزینه‌ی «۴»: Y برای اتم X بیشتر از IE_1 است.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۰، ۲۷ و ۳۵)

(حسن عیسی‌زاده)

-۲۴۶

کرومیک اکسید همان کروم (III) Cr_2O_3 است که با توجه به آرایش الکترونی Cr^{3+} معلوم می‌شود که دارای ۳ الکترون جفت نشده است. $24\text{Cr}^{3+} : [\text{Ar}]^{3d^3}$

بررسی گزینه‌های دیگر:

یون‌های موجود در گزینه‌ی «۱» همگی کمتر متدالوئند. یون کوبرو یعنی Cu^{2+} و یون فریک همان Fe^{3+} است. در ضمن استانو و استانیک به ترتیب Sn^{4+} و Sn^{2+} هستند.

(شیمی ۲، صفحه‌های ۲۰، ۲۷ و ۵۷ تا ۵۲)

(عبدالالمیر امینی)

-۲۴۷

درصد جرمی گوگرد در آلومینیم سولفات، $\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3$ ، کمتر از درصد جرمی پتاسیم در پتاسیم منگنات K_2MnO_4 می‌باشد:

$$\left. \begin{aligned} \text{Al}_2(\text{SO}_4)_3 \Rightarrow \%S &= \frac{2S}{\text{Al}_2(\text{SO}_4)_3} \times 100 = \frac{2 \times 32}{342} \times 100 \\ \text{K}_2\text{MnO}_4 \Rightarrow \%K &= \frac{2K}{\text{K}_2\text{MnO}_4} \times 100 = \frac{2 \times 39}{197} \times 100 \end{aligned} \right\} \Rightarrow \frac{96}{342} < \frac{78}{197}$$